

ARŞİV BELGELERİNDEN OLUŞTURULMUŞ REİSÜLKÜTTABLAR LİSTESİ *

Recep AHISHALI**

ÖZET

Osmanlı merkez bürokrasisinin önemli bölümlerinden birinin başında bulunan reisülküttaplar ile ilgili bir takım biyografik eser ve bunların tayinlerinden oluşan birkaç liste mevcuttur. Ahmed Resmî Efendi tarafından yazılan Halîfetü'r-rüesâ adlı eser ile Haydar Çelebi'den itibaren, sonradan yapılan eklerle birlikte 1765 tarihine kadar olan reisülküttapların biyografilerini ihtiva etmektedir. Büyük ölçüde kroniklerden derlenerek oluşturulmuştur. Daha sonra Süleyman Faik Efendi 1824 yılına kadar olan reisülküttapleri ilave ettiği bir zeyl yazmıştır. Bu iki eser H.1279 yılında İstanbul'da taş baskı olarak neşredilmiştir. Daha sonra İsmail Hami Danişmend ve Yılmaz Öztuna tarafından ağırlıklı olarak bu eserler kullanılarak reisülküttap listeleri oluşturulmuştur. Listeler reisülküttapların tayin ve azil tarihlerini çoğunlukla yıl, bazen de ay ve gün ile birlikte vermektedirler. Kronik kaynaklı bu bilgilerin büyük bir kısmı arşiv belgeleri ile karşılaştırıldığında eksik ve yanlışlıklar içermektedir. Seferler sırasında reisülküttaplar ordu ile sefere katılırlar, merkezde yerine bir vekil tayin edilirdi. Bazen farklı cephelere serdar tayin edildiğinde onun maiyetinde de bir reisülküttap bulunurdu. Böylece bazen reisülküttap sayısı üçe çıkardı. Bu durum bahsettiğimiz listelerde bazı karışıklıkların oluşmasına da sebep olmuştur.

Bu çalışmada arşiv belgeleri taranarak daha sağlıklı bir reisülküttap listesi oluşturulması hedeflenmiştir. Arşiv belgeleri taranırken öncelikle tayinlerin yer aldığı Rüüs Defterleri başta olmak üzere tayini konu edinen çeşitli belgeler üzerinde çalışılmıştır. Rüüs defter serisindeki eksiklikler bu defterlere dayalı olarak düzenli bir liste oluşturulmasını zorlaştırmıştır. Bu durumda özellikle reisülküttapların idaresindeki kalemlerin ürettiği belgeler tamamlayıcı olmuştur. Bunlardan Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri ve Tahvil Defterleri gibi seriler reisülküttap ve sadruazam değişikliklerini başlık halinde verdiğiinden listenin oluşturulmasına katkı sağlamışlardır. İstihkaklarını ulufe olarak alanların ilk tayinlerinde reisülküttaplar göreve başlama yazısı verirlerdi. Bu yazılar bağlı oldukları yerin defterlerine işlenirdi. Reisülküttabın ismi ve

* Araştırma Makalesi. Makalenin geliş tarihi: 18.10.2023/ Kabul tarihi: 03.12.2023

** Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü, (ahishali@marmara.edu.tr) (ORCID ID: 0000-0002-3509-6909).

yazının verilmiş tarihi bu belgelere işlendiği için bunlardan reisülküttap değişikliklerini tespit mümkün olmaktadır. Buna benzer arşiv taramalarından elde edilen çeşitli belgeler daha sağlıklı ve ayrıntılı bir listenin oluşturulmasına imkân sağlamışlardır.

Bu çalışmada listenin yanı sıra, tespit edilebildiği kadarıyla reisülküttapların hangi görevden bu makama geldikleri, sonrasında hangi makama tayin edildikleri, ölüm tarihleri, yükselebildikleri en yüksek makamlar gibi elde edilebilen bilgilerden çeşitli istatistikler oluşturulacaktır. Bu bilgilerin yüzyıllara göre ayrı ayrı ortaya konulması reisülküttapların kariyer çizgilerinin belirlenmesini, dışişlerinin ve mülkiyenin bu çizgideki yerini netleştirecektir.

Sonuç olarak Osmanlı merkez bürokrasisinin en önemli rükunlarından biri olan bu müessesenin başında bulunan kişiler hakkında Arşiv belgelerinden elde edilmiş sağlıklı bir listeye sahip olunmasının bu alana önemli katkı sağlaması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Osmanlı Merkez Teşkilatı, Osmanlı Bürokrasisi, Reisülküttablık, Reisülküttap Listesi.

Giriş

Osmanlı devlet teşkilâtı içerisinde önemli bir makam olan reisülküttablık görevini icra etmiş olan kişilerin bazıları çeşitli yönleriyle Osmanlı tarihinde önemli izler bırakmışlardır. Bir bürokrat olmanın ötesinde birçok reisülküttab askerî alanda yükselmiş sancakbeyi ve beylerbeyi olmuş, vezaret gibi rütbeleri elde etmiş ve nihayet sadrazamlık makamına kadar ulaşmışlardır. Bunun yanı sıra yetişme tarzlarının gereği olarak edebî alanda da söz sahibi olmuşlardır. Râgıb Efendi, Râmî Mehmed Efendi gibi divan sahibi şairlerin yanında müretteb divanı olmayıp ancak Klasik Türk Edebiyatında kendisine yer edinmiş Sarı Abdullah Efendi, Mustafa Rasih Efendi, Ârifî Ahmed Efendi, Hacı Abdî, Avnî Mehmed Efendi, Ebubekir Râtib Efendi gibi birçok reisülküttab vardır. Aynı şekilde devrin şairleri tarafından zamanının reisülküttablarını çeşitli vasıflarıyla öven çok sayıda edebî metne rastlamak mümkündür¹.

Diğer taraftan reisülküttablar sık sık padişahların sadrazam ile birlikte saraya çağırıp dışilişkilerle ilgili toplantılar yaptıkları, politika belirledikleri ve politikaya yön verilmesinde payları olan zirvedeki devlet adamlarındandır. Henüz devlet işlerine tam nüfuz edememiş olduğu XVI.

¹ Bu konuda yapılan bir çalışma için bk. M. Menteşe, "Bir Devlet Adamı Olarak Reisülküttapların Klasik Türk Şiirindeki İzleri", *Külliyat, Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, sayı: 16 (Nisan 2022), s. 141-158.

yüzyıldaki haliyle bile Gelibolulu Mustafa Âlî reisülküttaplığın önemini zikrederek onu devlet gemisinin lengerdarı, yani çapacısı olarak tasvir etmiştir². Bu özelliklerinden dolayı kronik ve vekayinamelerde reisülküttablık yapmış birçok kişinin biyografisi bulunmaktadır.

Daha sonra bunlara dayalı olarak çeşitli biyografik eserler ve listeler hazırlanmıştır. Ancak arşiv belgeleri incelendiğinde bunların yer yer eksiklik ve yanlışlıklar barındırdıkları görülmektedir.

Reisülküttablığın hem devlet teşkilatı içerisindeki önemi hem de reisülküttaplık yapanların Osmanlı tarihindeki yeri nedeniyle özellikle arşive dayalı daha sağlıklı bir listenin oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Ortaya konulan bu listeye dayalı olarak yapılacak çeşitli istatistikî çalışmalar Osmanlı merkezî bürokrasisi hakkında çeşitli bilgiler elde etmemizi sağlayacaktır.

Reisülküttablık tedricen gelişmiş bir makamdır. Devlet teşkilatı içerisindeki önemi zamanla artmış, devlet kayıtları ve diğer kaynaklarda görünür olması da bu önem artışıyla paraleldir. O nedenle normal olarak reisülküttablık makamı için bir kuruluş tarihi vermek ve ilk reisülküttabı belirlemek imkânımız yoktur³.

Buna önemli bir engel olarak, geriye doğru gittikçe belge sayısında çok büyük oranda azalma meydana gelmesidir. Ayrıca Osmanlı bürokrasisindeki belge tanzim usulüne göre, belgeyi tanzim eden âmirlerin isimleri doğrudan gerekmedikçe belge üzerinde açıkça yer almaz sadece işaret konulmasıyla yetinilirdi. Bu nedenle belgedeki işaretlerin hangi görevli tarafından konulduğu bilinse bile doğrudan yazmadıklarından isimlerini bilmek kolay değildir. Zaten az bulunan ilk dönem arşiv belgelerinde işaret neredeyse yok seviyesinde olduğundan bunlarda reisülküttab ismini doğrudan bulmak nadiren gerçekleşebilecek bir durumdur. Bu eksikliği reisülküttablık makamı için kısmen kitabî kaynaklardan telafi edebiliyoruz.

² Gelibolulu Mustafa Âlî, *Künhü'l-ahbâr* III, Haz.Faris Çerçi, Kayseri 2000, s. 704.

³ Bu konudaki tartışmalar ve ayrıntılı bilgi için bk. R.Ahushalı, *Osmanlı Devlet Teşkilatında Reisülküttablık (XVIII. Yüzyıl)*, İstanbul 2023 (2.Baskı), s.11-13.

Bir diğer neden olarak reisülküttablığın ilk döneminde nişancılığın en parlak zamanlarını yaşıyor olmasını zikredebiliriz. Özellikle ilmiye menşeli önemli kişilerin nişancılık görevinde bulunması nedeniyle reisülküttablık nişancılığın gölgesi altında kalmıştır. Bu durum devlet kayıtlarında da görülmektedir. İsmi devrin kaynaklarıyla açık olarak bilinen ilk reisülküttab Haydar Çelebi'den sonra yerine tayin edilen Celalzâde Mustafa Çelebi'nin maaş kayıtlarına bu tayin çok geç yansımıştır. Kendi hakkında verdiği bilgilere göre; *Selîmnâme* adlı eserinde Haydar Çelebi'den bahsetmeden 930 yılında reisülküttab olduğunu söylemektedir⁴. *Tabakâtü'l-Memâlik*'te ise B.931 tarihinde Reisülküttab Haydar Çelebi'nin hapsi ve idamından bahsetmekte, ancak yerine kendisinin reisülküttab olduğu konusunda bilgi vermemektedir⁵. Rûznâmçe Defterlerindeki maaş kayıtlarında ismi tevkî'ye bağlı kâtipler listesinde geçmektedir. Ancak reisülküttablığı ilk kez 1.R.935/13.12.1528 tarihinde kendisine "zemistanî (kışlık)" kürk verilmesi dolayısıyla zikredilmektedir (BOA.KK.d.1674, s.59). Defterde bazen sadece "re'is" (s.77), bazen "reis-i küttâb-ı tevkî'î" (s.130), bazen de "reis-i kâtibân-ı divân, tâbî-i tevkî'î" (s.59) şeklinde geçmektedir. Bu adlandırmalarda nişancıya bağlı olduğu vurgulanmaktadır. Celalzâde daha sonra 21.C.941/28.12.1534 tarihinde nişancı olarak tayin edildiğinde bu değişiklik aynı gün deftere kaydedilmiştir (BOA.KK.d.1764, s.230). Normal Divân-ı hümayûn kâtipleri de Bayezid devri *În'âmât Defterinde* iki grup olarak gösterilmektedir. Onlar da "kâtib-i Dîvân" ve "kâtib-i dîvân, tâbî-i tevkî'î" olarak ikiye ayrılmışlardır⁶. Bu kâtiplere verilen in'âm için düzenlenmiş listelerde reisülküttab ismi geçmemektedir.

İsmen varlığı belgelendirilebilen ilk reisülküttab Haydar Çelebi'dir. Reisülküttabların biyografisini derleyen Ahmed Resmî Efendi ilk reisülküttab olarak Haydar Çelebi'yi kabul etmesine rağmen eserini Celalzade Mustafa Çelebi'den başlatır. İkinci olarak Haydar Çelebi'yi verir.

⁴ Celalzâde Mustafa, *Selîm-nâme*, Haz. Ahmet Uğur-Mustafa Çuhadar, Ankara 1990, s.23.

⁵ Celalzâde Mustafa Çelebi, *Tabakâtü'l-Memâlik ve Derecâtü'l-Mesâlik*, Haz. Funda Demirtaş, Erciyes Ün. SBE Doktora Tezi, Kayseri 2009, s.171-172.

⁶ İlhan Gök, *Atatürk Kitaplığı M.C. O.71 Numaralı 909-933/1503-1527 Tarihli İn'âmât Defteri (Transkripsiyon-Değerlendirme)*, M.Ü. Türkiyat Arş. Ens., Doktora Tezi, İstanbul 2014. s.33-34.

Mukaddimede Haydar Çelebi'nin hem isyan tahrikçisi olarak adının geçmesi hem de idam edilmiş bir kişi olması sebebiyle biyografisinin "iftitâh" a uygun olmadığını ifade etmiştir⁷. *Halikatü'r-rüesa'* ya zeyl yapan Divan-ı hümayun haccaganundan İbrahim Nailî Haydar Çelebi'yi tamamen çıkararak yerine Seyyidi Efendi'yi listenin başına eklemiştir⁸. *Nişancılar Durağı* adlı eserin yazarı Hüseyin Hüsameddin (Yasar), eserinde Fatih döneminde reisülküttablık görevinde bulunmuş, buradan nişancılığa terfi etmiş Kutbeddin Ahmed Çelebi'den bahsetmektedir ancak kaynak vermemiştir. Reisülküttablık açısından önemli olan bu bilginin teyidi için, bulunması muhtemel olan başta vakfiyeler olmak üzere çeşitli arşiv belgeleri ve kitabi kaynaklar üzerinde yapılan incelemelerde şimdilik böyle bir bilgiye ulaşmak mümkün olmadı.

İsmin yer almayıp sadece reisülküttablığın zikredildiği kaynaklar müesseseyi Fatih devrine kadar indirmektedir. Müessese ismi ilk kez *Fatih Kanunnâmesi'*nde geçmektedir. Bu kanunnamede "yol" olarak ifade edilen kariyer çizgisini düzenleyen maddeler de yer almaktadır. Kayıtlar müessese hakkında bilinen en eski kayıtlar olmakla birlikte bunların daha sonra ilave edilmiş olabileceğine dair çeşitli şüpheler izhar edilmiştir.

Bundan sonra reisülküttab ismine rastlanılan tarih 29.Ca.921/11.07.1515 tarihidir. Yavuz Sultan Selim'in Turnadağ/Göksun zaferinden sonra İstanbul'a dönerken Dil İskeleyi'nde bir kayığa binmiş, Sinan Paşa, Pîrî Paşa, nişancı ve reis-i küttâb başka bir kayığa binmiştir⁹.

Bundan başka İstanbul'da 12 L. 921/19.11.1515'de reis-i küttâbın hazineden kâğıt çıkararak nişancı odasında tuğraları çekilip yazılarının yazılması vesilesiyle geçmektedir¹⁰. Ayın 15'inde Arab beylerine gönderilecek yazılar divanda okunmuş, paşalar tashih istemiş, gerekli tashihler yapıldıktan sonra *reis-i küttâb* evrakı Pîrî Paşa'ya ulaştırması kapucubaşıya vermiş

⁷ Ahmed Resmî Efendi, *Hadikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, v.3a.

⁸ Süleymaniye Ktb. Esad Efendi, 2244, v.1b

⁹ Feridun Ahmed Bey, *Mecmu'a-i Münşe'âtü's-selâtin* I, İstanbul 1274, s. 465; R.Ahışhalı, *Reisülküttablık (XVIII. Yüzyıl)*, s.13.

¹⁰ Feridun Ahmed Bey, *Münşe'âtü's-selâtin* I, s.470-471.

oradan padişah, onun da onayı ile yeniden paşalara gösterilip temize çekilerek yerine göndermiştir. Bu bilgiler reisülküttabın sonraki dönemlerde de günlük yaptıkları sıradan işlerdir. Bu da süregelen bir makama işaret etmektedir.

Kendisi de reisülküttap olan Feridun Ahmed Bey'in *Münşe'âtü's-Selâtin* adlı eserinde reisülküttâb ismi olarak bir de Cevrî Çelebi ismi geçmektedir. Yavuz Sultan Selim'in vefatına taziye ve Rodos kalesinin fethi tebriki için Şah İsmail'in gönderdiği nameye cevap yazan kişi olarak zikredilmektedir. Cevap 14.M.930/23.11.1523 tarihlidir¹¹. Başka kaynaklarda rastlanılmayan bu isim eserin 1274/1857-58 yılında İstanbul'da yapılmış olan baskısında ve baskıya esas olan Süleymaniye Ktb. Nuruosmâniye, nr. 4317'deki nüshasında görülmektedir. Yazma nüshadaki başlıkta geçen "Haydar" kelimesindeki "dal" harfinin "vav" a benzeyecek şekilde karışmış olması nedeniyle okuma yanlışlığı meydana gelmiş olmalıdır.¹² Birkaç sayfa sonra 14.M. 930/23.11.1523 tarihinde yani aynı gün Şirvanşah'a tebrik için yazılan namenin cevabını da yine Haydar Çelebi'nin yazmış olduğu kayıtlıdır¹³. Bu durumda "Cevrî" isminde yanlışlık olduğu muhakkaktır.

Eski Listeler

Reisülküttab biyografisi denilince ilk akla gelen kaynak Ahmed Resmî Efendi'nin *Halîkatü'r-rüesâ* adlı eseridir¹⁴. Ahmed Resmî, Celalzâde Mustafa Çelebi'den başlayarak Ragıb Mehmed Paşa'nın sadaretine kadar 42 reisülküttabın biyografisini vermiştir. Bu bilgileri çeşitli kroniklerin taranması, bazı resmî evrak, kitabe ve mezar taşlarından elde etmiştir. Daha sonra bunlara Nailî Abdullah ve el-Hâc Abdi Efendi'nin biyografisini de ekleyerek toplam 44 reisülküttab biyografisine ulaştırmıştır. Resmî Efendi müellif

¹¹ Feridun Ahmed Bey, *Münşe'âtü's-selâtin* I, s.527.

¹² Feridun Ahmed Bey, *Mecmû'a-i Münşe'âtü's-selâtin*, Süleymaniye Ktb. Nuruosmâniye, nr. 4317, vr.309a.

¹³ Aynı eser, vr.310b.

¹⁴ Bu eser hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Bekir Kütükoğlu, "Halîkatü'r-rü'esâ", *DİA* XXXV, 304-305.

nüshasına¹⁵ Ragıb Paşa'dan itibaren liste halinde bir kısmı da bağımsız veya listeye eklenmiş notlar halinde ilaveler yapmıştır. Süleyman Faik Efendi tarafından 1167-1219 yılları arasında reisülküttablık makamına gelmiş 50'ye yakın reisülküttap ilave edilmiş, daha sonra bu eklemeye devam edilerek *Zeylü'z-zeyl* adıyla yeni bir zeyl oluşturmuştur. 1269/1853 yılında eser zeyleriyle birlikte taş baskı olarak İstanbul'da basılmıştır. Baskı eserde toplam 114 reisülküttabın biyografisi verilmiştir. Bu taş baskı nüshanın Mücteba İlgürel'in Ahmed Resmi biyografisini ihtiva eden önsöz yazısıyla birlikte 1992 yılında tıpkıbasımı yapılmıştır.

Reisülküttab listesinin yer aldığı kaynaklardan birisi *Hariciye Nezâreti Salnameleridir*. İlk Hariciye Salnamesi 1302 yılında 1. defa olarak basılmıştır. Ahmed Resmî'nin *Halîkatü'r-rüesâ'*sındaki girişin bir özeti mahiyetinde reisülküttablık ünvanı hakkında bilgi ile başlamaktadır. Kısa bir makam tarihçesi ve ardından yine bu eserden kısaltarak oluşturulmuş reisülküttabların biyografileri verilmiştir¹⁶. Biyografileri Kanunî devri başlığını kullanarak ilk Celalzâde Mustafa'nın tayini ile başlatılmıştır. Celalzâde'nin tayin tarihi olarak 931/1524-25 tarihini göstermekte, ardından Haydar Efendi'nin kısa biyografisini vermektedir. Biyografinin yanında 941/1534-35 tarihi yer almaktadır. Ahmed Resmî'den alınırken tarihlerde yanlışlık yapılmıştır. Ahmed Resmî'nin biyografileri ilk Celalzade ile başlamakta ve ardından Haydar Çelebi ile devam etmektedir. Fakat başlıkların altındaki açıklamada Mustafa Çelebi'nin 931'de reisülküttab olduğu, 941 senesinde de Nişancı olduğu bilgisi verilmektedir. Salname hazırlanırken Haydar Efendi'nin 931 tarihinde katli nedeniyle boşalan reisülküttablığa Mustafa Çelebi'nin tayin edilmiş olduğu hususuna dikkat edilmemiş, Mustafa Çelebi'nin nişancı olduğu 941 tarihi Haydar Çelebinin riyaseti olarak verilmiştir¹⁷.

Hâriciye Nezâreti Sâlnâmesi'nin 1306 baskı tarihli İkinci Def'a'ki tertibinde reisülküttablık ünvanı hakkında kısa bir bilgi verilmiş¹⁸, devamında

¹⁵ Râgıb Paşa Ktp., Reîsülküttâb, nr. 639.

¹⁶ *Sâlnâme-i Nezâret-i Hâriciyye*, Def'a-i Ülâ, İstanbul 1302, s. 138-161.

¹⁷ *Sâlnâme-i Nezâret-i Hâriciyye*, Def'a-i Ülâ, s.138.

¹⁸ *Hâriciyye Nezâret-i Celîlesi Sâlnâmesi*, İkinci Def'a, İstanbul 1306, s. 62-63.

reisülküttablığın hariciye nezaretine çevrilmesi hakkındaki hatt-ı hümayunun sureti neşredilmiştir. Bu hatt-ı hümayun esas alınarak ilk hariciye nazırı olan Mehmed Âkif Paşa'dan itibaren hariciye nazırlarının biyografisi verilmiştir¹⁹. Bu baskıda reisülküttablık listesi yer almamıştır.

1318 tarihli III. Def'a'ki *Hâriciye Nezâreti Salnâmesi*'nde ilk salnâmede verilen kısa biyografili reisülküttab listesi bu tertipte yeniden verilmiştir. Ardından hâlen hariciye nazırı olan Ahmed Tevfik Paşa'ya kadar hariciye nazırlarının kısa biyografisi konulmuştur²⁰.

Hâriciye Nezâreti Salnâmesi'nin IV. Def'aki tertibinde²¹ nezaretin mevcut teşkilat yapısı ve çalışanların isimleri verilmiş, reisülküttablık ve hariciye nazırları listeleri yer almamıştır.

Reisülküttabların listesini veren bir başka kaynak İsmail Hamî Danişmend'in *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*'dir (c.V, s. 311-360). Burada nişancı ve reisülküttab listeleri tek bir liste hâlinde yer almaktadır. Danişmend bu görevlere gelmiş olan kişileri hâriciye nazırları olarak nitelendirip ikisi için ortak bir liste düzenlemiştir. Listede nişancılığı görev ve yetkileri bakımından iki devreye ayırmıştır. Ona göre birinci devre nişancılığın divanda söz sahibi olduğu, XVII. yüzyıl ortalarına kadar süren devredir. Bu devrede nişancılar hariciye nazırı mesabesinde dirler. Reisülküttablar ise ona bağlı olarak çalışan "hariciye kâtib-i umûmîsi" statüsündedirler. Hicrî 1000 yılından itibaren reisülküttablık dışışlerinde önem kazanmaya başlayarak nişancının yetkilerini uhdesinde toplamış böylece XVII. yüzyıl ortalarından itibaren ikinci devre, yani reisülküttabların hariciye nazırlığını üstendikleri dönem başlamıştır. Bu konuyu başta kanunnameler olmak üzere çeşitli kaynaklarla desteklemeye çalışmıştır. Bu tespitleri ışığında hazırladığı hariciye nazırları listesini de ikiye ayırmıştır. XVII. yüzyıl ortalarına kadar olan birinci devre için nişancıların listesini vermiştir²².

¹⁹ Aynı eser, s. 65-77.

²⁰ *Salnâme-i Nezâret-i Umûr-ı Hâriciyye*, Üçüncü Def'a, İstanbul 1318, s. 159-176.

²¹ *Salnâme-i Nezâret-i Umûr-ı Hâriciyye*, Dördüncü Def'a, İstanbul 1320.

²² İsmail Hamî Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi* V, s. 314-332).

Fatih Sultan Mehmed zamanından başlayarak ilk tespit ettiği kişi olan Cezerîzâde Mehmed Çelebi'den itibaren mükerrer görevlendirmelerle birlikte 56 nişancının tayinini listelemektedir. Tespit edebildiği nişancaların milliyeti, tayin tarihi, azil veya atandığı yeni görevi, nişancılık müddeti, tespit edilenlerin ölüm tarihleri, kaçınıcı defa nişancı oldukları birer başlık halinde verilmiş, altına da biyografisi eklenmiştir.

Sonra ikinci devre olarak kabul ettiği reisülküttabların dışişlerine nezaret ettikleri döneme geçmiştir. Nişancılara verdiği sıra numarasını değiştirmeden reisülküttablara devam etmiştir. Aynı düzeni muhafaza ederek Sıdkı Ahmed Efendi'den başlamış, son reisülküttab olan Hacı Mehmed Âkif Efendi ile bitirmiştir. Burada da mükerrerlerle birlikte 94 reisülküttablık görevi zikretmektedir²³. Liste için her nişancı ve reisülküttab dönemini ihtiva eden kroniklerden yararlanılmıştır.

Bir diğer reisülküttab listesi Yılmaz Öztuna tarafından hazırlanmıştır. *Devletler ve Hanedanlar II* adlı eserde yer alan listede²⁴ tarihler miladî olarak gösterilmiş, görev tekrarlarıyla birlikte toplam 151 reisülküttabın göreve başlama ve ayrılma tarihleri ile görevde kalma müddetleri verilmiştir. Büyük ölçüde Danişmed'in listesinden istifade ettiği görülmektedir. Fakat Danişmend'in yaptığı gibi Nişancıları reisülküttablık için devrelere ayırmak yerine nişancılar için ayrı reisülküttablar için ayrı tam liste yapmıştır. Reisülküttab listesinde Danişmend'in nişancıları bitirip reisülküttabları başlattığı 57. sıradaki Sıdkı Ahmed Efendi'ye kadar olan kısımda tarihleri sadece yıl olarak vermiş, 57'den itibaren ay, gün ve görev müddeti ilavesiyle devam ettirmiştir. Hacı Mehmed Akif Efendi ile sona eren listede mükerrer birlikte 151 tayin listelenmiştir.

Reisülküttab listesi olarak tarafımızdan hazırlanmış bir listeyi de bunlara ilave edebiliriz. Ancak bu genel bir reisülküttablık listesi değil, sadece XVIII. yüzyılda reisülküttablık makamına getirilenlerden vücuda getirilen

²³ Aynı eser, s. 314-332 (Nişancı listesi); s. 332-357 (Reisülküttab listesi).

²⁴ Ankara 1996 (Genişletilmiş ikinci baskı), s.1026-1031.

bir listedir. Bu liste de büyük ölçüde arşiv belgelerinden elde edilmiş bilgilerle oluşturulmuştur. Bunlara dayalı olarak çeşitli istatistikî bilgiler de verilmiştir²⁵.

Yeni Listenin Kaynakları:

Osmanlı merkez ve taşra teşkilatında görevli belirli bir seviyenin üzerindeki bürokratların atamaları yıllık olarak yapılırdı. Her sene reisülküt-tabıba bağlı rüus kalemi tarafından padişah-sadırazam- (varsa sadaret kaymakamı) arasındaki koordinasyonla belirlenen yeni yılın tayin listesi “Şevval” ayında hazırlanırdı. Bu nedenle bu toplu tayine “Şevvâl Tevcihâtı” veya “Yıllık Tevcihât” adı verilirdi. Görevliler yıllık olarak tayin edilmekle birlikte ihtiyaç duyulması halinde arada değişiklikler yapılabilirdi. Manasıb-ı sitte adı verilen (üç defterdar, nişancı, reisülküttab ve defter emini)²⁶ yüksek seviye bürokratlar bu listenin dışındaydılar. Bunlar yıllık *Tevcihat Defterlerinde* yer alırdı ancak isimlerinin altına görevi devam ediyor anlamına gelen “ibkâ” notu düşülürdü. Bununla birlikte manasıb-ı sitte erbabında da nadiren değişiklik olabilmekteydi. Genel görev tayinleri için kullanılabilecek *Tevcihat Defterleri* serisi bu uygulama nedeniyle reisülküttab ve diğer manasıb-ı sitte erbabı için sınırlı kullanıma sahiptir.

Tayin işleriyle uğraşan rüus kaleminde XVIII. yüzyılda tutulan *Rüus Defterlerinden* bazıları reisülküttab tayinlerinde oldukça detaylı ve sağlıklı veri elde etmemize yardımcı olmaktadır. Maalesef sayısı çok olmayan bu defterlerde, bürokratin ismi ve tayin edildiği görev başlık halinde kaydedilmiş, daha sonra bu kişinin yıllık tevcihattaki durumu yazılmıştır. Reisülküt-tablar için görev uzatılması mahiyetindeki ibkalar yazıldıktan sonra arada genel tevcihat harici tayin varsa o da asıl başlığa çapraz bir şekilde eklenmiştir. Aynı defter içerisinde veya bazen farklı bir defterde de bu usulün tersi uygulanmıştır. Bu kez görev öne çıkarılarak göreve yapılan tayin başlık

²⁵ Recep Ahışalı, *Osmanlı Devlet Teşkilâtında Reisülküttablık (XVIII.yüzyıl)*, İstanbul 2023 (2.baskı), s.46-53.

²⁶ Mehmet İpşirli, “Mansıb”, *DİA* XXVIII, 4.

olarak kullanılmış, alt kısmına göreve kimlerin tayin edildikleri tayin tarihiyle birlikte yazılmıştır. Bu defterler bir görevlinin göreve başlayabilmesinde gerekli olan rüüs ve berat belgelerinin tanziminde kullanıldıkları için buradaki kayıtlar kesin ve güvenilirlerdir. Çeşitli sebeplerle kronik veya vekayinamelerde verilen tarihlerde çoğu zaman yanlışlık ve tutarsızlıklar görülmektedir. Tarih karşılaştırması yaptığımızda da çoğu zaman birkaç günlük farklılıktan ay veya aylara kadar olan tarih farklılıkları görmek mümkündür. Bu çalışmada tespit edilen böyle farklara notlar ilavesiyle dikkat çekilmiştir.

Özellikle XVI. ve XVII. yüzyıl reisülkütlaplarının tespitinde yardımcı olan kaynaklardan birisi *Rûzname Defterleridir*. Bu defterinin türlerine göre değişik vesilelerle reisülkütlap adını görmekteyiz. Bu defterlerin eski tarihli olanlarında Divan-ı hümayun katiplerinin maaş kayıtlarının yanısıra hazineden bazı devlet görevlilerine verilen “âdet-i zemistânî” adıyla kışlık ve “âdet-i bahârî” adıyla da yazlık kıyafetlerin kayıtları da tutulmaktaydı. Reisülkütlaplar da bu yazlık kışlık elbise alan görevliler grubuna girmektedir. Bu vesileyle defterlerde isimlerine raslanılmaktadır. Başta reisülkütlaplar olmak üzere Divan-ı hümayûn kitâbeti kadrosunda bulunan bazı kâtiblere “âdet-i sâliyâne” adıyla yıllık ödeme yapılmaktaydı. Rûznâmçelerdeki bu kayıtlar da yine reisülkütlap isimlerinin tespitte yardımcı olmaktadır. Defterlerin başka bir türünde reisülkütlaba kırtasiye malzemeleri verilmesi vesilesiyle geçmektedir. Reisülkütlaba bağlı bürolarda yapılan işlemler için verilen kâğıt, kozalak, seraser kise vs. gibi nâme, ferman, berat ve diğer belgelerde kullanılan malzemeler doğrudan reisülkütlaba veya onun görevlendirdiği birisine teslim edilirdi. Teslimat reisülkütlapın ismiyle kayda geçirilirdi. Bunların düzenli takibi reisülkütlaplık değişimini bazen günü gününe bazen de birkaç günlük fark ile tespit etmemizi sağlamaktadır.

Reisülkütlaplar klasik dönemde *Rüüs Defterlerini* bizzat kendileri tutarlardı, yapılan tayininin tamamlanması için gereken beratı dayanak olarak bu defterden bir sûret verirlerdi. Maaşını Küçük Rûzname Kaleminden alan görevliler dahil, rüüsle göreve başlayıp devletten ulufe adıyla düzenli maaş alanlar herkes ilk maaşını Büyük Rûzname Kalemi’nden alırdı. Bunun için reisülkütlap bir ruus belgesi tanzim eder, küçük rûznameçeci bunu

deftere kaydederek bir tezkire verirdi. Bu tezkireye “İbtida Tezkiresi” adı verilirdi. Maaş artışı olduğunda da aynı şekilde reisülküttabın rüusu ve küçük rüznamçecinin tezkire vermesi gerekiyordu. Bu tezkireye de “İzdiyâd Tezkiresi” adı verilirdi. Bu tezkireye sahip olan kişi ilk maaşını hazineden alırdı. Hazine ödemedede bulunurken tezkireleri maaş sahibinden alarak *Büyük Rüznamçe Defterlerine* kaydederd. Verilen bu tezkirelerde küçük rüznamçeci reisülküttaba atıf yapardı²⁷. Günümüzde bu tezkirelerin tamamına ulaşmak mümkün olmasa da defterlerde bulunan suretlerinden bir kısmı vasıtasıyla bazı reisülküttab isimlerine ulaşılabilmektedir. Ancak XVII. yüzyıl ortalarından itibaren olan tezkire suretlerinde reisülküttab ismine daha az yer verilmiş, reisülküttab ismi vermeksizin sadece rüusa atıfla yetinildiği görülmektedir. Bu tezkire suretleri maalesef liste oluşumunda kullanılmaya elverişli değildir.

Reisülküttap değişimini tespit edebileceğimiz bir başka kaynak da reisülküttablığa bağlı birimlerde tutulan defterlerdir. *Mühimme Defterleri, Rüus Defterleri, Tahvîl Ahkâm Defterleri, Tımar Muhtelif Defterleri, Tımar Mahlûl Defterleri* başta olmak üzere Divan-ı hümayun kaleminin çeşitli şubelerinde oluşturulmuş defterlerin ilk sayfalarında genellikle o günün sadriazamı ve reisülküttabı çeşitli dua cümleleriyle birlikte kaydedilirdi. Defterlerin iç kısımlarında da bu ikisinden birisi değiştiğinde yeniden başlık atılarak defterin kimin zamanında tutulduğu belirtilirdi. Bunlar çok düzenli kaydedilmemiş olsalar da yine önemli bilgi kaynaklarıdır.

Düzenli defter serilerinin yanısıra perakende evrak da yine çeşitli şekillerde liste tanziminde yararlı olmaktadır. Doğrudan tayin veren rüuslar olduğu gibi, belge üzerindeki reisülküttab ismi o gün kimin reisülküttab olduğunu, vekil mi asil mi olduğunu belirlememizde yardımcı olmaktadır. Liste düzenlemesinde en fazla problemle karşılaşılacak husus ismi tespit edilen reisülküttabın asil veya vekil ayırımını yapabilmektir. Çünkü sadriazamın serdar-ı ekrem olarak orduyla sefere çıktığında merkezdeki sadaret kaymakamının yanına bürokrasiyi yürütecek bir reisülküttab vekili bırakılırdı. Bu kişi de yine reisülküttab olarak anıldığından hangisi asil hangisi vekil bazen karışmaktadır. Hatta bir vezirin komutasında bir bölgede savaş

²⁷ Recep Ahushalı, “Rüus”, *DİA*, XXXV, 272.

yürütüldüğünde onun yanına da ayrıca bir reisülküttab tayin edilirdi ki bu durumda aynı anda 3 reisülküttab mevcut olurdu. İsim benzerliği de olması hâlinde bunların birbirlerinden ayrılmaları için çok daha fazla bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır.

Listede ile İlgili Bazı Değerlendirmeler

*Fatih Kanunnâmesi'*nde yer alan reisülküttablıktan nişancı olduğunda sancak hükmüyle olur" maddesinin bir yol olarak uygulandığını listeden görüyoruz. Celalzâde Mustafa, Feridun Ahmed Bey, Hamza Efendi, gibi reisülküttablıktan nişancı tayin edilenler sancakbeyi statüsünde tayin edilmişlerdir. XVI ve XVII. yüzyıllardaki bu uygulama daha sonra da devam etmiştir. "Efendi" unvanıyla anılan reisülküttabların nişancılıklarında artık "bey" unvanıyla anıldıkları görülmektedir.

Reisülküttab biyografilerine baktığımızda 29 reisülküttabın vezirlik veya beylerbeyilik rütbesine ulaştığını görmekteyiz. Bunlardan 7'si ulaşabilecek en yüksek makam olan sadriazamlık makamına kadar ulaşmışlardır.

Tespitlerimize göre kesintili olanlar da dahil reisülküttablık makamında en uzun süre bulunan kişi Receb Çelebi'dir. Celalzâde Mustafa Çelebi'nin 21 C. 941/28 Aralık 1534 günü nişancı tayiniyle boşalan reisülküttablık makamına aynı gün Divan-ı hümayun kâtiplerinden Receb Çelebi tayin edilmiştir. 28 C. 954/15 Ağustos 1547 tarihinde vefatına kadar²⁸ bu görevi üstlenmiş olan Receb Çelebi kesintisiz yaklaşık olarak 13 yıla yakın reisülküttablık yapmıştır. Bu özelliklerine rağmen biyografilerde ve listelerde yer almamıştır.

Liste incelendiğinde *Fatih Kanunnâmesi'*nde geçen "yol" tabirinin reisülküttablıkta sıkı bir şekilde uygulandığını görüyoruz. Listenin geneline hâkim olan bir unsur, reisülküttabların büyük tezkirecilikten gelmiş olduklarıdır. Klasik dönemde divanda reisülküttabın bulunmadığı ya da meşgul oldukları zamanlarda veziriazam huzurunda arzuhalleri reisülküttab yerine

²⁸ Vefatı: M. Kemal Özergin, *Sultan Kanunî Süleyman Han Çağına Âit Tarih Kayıtları*, Erzurum 1971, s. 17"

tezkireciler okurlardı. Aynı zamanda heyet huzurunda yüksek sesle okunması gereken hatt-ı hümayunları da reisülküttab okur, şayet okuyamayacak durumda ise yine büyük tezkireciler okurdu. Bu yönüyle büyük tezkireciliğin kısmen reisülküttab yardımcısı gibi bir görev yürüttüğü söylenebilir. Özellikle biyografi ve maaş listelerine bakıldığında bunların Divan-ı hümayun kâtibliğinden yetişme oldukları görülmektedir. Reisülküttabların kariyer çizgilerinde bu iki görevin temel olduğunu söyleyebiliriz. XVIII. yüzyıla doğru ve sonrasında yine tezkirecilikte yer almakla birlikte daha çok sadaret mektubculuğu ve beylikçilik tezkireciliğin yerini almış görünmektedir. Beylikçilik dış işleriyle ilişkili, sadaret mektubculuğu da yine merkez ve taşra üst düzey bürokratlarıyla sadriazamın bağlantısını kurup yazışmalarını yürütecek seviyede bürokratik tecrübe gerektiren görevlerdir.

Düzenlenen listede reisülküttabın normal adı yazılmış, bilinen lakabı parantez içerisinde belirtilmiştir. Sonra tayin tarihi, görevden ayrılma tarihi, ayrılma sebebi, ölüm tarihi verilmiştir. Bilgilerin kaynağı ve ek olarak açıklama varsa bunlar dipnotta gösterilmiştir. Ayrıca reisülküttaplık yaptığı döneme ait belgelerde açık olarak ismi zikrediliyorsa ait olduğu tablonun altına geçtiği belge "Ek kaynak" olarak verilmiştir. Bu kısım tayin veya azli değil parantez içerisinde verilen tarihlerde belgede reisülküttab olduğuna işaret etmektedir.

REİSÜLKÜTTABLAR LİSTESİ

1- Kutbeddin Ahmed Çelebi/Paşa?

Tayin: 0.0.886/1481

[Hüseyn Hüsameddin, *Nişancılar Durağı*,
Haz. Bilgin Aydın-Rifat Günalan, Ankara
2015, s.70-71 (=Nişancılar Durağı)]

Önceki görevi: Şehzade dîvân
kâtibi.

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 914.

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Ayrılma: 0.0.894/1489

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Sonraki görevi: Nişancı

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

2 - Mehmed Çelebi ?

Tayin: ?

[*Nişancılar Durağı*, s.76.]

Önceki görevi: Tezkireci?

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 927

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Ayrılma: 0.0.924/1518

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer.]

Sonraki görevi: Rumili defterdarı

[*Nişancılar Durağı*, göst.yer..]

3 - Haydar Çelebi

Tayin: ?

Önceki görevi: Dîvân kâtibi ?

Ölüm tarihi ve nedeni: 931/ Katl

[Celâlzâde Mustafa Çelebi, *Tabakâtü'l-
Memâlik*, 129a-b.]

Ayrılma: 0.Z.931/09-10.1525

[Celâlzâde Mustafa Çelebi, *Tabakâtü'l-
Memâlik ve Derecâtü'l-Mesâlik*, vr. 129a-b.]

Sonraki durumu: Vefat

4 - Mustafa Çelebi (Celâlzâde -)

Tayin: 0.Z.931/09-10.1525

Ayrılma: 21.C.941/28.12.1534

[Celâl-zâde Mustafa, *Selîm-nâme*, Haz. Ahmet Uğur- Mustafa Çuhadar, Ankara 1990, s.23.]

Önceki görevi: Tezkireci, Divan kâtibi.

[BOA, KK.d.1764, s.211.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

12.Za.974/N. [=Normal]

[Seyyid Lokmân, *Zübdetü't-Tevârih, Osmanlı Tarihi (1299-1595)*, Haz. İbrahim Pazan, İstanbul 2022, s.283 (=Zübdetü't-Tevârih); Nev'izâde Atâyî, *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik fî Tekmiletü's-Şakâ'ik I*, Haz. Suat Donuk, İstanbul 2017, s.490 (=Hadâ'iku'l-Hakâ'ik I) (Tarih: R.975); Ahmed Resmî Efendi, *Halîfetü'r-rü'esâ*, İstanbul 1269, s.5 (Tarih: R.975).]

[Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi (=BOA), Kâmil Kepeci (=KK.d.), 1764, s.230, 233; Feridun Ahmed Bey, *Münşeâtü's-Selâtin I*, İstanbul 1274, s.592 (Gün: 28 Ca.)]

Sonraki görevi: Nişancı

[BOA, KK.d.1764, s.230 (Seyyidi Bey'in vefatı ile); *Münşeâtü's-Selâtin I*, s.592.]

Ek kaynak: BOA.AE.SSÜL.I.46, s.15 (4.Ş.935).

5 - Receb Çelebi

Tayin: 21.C.941 / 28.12.1534

[BOA, KK.d.1764, s.230, 233; *Münşeâtü's-Selâtin I*, s.592 (Gün: 28.Ca.)]

Önceki görevi: Dîvân kâtibi.

[BOA, KK.d.1764, s.210, 233.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

28.R.954/Görevde vefat.

[M. Kemal Özergin, *a.g.e.*, s.17; KK.d.208, s.166 (Gün yok.)]

Ayrılma: 28.C.954 / 15.08.1547

[M. Kemal Özergin, *Sultan Kanuni Süleyman Han Çağma Ait Tarih Kayıtları*, Erzurum 1971, s.17.]

Sonraki durumu: Vefat

Ek kaynak: BOA.D.BRZ.d.20614, s.15, , s.20, 30, 38, 39, 42, 48, 53, 54, 92, 176, 196, 202, 222, 223, 240, 246, 253, 254, 273, 277 (28.C.949-13.S.952); BOA.KK.d.208, s.9 (25.M.954).

6 - Mehmed Çelebi²⁹

Tayın: 28.C.954/15.08.1547

[M. Kemal Özergin, *a.g.e.*, s.17; *Halifetü'r-rü'esâ'da* tayin tarihi 959 olarak verilmiştir (s.6-7).]

Önceki görevi: Divan kâtibi.

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.M.974/Normal

[Ahmed Resmî, *Halifetü'r-rü'esâ*, s.7.]

Ayrılma: 21.Z.960/28.11.1553

[KK.d.210, s.255; *Halifetü'r-rü'esâ*, s.6-7) (Tarih: 961).

Sonraki görevi: Diyarbekir defterdarı

[KK.d.210, s.255; 27.Za.960 günü yol icazeti verilmiş (KK.d.1766, s.27).]

Ek kaynak: BOA.DBRZ.d.20615-A, s.18, 22, 23, 86, 87, 332, 451, 500; DBRZ.d. 20616, s.40; DBŞM.d. 40819, s. 2; BOA.KK.d.1766, s.4, 9, 17

7 - Abdurrahman Çelebi³⁰

Tayın: 21.Z.960/28.11.1553

[KK.d.210, s.255; BOA, KK.d.1766, s.24.]

Önceki görevi: Tezkirecilik.

[Ahmed Resmî, *Halifetü'r-rü'esâ*, s.9.]

Ölüm tarihi ve nedeni: -

Ayrılma: 965.Ş.12/30.05.1558'den sonra

[BOA, D.BŞM.d.58, s.28 (Defterde isminin geçtiği son tarih.)]

Sonraki görevi: Rumeli timar defterdarı

[*Halifetü'r-rü'esâ*, s.9.]

²⁹ 9.S.955-12.Z.960 tarihleri arasında reisülkütüblüğüyle ilgili maaş, hazineden yapılan teslimat ve rüüs tezkiresi gibi çok sayıda kayıt için bk. BOA, D.BRZ.d.20615-A; D.BRZ.d.20616; BOA, D.BŞM.d.40819; BOA, KK.d.1766.

³⁰ Rüüs defterinde 11.Za.961 tarihinde Divan-ı hümayun kâtibi Abdurrahman Çelebi'ye Basra defterdarlığı buyurulduğu zikredilmektedir (BOA.RSK.1453, s.25). Aynı isim 19.Za.961'de yine başka bir vesile ile ve reisülkütüblük görevi belirtilmeksizin tekrar geçmektedir (s.29). Fakat reisülkütütab olan Abdurrahman Çelebi'nin ismi sonraki çeşitli tarihli defterlerde yine yer almaya devam ettiğinden (BOA, KK.d.210 s.255; KK.d. 213/90; KK.d. 6593, s. 239m; KK.d.1766, s.194; BOA.D.BŞM.d.58, s.7; BOA.D.BRZ.d.20617, s.246; BOA.A.RSK.d.1454, s.36; BOA.A.DVNS.MHM.d.1, h.1358) defterdar tayin edilen Abdurrahman Çelebi'nin farklı bir kişi olduğu anlaşılmaktadır.

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.1, h.1358; BOA.KK.d.210, s.255; KK.d.213, 90; KK.d.1766, s.24 (25.Z.960), 194, 198; KK.d.6593, s.239m; BOA.DBŞM.d.58, s.7, 8; BOA.D.BRZ.d.20617, s.244, 246; BOA.A.RSK.d.1453, s. 25, 29; A.RSK.d.1454, s.36;

8 - Dervîş Çelebi

Tayın: 16.N.965/02.07.1558'ten önce

[BOA.MAD.d.19392, s. 2 (Defterde ilk geçtiği tarih: 16.N.965).]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: -

Ayrılma: 14.L.965/30.07.1558

[BOA.MAD.d. 19392, s. 12.]

Sonraki görevi: Diyarbekir defterdarı

[BOA.MAD.d.19392, s. 12.]

9 - Mehmed Çelebi (Boyalı -)

Tayın: 14.L.965/30.07.1558

[BOA.MAD.d. 19392, s. 12.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: 21.N.1001/
Normal

[Kâtib Çelebi, *Fezleke I*, [Osmanlı Tarihi (1000-1065/1591-1655)], Haz. Zeynep Aycibin, İstanbul 2016, s.23 (=Fezleke I); Seyyid Lokman *Zübdetü't-Tevârih*, s.511 (Gün: Evh. (=Evâhir) N. 1001); *Halîfetü'r-rü'esâ*, s.12 (Tarih: 0.R.1001).]

Ayrılma: 2.N.970/25.04.1563

[M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.25.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.MAD.d.19392, s.14 (16.L.965); BOA.A.DVNS.MHM.d. 3, h.70; TSMA.d.10044 (966).

10 - Na'imî Çelebi³¹

³¹ Kâtib Çelebi bir önceki reisülküttab Boyalı Mehmed Çelebi ile Na'imî/Nâmî Çelebi'nin aynı kişi olduğunu söylemektedir (Fezleke I, s. 22; Kısmen ondan nakille H.Hüsameddin, *Nişancılar Durağı*, s. 86-88; BOA.KK.d.6593, s.243; Naimî Çelebi Y.Öztuna'nın listesinde yer almamaktadır). Fakat M.K. Özergin'deki kayıtlar

Tayın: 2.N.970/25.04.1563

[M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.25]

Önceki görevi: Tezkirecilik

[M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.25]

Ölüm tarihi ve nedeni:

19.Za.970/Görevde-Normal

[BOA.KK.d.6593, s.243m; M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.26]

Ayrılma: 19.Za.970/10.07.1563

[BOA.KK.d.6593, s.243; M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.26]

Sonraki durumu: Vefat

11 - Mehmed Çelebi (Oğlan Memi)

Tayın: 19.Za.970³²/10.07.1563

[M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.25.]

Önceki görevi: Tezkireci

[M.K. Özergin, *a.g.e.*, s.25]

Ayrılma: 26.B.975/26.01.1568

[Ayrılma tarihi Mahmud Çelebi'nin tayinine göredir (A.DVNSMHM.d.7, s.287).]

Sonraki görevi: Nişancı

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.283.]

12 - Mahmud Çelebi

Tayın: 26.B.975/26.01.1568

[BOA.A.DVNS.MHM.d.7, s.287.]

Önceki görevi: Tezkireci

[BOA.A.RSK.d.1459, s.3.]

Ayrılma: 8.M.978/12.06.1570

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.296.]

Sonraki durumu: Vefat

bunların ayrı kişiler olup halef-selef olduklarını göstermektedir. Çeşitli devlet görevlilerine tahsis edilmiş kuru ot dağıtımını ihtiva eden Otluk Defterindeki kayıtlar da Na'imî'nin Mehmed Çelebi'den sonra reisülküttab olduğunu göstermektedir (BOA.KK.d.6593, s.243m). Ayrıca Na'imî'nin üzerinde 970 tarihli "müteveffâ şüd" notu da bunu teyit etmektedir. Boyalı Mehmed Paşa'nın vefat tarihi 1001'dir.

³² *Rûzname Defterinde* 15 N. 970 tarihli ibtidâ rüus tezkiresi verdiği kayıtlıdır (KK.d. 1866, s.11). 7 Z. 971 tarihine kadar defter boyunca reisülküttab olarak zikredilmektedir.

Ölüm tarihi: 8.M.978/Görevde vefat

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.296.]

Ek kaynak: BOA.KK.d. 1767, s.9 vd.; KK.d. 1768; KK.d.1867; BOA.D.BŞM.d. 71, s.4 vd. (7.Za.975-20.Za.977).

13 - Feridun Ahmed Bey

Tayin: 8.M.978/12.06.1570

[*Münşe'âtü's-Selâtin* I, s.18; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.296 (gün verilmemiş)]

Önceki görevi: Divan kâtibi-Müteferrika

Ölüm tarihi: 21.S.991

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.431; Selânikî Mustafa Efendi, *Tarih-i Selânikî* I, Haz. Mehmet İpşirli, İstanbul 1989, s. 140 (=Selânikî I); *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik* I, 958.]

Ayrılma: 3.N.981/26.12.1573

[*Münşe'âtü's-Selâtin* I, s.22; BOA.A.DVNS.MHM.d.25, s.16, h.144; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.335.]

Sonraki görevi: Nişancı

[*Münşe'âtü's-Selâtin* I, s.22; BOA.A.DVNS.MHM.d.25, s.16, h.144; BOA.KK.d.1868, s.35 (Nişanlığa tayin hil'ati giymesi. Tarih: 12.N.981); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.335]

Ek kaynak: BOA.KK.d. 1768; KK.d. 1769; KK.d.6593 (14.M.978-3.Za.980).

14 - Hızır Bey

Tayin: 5.N.981/29.12.1573

[BOA.A.DVNS.MHM.d.25, s.18/h.163, s.20]

Önceki görevi: Tezkirecilik

[A.DVNS.MHM.d. 25, s.18, h.163]

Ayrılma: 19.Za.981/12.03.1574

[BOA.A.DVNS.MHM.d.24, s.22/h.64; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.336 (Gün: 20 Za.).]

Sonraki görevi: Diyarbekir defterdarı

[A.DVNS.MHM.d. 24, s.22/h.64; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.336.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.1868, s.43, 48 (10.L.981-24.L.981)

15 - Hüseyin Çelebi

Tayin: 19.Za.981/12.03.1574

Ayrılma: 12.Za.983/12.02.1576

[A.DVNS.MHM.d. 25, s.80/h.903.]

Önceki görevi: -

[A.DVNS.MHM.d. 27, s.256; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.372 (Gün: 17.Za.)]

Sonraki görevi: Aradan sonra Anadolu defterdarı (24.Ca.987)

[BOA.MAD.d. 17945, s.27; BOA.KK.d.236, s.80; Seyyid Lokman'da tarih 0.C.987 (*Zübdetü't-Tevarîh*, s.402)]

Ek kaynak: BOA.KK.d.1868, s.57, 118 (29.Za.981-6.Ca.982).

16 - Mehmed Çelebi (Okçuzâde -)

Tayin: 12.Za.983/12.02.1576

[A.DVNS.MHM.d. 27, s.256; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.372 (Gün: 17.Za.)]

Önceki görevi: Baştezkireci

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.372.]

Ölüm tarihi ve nedeni: Evl.
(=Evâil) R.995/Normal

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.479; *Selânikî I*, s.181 (Tarih: Evh.Ra.995)]

Ayrılma: 29.Za.987/17.01.1580

[A.DVNS.MHM.d. 39, s.103; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.405]

Sonraki görevi: Anadolu defterdarı

[A.DVNSMHHM.d. 39, s.103; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.405.]

Ek kaynak: BOA.DBRZ.d.20623'te (11.M.987-17.Za.987).

17 - Muhyî /Abdülmuhyî/Muhyiddîn/Çelebi (1. defa)

Tayin: 29.Za.987/17.01.1580

[BOA.A.DVNS.MHM.d.39, s.103.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: 5.L.1000/

[Selânikî I, s. 238; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.420 (gün 4.L) .]

Ayrılma: 7.S.988/24.04.1580

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.405-406 (gün 4S.); *Selânikî I*, s. 128 (Tarih 0.R.988)]

Sonraki görevi: Azl-boşta

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevarîh*, s.405-406.]

Ek kaynak: BOA.DBRZ.d.20623, s. 142'den itibaren; BOA, KK.d. 682, s. 6, 8, 9, 10, 15.

18 - Hamza Çelebi (2. defa)

Tayin: 7.S.988/24.04.1580

[A.DVNSMHM.d. 39, s.284; KK.d. 236, s. 267; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.405-406 (Gün: 4.S.)]

Önceki görevi: Divan kâtibi

Ayrılma: 27.C.988/09.08.1580

[BOA, KK.d. 238, s.37; KK.d. 682, s. 69 (gün 29 C.); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.409.]

Sonraki görevi: Nişancı

[BOA, KK.d. 238, s.37; KK.d. 682, s. 69.]

19 - Derviş Çelebi

Tayin: 27.C.988/09.08.1580

[BOA, KK.d. 238, s.37; KK.d. 682, s. 69, 73 (gün 29 C.); KK.d.92, s.4 (Gün: 29C.); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.409]

Önceki görevi: Divan kâtibi-
Tezkireci

Ayrılma: 8.Ş.988/18.09.1580

[KK.d. 682, s.88.]

Sonraki görevi: -

20 - Muhyî /Abdülmuhyî/Muhyiddîn/Çelebi (2.defa)

Tayin: 8.Ş.988/18.09.1580

[KK.d.682, s.69, 88; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.410; Nev'îzâde Atâyî bu tayini Hamza Bey'in yerine ve Ramazan 988 tarihi olarak vermektedir (*Hadâ'îku'l-Hakâ'ik* I, 734, 959.)]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: 5.L.1000/

[Selânikî I, s. 238; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.420 (Gün: 4.L.)]

Ayrılma: 28.R.990/22.05.1582

[KK.d. 239, s.362; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.420.]

Sonraki görevi: Anadolu defterdarı

[KK.d. 239, s.362; BOA.A.NŞT.d.1104, s.8; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.420.]

21 - Mehmed Çelebi (Tâcîzâde -)**Tayin:** 28.R.990 /22.05.1582[KK.d. 239, s.362; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.420]**Önceki görevi:** -**Ölüm tarihi ve nedeni:**

0.Z.996/Normal

[*Hadâ'iku'l-Hakâ'ik I*, 961.]**Ayrılma:** 13.C.990³³/08.07.1582[*Mühimme Defteri 44*, Haz.Mehmet Ali Ünal, İzmir 1995, s.69 (s.91, h.159). Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.425; *Selânikî Tarihi I*, s. 130]**Sonraki görevi:** Azilden sonra baştezkireci[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.435 (tarih: 5.B.991)]**22 - Hamza Çelebi (1.defa)****Tayin:** 13.C.990³⁴/08.07.1582[*Hasanbeyzâde Tarihi II*, s.317; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.425; *Selânikî Tarihi I*, s. 151]**Önceki görevi:** Nişancı

[BOA.KK.d. 106, s.60.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.Z.1014[*Nişancılar Durağı*, s. 91.]**Ayrılma:** 17.Z.993/10.12.1585[BOA.KK.d.246, s.99; BOA.KK.d. 106, s.60; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârîh*, s.469 (Gün: 8.Z.)]**Sonraki görevi:** Kastamonu sancakbeyliği

[BOA.KK.d.246, s.99; BOA.KK.d. 106, s.60.]

Ek kaynak: BOA.KK.d. 224, s.21, 51; KK.d.101, s.5; KK.d.1869, s.4; A.DVNS.MHM.d. 49, h.45; A.DVNS.MHM.d. 52, h.65, h.111, h.519;**23 - Hasan Bey (Küçük -)****Tayin:** 17.Z.993/10.12.1585**Ayrılma:** 5.R.994/26.04.1586

³³ Seyyid Lokman (*Zübdetü't-Tevârîh*, s.425) ve Selânikî (*Selânikî Tarihi I*, s. 130), Tâcîzâde'nin yerine Hamza Bey'in yeniden reisülküttab olduğunu zikretmekte ancak tarih vermemektedirler. Selânikî bu tayinle birlikte yeniçeri ağası Ferhad Ağa'nın azlını de belirtir. Sonraki sayfalarda bu azil tarihini 3 B. 990 olarak verir (*Târîh-i Selânikî*, s.135). Buna göre Tâcîzâde ile Hamza Bey'in görev değişimi bu tarihte olmalıdır.

³⁴ Bkz. yukarıdaki not.

[BOA.A.RSK.d. 246, s.99;
BOA.A.DVNS.MHM.d.60, s.110; Seyyid
Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.469 (gün 8.Z.)]

Önceki görevi: Baştezkireci, Riyaset
vekâleti

[BOA.A.DVNS.MHM.d.55, s.4 (15.L.992);
Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.469
(Baştezkireci).]

Ölüm tarihi ve nedeni: Evs.
(=Evâsıt) M.995

[*Selânikî I.*, s.178.]

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*,
s.476.]

Sonraki görevi: Azl-boşta

Ek kaynak: A.DVNSMHM.d.60, s.4.

24 - Hamza Bey (2.defa)

Tayin: 5.R.994/26.04.1586

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*,
s.476.]

Önceki görevi: Nişancı

[BOA.ANŞT.d. 1118, s.1.]

Ayrılma: 2.S.995³⁵/12.01.1587

[*Selânikî I.*, s.179; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.478]

Sonraki görevi: Azl-boşta

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.478]

Ek kaynak: BOA.A.RSKd.1466, s.85; BOA.A.DVNS.MHM.d.61, s.1; BOA.A.NŞT.d. 1118,
s.4; BOA.A.NŞT.d. 1122, s.2 (7M.995)..

25 - Mehmed Çelebi (Tâcîzâde -)

Tayin: 2.S.995/12.01.1587

[BOA.A.DVNS.MHM.d.62, s.3 h.12;
Selânikî I., s.179 (gün 20.S.); Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.478.]

Önceki görevi: Tezkirecilik

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.20.]

Ayrılma: 2.Z.996/23.10.1588

[BOA.KK.d.1870, s.124.]

Sonraki görevi: Vefat

³⁵ Selânikî, Hamza Bey'in azli, Taczâde'nin tayinini 20 Safer olarak veriyor (*Târîh-i Selânikî I.*, s.179). Ancak 62 numaralı *Mühimme Defteri 2 Safer*'de Taczâde'nin reisülküttablığını bildiren başlıkla başlamaktadır (BOA.A.DVNS.MHM.d.62, s.3/h.12).

Ölüm tarihi ve nedeni:

2.Z.996/Normal

[BOA.KK.d.1870, s.124; *Halîfetü'r-rü'esâ*, s.20-21 (Gün: 0.Z.996.)]*Ek kaynak:* BOA.A.DVNS.MHM.d.62, s.2; A.DVNS.MHM.d.63, iç kapak.**26 - Hamza Bey (3.defa)****Tayın:** 3.Z.996/24.10.1588

[BOA.KK.d.1870, s.125]

Önceki görevi: Mazul reisülküttab

[BOA.KK.d.1870, s.125]

Ayrılma: Evh.Za.998/10-19.09.1590[Selânikî I, s.226-227 (gün 20.S.); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.498 (Gün: M.999.)]**Sonraki görevi:** -*Ek kaynak:* ANŞT.d.1122, s35(1.Ca.998).**27 - Dal Mehmed Çelebi (1. defa)****Tayın:** Evh.Za.998/10-19.09.1590[Selânikî I, s.226-227 (Gün: 20.S.); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.498 (Tarih: 0.M.999.)]**Önceki görevi:** Baştezkireci[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.509.]**Ayrılma:** 15.L.999/06.09.1591[Selânikî I, s.250; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, 502 (Gün: Evh.C.999.)]**Sonraki görevi:** Azlden sonra baştezkireci

[Selânikî I, s.250.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.340, s.2 (11.Ca.999).**28 - Lâm Ali Çelebi****Tayın:** 15L.999/06.09.1591[Selânikî I, s.250; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.502 (Gün: Evh.L.)]**Önceki görevi:** -**Ayrılma:** 27.Z.999/16.10.1591[BOA.KK.d.341, s.5 (Gün Hamza Bey'e göredir); Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.502 (Gün: Evh.Z.)]**Sonraki görevi:** Azl-boşta

29 - Hamza Bey (4.defa)

Tayin: 27.Z.999/16.10.1591

[BOA.A.RSK.d.1473, s.172;
BOA.KK.d.341, s.5; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.502 (Gün: Evh.Z.)]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 4.L.1000/14.07.1592

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.504.
Selânikî I, s.278 (Gün: 5.L.)]

Sonraki görevi: Nişancı

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.504.
Selânikî I, s.278.]

30 - Molla Ferruh Bey Efendi

Tayin: 4.L.1000/14.07.1592

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.504;
Selânikî I, s.278 (gün: 5.L.)]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 1.C.1001/05.03.1593

[BOA.KK.d.253, s.60; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.509 (Gün: 29.Ca.1001);
Selânikî I, s.307 (gün: Evh.Ca.)]

Sonraki görevi: Defter emini

[BOA.KK.d.253, s.60; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.509.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d. 69, h.187.

31 - Hüseyin Çelebi

Tayin: 1.C.1001/05.03.1593

[BOA.KK.d.253, s.60; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.509 (Gün: 29.Ca.1001);
Selânikî I, s.307 (gün: Evh.Ca.)]

Önceki görevi: Büyük tezkireci

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.509;
Selânikî I, s.307.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evl.B.1001/Görevde

[Abdülkadir Efendi, *Topçular Katibi*
'Abdülkadir (Kadri) Efendi Tarihi I: Metin ve
Tahlil, Haz. Ziya Yılmaz, Ankara 2003,

Ayrılma: 2.B.1001/04.04.1593

[BOA.KK.d.253, s.83; Seyyid Lokman,
Zübdetü't-Tevârih, s.509 (gün: Evh.B.);
Selânikî I, s.311 (Gün: Evl.B.); Abdülkadir
Efendi, *Topçular Katibi 'Abdülkadir (Kadri)*
Efendi tarihi I: metin ve tahlil, yay. haz. Ziya
Yılmaz, Ankara 2003, s.10-11n (Gün:
Evl.B.)]

Sonraki görevi: Vefat

s.10n (=Topçular Kâtibi); *Selânikî I*, s.311;
Halifetü'r-rü'esâ, s.22 (Gün: 0.B.1001.)

Ek kaynak: BOA.D.BRZ, 20607.

32 - Dal Mehmed Efendi (2. defa)

Tayin: 2.B.1001/04.04.1593

[BOA.KK.d.253, s.83; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.509 (gün: Evh.B.); Abdülkadir Efendi, *Topçular Katibi 'Abdülkadir (Kadri) Efendi tarihi I: metin ve tahlil*, yay. haz. Ziya Yılmaz, Ankara 2003, s.10-11n (Gün: Evl.B.); *Selânikî I*, s.311 (Gün: Evl.B.)]

Önceki görevi: Büyük tezkireci

[Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.509.]

Ayrılma: 14.L.1001/14.07.1593

[BOA.KK.d.253, s.197; Abdülkadir Efendi, *Topçular Katibi 'Abdülkadir (Kadri) Efendi tarihi I: metin ve tahlil*, yay. haz. Ziya Yılmaz, Ankara 2003, s.10-11n; *Selânikî I*, s.324; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.511]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: KK.d.1775, s. 87.

33 - Yahya Çelebi

Tayin: 14.L.1001/14.07.1593

[BOA.KK.d.253, s.197; *Topçular Katibi I*, s.10-11n; *Selânikî I*, s.324; Seyyid Lokman, *Zübdetü't-Tevârih*, s.511.]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 1.Za.1001/30.07.1593

[*Selânikî I*, s.324]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.A.d.2934, s.2.

34 - Lam Ali Çelebi

Tayin: 1.Za.1001/30.07.1593

[*Selânikî I*, s.327.]

Önceki görevi: Riyâset vekâleti

[BOA.DBRZ. 20627, s.63.]

Ayrılma: 1.Za.1002/19.07.1594

[BOA.ANŞT.d. 1140, s. 45 ve onun bir sûreti ANŞT.d. 1441, s.45; *Selânikî I*, s.380.]

Sonraki görevi: Anadolu defterdarlığı

[BOA.ANŞT.d. 1140, s. 45 ve onun bir sûreti ANŞT.d. 1441, s.45; *Selânikî I*, s.380.]

35 - Musa Çelebi (1.defa)

Tayin: 1.Za.1002/19.07.1594

[*Selânikî I*, s.380.]

Önceki görevi: Riyasetten mazul

Ölüm tarihi ve nedeni:

17.M.1008/Hastalık

[BOA.KK.d.349, s.48, 49; *Topçular Katibi I*, 259; TSMA.e.1235-88 (Ev1.C.1008); *Selânikî II*, s.821 (Gün ve ay yok.)

Ayrılma: 26.C.1003/08.03.1595

[*Selânikî I*, s.456.]

Sonraki görevi: Riyâset vekâleti

[*Selânikî I*, s.456.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d. 73, s.328.

36 - Lam Ali Çelebi

Tayin: 26.C.1003/08.03.1595

[*Selânikî II*, s.456.]

Önceki görevi: Anadolu defterdarı

[*Selânikî II*, s.456.]

Ayrılma: 1.Za.1003/08.07.1595

[*Selânikî II*, s.489.]

Sonraki görevi: Azilden sonra nişancı

[*Selânikî II*, s.636.]

37 - Yahya Çelebi

Tayin: 1.Za.1003/08.07.1595

[*Selânikî II*, s.489.]

Önceki görevi: Riyasetten mazul

[*Selânikî II*, s.489.]

Ayrılma: 28.R.1004/31.12.1595

[*Selânikî II*, s.552.]

Sonraki görevi: Azlden sonra defter emini (1005)

[*Selânikî II*, s.636; *Halîfetü'r-Rüe'esâ*, s.22.]

38 - Musa Çelebi (2.defa)**Tayin:** 29.R.1004/01.01.1596[BOA.A.RSK.d.1474, s.22; *Selânikî* II, s.552 (Gün: 28.R.)]**Önceki görevi:** Riyasetten mazul[*Selânikî* II, 552.]**Ayrılma:** 11.S.1005/04.10.1596[BOA.A.RSK.d. 1474, s.167; *Selânikî* II, s.636.]**Sonraki görevi:** Şam hazinesi defterdarı

[BOA.A.RSK.d. 1474, s.172.]

Ek kaynak: KK.d.1778, s.27 (21N.1004); BOA.ANŞT.1147, s.6 (4.C.1004); ANŞT.d.1148, s.2 (19.C.1004).**39 - Şah Mehmed Çelebi (Okçuzadeoğlu -)****Tayin:** 11.S.1005/04.10.1596[BOA.A.RSK.d. 1474, s.167; *Selânikî* II, s.636.]**Önceki görevi:** Büyük tezkireci

[KK.d.1778, s.27.]

Ayrılma: 16.R.1005/07.12.1596[BOA.A.RSK.d. 1474, s.184; *Selânikî* II, s.650 (Gün: Evh.R.)]**Sonraki görevi:** -*Ek kaynak:* BOA.KK.d.1873, s.57 (4.Ca.1005).**40 - Musa Çelebi (3.defa)****Tayin:** 16.R.1005/07.12.1596[BOA.A.RSK.d. 1474, s.184; *Selânikî* II, s.650 (gün: Evh.R.)]**Önceki görevi:** Şam hazinesi defterdarlığı[*Selânikî* II, s.650.]**Ayrılma:** 4.Ca.1005/24.12.1596[BOA.A.RSK.d. 1474, s.186; *Selânikî* II, s.655]**Sonraki görevi:** Nişancılık

[BOA.A.RSK.d. 1474, s.186.]

Ek kaynak: BOA.ANŞT.d.1148, s.2.**41 - Şah Mehmed Çelebi (Okçuzadeoğlu)**

Tayin: 4.Ca.1005/24.12.1596

[BOA.A.RSK.d.1474, s.186; *Selânikî* II, s.655; Nev'izâde Atâyî bu tayini 1005.Ra. olarak vermektedir (*Hadâ'iku'l-Hakâ'ik fî Tekmîleti's-Sakâ'ik* I-II, Haz. Suat Donuk, İstanbul 2017, (= *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik* II), 1793.]

Önceki görevi: Büyük tezkireci

[*Hadâ'iku'l-Hakâ'ik* II, 1793.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1039/

Normal

[Nev'izâde Atâyî, *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik* II, 1794; *Fezleke* II, 699-700; *Halifetü'r-Rü'esâ*, s. 24]

Ayrılma: 4.S.1006/16.09.1597

[BOA.A.RSK.d.1474, s.255; *Selânikî* II, s.705-706.]

Sonraki görevi: Defter emini

[*Selânikî* II, s.705, 719; *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik* II, 1793]

Ek kaynak: BOA.KK.d.345, s. 1 (17.B.1005); BOA.MAD.d. 4676; BOA.DBRZ.d.20630 (11.Ş.1005-28.Z.1005).

42 - Yahya Efendi

Tayin: 4.S.1006/16.09.1597

[BOA.A.RSK.d. 1474, s.255; *Selânikî* II, s.705-706 (Gün: Evl.).]

Önceki görevi: Riyasetten mazul

[*Selânikî* II, s.705.]

Ayrılma: 15.Ra.1007/16.10.1598

[BOA.KK.d.348, s.129; BOA.EV.HMH.d.39, s.36 (Gün: 16.Ra)]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: KK.d.348, s. 1 (27 Ra. 1006); BOA.A.NŞT.d.1156, s.65 (15.B.1006).

43 - Musa Çelebi (4.defa)

Tayin: 15.Ra.1007/16.10.1598

[BOA.KK.d.348, s.129; KK.d.349, s. 8; BOA.EV.HMH.d.39, s.36 (gün: 16.Ra.); BOA.A.NŞT.d.1157, s.264; MAD.d. s. 3 (17.Ra.1007 günü riyâset için hil'at giydi.)]

Önceki görevi: Nişancı

[*Selânikî* II, s.821]

Ayrılma: 17.M.1008/09.08.1598

[BOA.KK.d.349, s.48, 49, 66; *Selânikî* II, s.821; *Topçular Katibi* I, 259.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.KK.d.349, s.8; KK.d.137, s.4; BOA.ANŞT.d.1161, s.4 (9.Ş.1007).

44 - Hamza Efendi (Yaycızade Küçük -) (1.defa)**Tayın:** 20.M.1008/09.08.1598[KK.d.137, s.5; BOA.ANŞT.d.1161, s.90 (Gün: 21.M.; *Topçular Katibi I*, 259 (Tarih: Evs.M.); *Selânikî II*, s.821 (Gün ve ay yok)]**Önceki görevi:** Büyük tezkireci[*Selânikî II*, s.821; *Topçular Katibi I*, 177, 188, 228, 237, 240.]**Ölüm tarihi ve nedeni:**

Evl.Ca.1033/Katlı

[BOA.KK.d. 264, s.43; *Topçular Kâtibi*, s.791 (Tarih: Evs.M.1033); Taş baskı olan *Halîfetü'r-rü'esâ'*da vefatı 1032 olarak verilmiş (s.25), Ahmed Resmî müellif nüshası olan *Hadîkatü'r-rü'esâ'*da Hamza Efendi'nin Okmeydanı'nda mezar taşını gördüğünü ve ölüm tarihinin 1033 olarak yazılı olduğunu derkenarla biyografisine ilave etmiştir (Süleymaniye Ktb. Reisülküttab 629, vr.19a)]**Ayrılma:** 21.M.1010/22.07.1601[Tarih Mahmud Medhî'nin tayinine göredir (*Topçular Kâtibi I*, s. 307).]**Sonraki durumu:** Azl ve hapis**Ek kaynak:** BOA.KK.d.152, s.1; BOA.ANŞT.d.1161, s. 274-275 (4.M.1010); Naimâ Mustafa Efendi, *Târih-i Na'îmâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hulâsati Ahbârî'l-Hâfikayn) I (1000-1015/1592-1607)*, Ankara 2007, (=Naimâ I), s. 167, 175.**45- Mahmud Medhî Efendi³⁶****Tayın:** 21.M.1010/22.07.1601[*Topçular Kâtibi I*, s. 307.]**Önceki görevi:** -**Ayrılma:** 9.L.1011/22.03.1603

[(Tarih Hamza Efendi'nin tayinine göredir); BOA.KK.d.7530, s.6 (Gün: Evs.N.)]

³⁶ . Kâtib Çelebi 20 L. 1007 tarihinde reisülküttab kaymakamlığına tayin edildiğini bildirdiği Medhî Efendi'nin (*Fezleke I*, s.155) isminin İlyas Bey olduğunu söylemektedir (s. 258-259). Nev'izâde Atâyî de ismini İlyas Bey olarak zikretmektedir (*Hadâ'iku'l-Hakâ'ik fî Tekmiletî's-Şakâ'ik II*, Haz. Suat Donuk, İstanbul 2017, s. 1234-1235). 1011 tarihli bir Gedik defterinde isminin İlyas değil Mahmud olduğu "Medhî"'nin de mahlası olduğu zikredilmektedir (BOA.KK.d..7530, s.6). *Tahvil Ahkâm Defterlerinde* bu ismi mahlas olarak kullandığını kendi zamanındaki çeşitli hükümlerin kenarında görmekteyiz.

Ölüm tarihi ve nedeni:
Evs.N.1011/Sefer esnasında görevde.

Sonraki durumu: Vefat

[Kâtib Çelebi, *Fezleke* I, s.258-259 (Tarih: Ş.1011); Vefatı ile boşalan kitabet kadrosu 14.L.1011 tarihinde oğlu Pîr Mehmed'e verilmiştir (BOA.MAD.d.18155, s. 121; BOA.KK.d. 7530, s.6). Muhallefatı da aynı tarihte mîriye intikal ettirilmiştir (KK.d.1884, s.31). Daha sonra çocuklarının itirazı neticesi 20.Za.1013 tarihinde çıkan bir ferman ile muhallefat bedeli kadar bir mukataa geliri çocuklarına tahsis edilmiştir (BOA.A.DVNS.MHM.d.75, h.428).]

46 - Hamza Efendi (Yaycızade Küçük -) (2.defa)

Tayın: 9.L.1011/22.03.1603
[BOA.KK.d.148, s.227; BOA.A.NŞT.d.1173, s.49 (Gün: 11.L.); 1.Za.1011'de riyaset için hil'at giydi (KK.d.1783, s.21).]

Ayrılma: 0.R.1012/08.09-06.10.1603

[*Naîmâ* I, s.237.]

Önceki görevi: -

Sonraki görevi:

Ek kaynak: TS.MA.e.1081-55 (Evl.Ra.1012).

47 - Mim Mehmed³⁷ Efendi

Tayın: 0.R.1012/08.09-06.10.1603 **Ayrılma:** 23.Ş.1014/03.01.1606

³⁷ Kaynaklarda daha çok "Mim Efendi" şeklinde mahlasıyla anılmaktadır. Halikatü'r-rüesa'nın matbu nüshasında "Mim İbrahim" olarak zikredilmektedir. Eserin müellif nüshasında ise kaynaklara uygun bir şekilde "Kâtib Mim Efendi" şeklinde verilmektedir. Arşiv kaynaklarında da genellikle "Mim Efendi" olarak verilen bu ismin "Kâtib Mehmed, Mim" olduğunu "Gedikli Kâtib" defterinden öğreniyoruz. Hatta kırklı kitabet gediğinin kaydı üzerindeki berat tecdidî şerhini de kendisinin koyduğu "elimizde olan nişan-ı hümayun" ibaresinden anlaşılmaktadır (BOA.KK.d.7530, s.5); Mim Mehmed Efendi 3.M.1021 günü Anadolu vilayeti defterdarı olarak kendisine "âdet-i zemistânî" adıyla hazineden kışlık kürkleri verilmiştir BOA.KK.d.1792, s.403)

[*Naîmâ* I, s.237.]

[BOA.KK.d.256, s.28.]

Önceki görevi: Tezkirecilik

[BOA.KK.d.1783, s. 31; *Naîmâ* I, s.237.]

Sonraki görevi: Vezir nezdinde riyaset kaymakamlığı (Tayini: 24.M.1017)

[BOA.A.RSK.d.1481, s.20.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

20.Ra.1031'de gediği mahlulden şakird Muslu'ya intikal etmiştir.

[BOA.KK.d.257, s.53.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.7530, s.5; BOA.MAD.d.9821 (7.Ca.1012-15.Z.1014); MAD.d.3665 (6.Za.1013-24.Z.1013).

48 - Hasan Hükmî Efendi (1.defa)

Tayin: 23.Ş.1014/03.01.1606

[BOA.KK.d.256, s.28.]

Ayrılma: 15.Z.1014/23.04.1606

[BOA.D.BRZ.d.20653, s.19;
BOA.KK.d.160, s.7. (gün.Evl.Z)]

Önceki görevi: Reisülkütüblük vekâleti.

[BOA.KK.d.256, s.1/5.; A.RSK.d.1477, s.2, 23, 43; KK.7515, s.4 (1.M.1014); KK.d.161.s.3 (3.M.1014); KK.d.7530, s.5 (27.R.1014)BOA.MAD.d.3665.]

Sonraki görevi: Nişancı

[BOA.D.BRZ.d.20653, s.19;
BOA.KK.d.7530, s.7.]

Ek kaynak: BOA.D.KRZ.d.33120; BOA.KK.d.1894, s.9 (28.N.1014).

49 - Hamza Efendi (Yaycızade Küçük -) (3.defa)

Tayin: 15.Z.1014/23.04.1606

[BOA.DBRZ.d.20653, s.21.]

Ayrılma: 27.M.1016/24.05.1607

[Tarih Mecd Mehmed Efendi'nin tayinine
göredir]

Önceki görevi: -

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.KK.d.160, s.7 (23.Ş.1015); BOA.DBRZ.d.20653, s.337 (3.Z.1015).

50 - Mecd Mehmed Efendi³⁸

Tayin: 27.M.1016/24.05.1607

[BOA.KK.d.163, s. 14/1;
BOA.D.BRZ.d.20652, s.377 (1.S.1016'da
riyaset için hil'at giymiş); *Topçular Kâtibi*,
s.480 (Gün yok)

Önceki görevi: -

Ayrılma: 5.C.1022/23.07.1613

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.56]

Sonraki görevi: Nişancı

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.58 (23.C.1022);
A.RSK.d.1484, s.68; Feridun M. Emecen,
"Ali'nin 'Ayn'ı: XVII. Yüzyıl Başlarında
Osmanlı Bürokrasisinde Kâtib
Rumuzları", *Tarih Dergisi*, XXXV (1994),
s.139.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.1786, s.9 (16.Ra.1016). Bu kaydın bir sureti için bk. KK.d.1896, s.25; s.148 (8.L.1016); BOA.A.RSK.d.1481, 32 (11.N.1017), s.52 (4.R.1018); BOA.MAD.d.5151, s.12 (16.Ca.1020); BOA.ANŞT.d.1211, s. 26, 28 (4.Ş.1021).

51 - Hüseyin Efendi

Tayin: 5.C.1022/23.07.1613

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.56;
BOA.A.NŞT.d.1212, s.21; A.NŞT.d.1213, s.8]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 1.S.1023/13.03.1614

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.76 (Ayrılma
tarihi Hasan Hükmi'nin tayinine göredir.)

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: *Topçular Kâtibi*, s.623.

52 - Hasan Hükmi Efendi (2.defa)

Tayin: 1.S.1023/13.03.1614

Ayrılma: 1.Ş.1023/06.09.1614

³⁸ Mecd Mehmed Efendi'nin bu riyaset döneminde Mustafa Efendi vekâlette bulunmuştur. 14.Ra.1016 tarihinde tayin edilmiş (BOA.A.RSK.d.1481, s.2.), 11.N.1017 tarihinde ayrılmıştır (BOA.A.RSK.d.1481, s.32). 5 Ra.1016 ve 12.Ş.1016 tarihlerinde reisülküttab olarak ismi geçmektedir (KK.d.163, s.41). 23.B.1017 tarihinde reisülküttab kaymakamı olarak zikredilmektedir (BOA.A.DVNS.MHM.d.81, h.399). 18 R. 1024 tarihli rüus kaydında Mustafa Efendi'nin daha önce reisülkütub vekili olduğu belirtilmektedir (BOA.A.RSK.1484, s.130).

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.76;
BOA.MAD.d.5148; A.RSK.d.1484, s.82;
A.NŞT.d.1212, s.121 (6.S.1023); F.M.
Emecen, "Ali'nin 'Ayn'ı", s.140]

[Ayrılma tarihi Mustafa Sem'i Efendi'nin
tayinine göredir.]

Sonraki görevi: Nişancı

[BOA.A.RSK.d.1484, s.116 (23.Z.1023).]

Önceki görevi: -

Ek kaynak: BOA.MAD.d.5148 (3.S.1023-30.C.1023); A.d.3010 cilt kapağı (18.R.1023)

53 - Mustafa Sem'î³⁹ Efendi

Tayin: 1.Ş.1023/06.09.1614

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.94; A.NŞT.d.1218,
s.3; BOA.A.NŞT.d.1219, s.2 (Gün: 25.Ş.)]

Önceki görevi: Baştezkireci

[BOA.A.RSK.d.1585-A, s.94.; KK1794, s.96
(24.N.1020 tarihli saliyane listesi); *Topçular
Kâtibi*, s.600.]

Ayrılma: 18.Z.1023/19.01.1615

[MAD.d.5148, s.140;
BOA.A.DVNS.MHM.d.80, s.366 (Gün:
23.Z.)]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: *Topçular Kâtibi*, s.604.

54 - Mecd Mehmed Efendi

Tayin: 22.Z.1023/23.01.1615

[BOA.A.RSK.d.1484, s.116; *Topçular Kâtibi*, s.
635.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evl.S.1036'da "merhûm" olarak
zikrediliyor.

[BOA.KK.d.373, s.365b.]

Ayrılma: 6.B.1026/10.07.1617

[BOA.A.RSK.d.1485, s.159; *Topçular
Kâtibi*, s.658 (gün: 8.Ca.)]

Sonraki görevi: Reisülküttab
vekaleti

[*Topçular Kâtibi*, s.658; BOA.KK.d.666,
s.65 (19.Z.1026).]

Ek kaynak: A.DVNS.NŞT.d.01 (14.S.1024); BOA.KK.d.1902, s.188 (5.S.1026);
BOA.A.RSK.d.1485, s.151 (19.Ra.1026); BOA.KK.d.666, s.59 (18.Ra.1026 Seferden gelip
riyasete devam etmesi).

³⁹ Mustafa Efendi'nin mahlası "Şem'î" değildir. Bu verilen belgelerde "Sem'î" şeklinde geçmektedir.

55 - Hamza Efendi (Yaycızade Küçük -) (4.defa)

Tayin: 6.B.1026/10.07.1617

[BOA.A.RSK.d.1485-A, s.159; *Topçular Kâtibi*, 658 (Gün: 8.Ca.).]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

[BOA.MAD.d.5148.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

1033.Ca.Evl./Katl

[BOA.KK.d.264, s.43; *Topçular Kâtibi*, s.791 (gün: Evh.M.)]

Ayrılma: 1.S.1028/18.01.1619

[Ayrılma tarihi Mecd Mehmed Efendi'nin tayinine göredir.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.KK.d.1309 (7B1026-26Za.1026); KK.d.666, s.89 (29.m.1027).

56 - Mecd Mehmed Efendi

Tayin: 1.S.1028/18.01.1619

[*Topçular Kâtibi*, s. 687.]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 3.Ra.1029/07.02.1620

[Ayrılma tarihi Hamza Efendi'nin tayinine göre.]

Sonraki görevi: -

Ek. kaynak: BOA.KK.d.666, s.235, 257, (3.S.1028- 24.Ra.1028).

57 - Hamza Efendi (Yaycızade Küçük -) (5.defa)

Tayin: 3.Ra.1029/07.02.1620

[BOA.A.NŞT.d.1237, s.28; BOA.KK.d.666, s.361 (tayin hil'ati giymesi: 7.R.1029); Hil'atin rûznâmçe kaydı: KK.d.1806, s.656.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evl.Ca.1033

[BOA.KK.d.264, s.43; BOA.TD.d.744, s.22.]

Ayrılma: Evh.B.1031/31.05-09.06.1622

[Tarih Mecd Mehmed Efendi'ye göredir.]

Sonraki görevi: Mazul ve sonra katl

[*Topçular Katibi*, s.791.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.666, s.371, 376.

58 - Mecd Mehmed Efendi

Tayin: Evh.B.1031/31.05-09.06.1622

[BOA.A.RSK.d.1490, s.2; Topçular Kâtibi, s.704.]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili
[BOA.KK.d.257, s.36.]

Ayrılma: 24.Za.1032/19.09.1623

[Tarih Durak Efendi'nin tayinine
göredir.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.KK.d.371, kapak sayfası (18.Ş.1031); KK.d.5510, s.92 (22.S.1032).

59 - Durak Efendi

Tayin: 24.Za.1032/19.09.1623

[BOA.KK.d.372, s.96; BOA.A.NŞT.d.1250, s.19.]

Önceki görevi: Defter emîni

[Erhan Afyoncu, *Osmanlı Devletinde Defterhane-i Âmire (XVI.-XVIII. Yüzyıllar)*, Ankara 2014, s.155; *Topçular Kâtibi*, s.765.]

Ölüm tarihi ve nedeni: Evl.M.1037

[BOA.KK.d.264, s.47; KK.d.373, s.15, 16, 18, 326; BOA.KK.d.2104, s.74.]

Ayrılma: 12.M.1036/03.10.1626

[BOA.MAD.d.5150, s.152]

Sonraki durumu: Vefat

Ek kaynak: Topçular Kâtibi, s.794 (1.B.1033), 805 (18.R.1034); BOA.MAD.d.5510, s.35, 43, 92 (15.M.1034-18.S.1035); BOA.KK.d.3399 (5.M.1034-1.M.1036); BOA.KK.d.373, s.45 (17.C.1035), s.39 (Evh.L.1035); *Fezleke II*, s.617.

60 - Kadrî Efendi

Tayin: 12.M.1036/03.10.1626

[BOA.MAD.d.5150, s.152]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

Ayrılma: 2.R.1036/21.12.1626

[Ayrılma tarihi Mehmed Efendi'ye
göredir]

Sonraki görevi: -

[BOA.KK.d.374, s.14b (Evl.Za.1035);
BOA.MAD.d.5510, s.93.]

61 - Mehmed Efendi

Tayin: 2.R.1036/21.12.1626

[BOA.A.NŞT.d.1256, s.41; *Topçular Kâtibi*,
s.826. (Gün. 12.Ra.1036).]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.S.1037/N

[*Vekayi'ü'l-Fudala I*, s. 823.]

Ayrılma: 0.S.1037/12.10-
09.11.1627

[*Vekayi'ü'l-Fudala I*, s. 823.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.KK.d.3399, s.45b (5.R.1036); KK.d.373, s.377b (Evs.Ca.1036); KK.d.391, s.1;
KK.d.398, s.227.

62 - Abdullah Efendi (Sarı -)

Tayin: 0.S.1037/12.10-09.11.1627

[*Vekayi'ü'l-Fudala I*, s. 823.]

Önceki görevi: Tezkire-i Evvel

[Nihat Azamat, "Sarı Abdullah", *DİA*,
XXXVI, 146.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

23.S.1071/Normal

[Nihat Azamat, "Sarı Abdullah", 146;
Halifetü'r-rü'esâ, s. 32.]

Ayrılma: 1.Ş.1037/04.06.1628

[Tarih Mustafa Efendi'ye göredir.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.MAD.d.364, s.37, 91 (16.Ra.1037); MAD.d.5965 (22.R.1037-19.Ca.1037);
KK.d.380, s.6b (Evs.Ca.1037); BOA.KK.d.1922, s.25 (19.C.1037); BOA.TT.d.749, s.14.

63 - Mustafa (Muslî/Safî) Efendi⁴⁰**Tayin:** 1.Ş.1037/04.06.1628[*Topçular Kâtibi* II, 856; BOA.KK.d.263, s.13; KK.d.265, s.27 (Gün verilmemiştir.)]**Önceki görevi:** -**Ayrılma:** Evh.C.1041/13-22.01.1632

[Tarih Mehmed Muhyî Efendi'ye göredir.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.84, s.1 (7.N.1037); BOA.MAD.d.364, s.37 (19.N.1037); MAD.d.802, s.46, 361, 459 (10.L.1037-25.Z.1038); MAD.d.5965 (12.L.1037-17.Za.1038); BOA.MAD.d.5150, s.283, 302, 314, 338, 515 (7.Z.1037-17.Z.1038); BOA.KK.d.1922, s.340 (25.M.1038); KK.d.264, s.44 (M.1038); MAD.d.12777 (10.Ra.1038); BOA.DBRZ.d.20683, s.197 (13.R.1038); *Topçular Kâtibi* II, 883 (17.R.1038 sefer dönüşü reisülküttablık ibka); BOA.A.DVNS.MHM.d.84, s.1 (7.N.1038); KK.d.380, s.241-242 (Evl.Ş.1038, Evs.Za.1038, Evs.N.1039, Evs.M.1041); BOA.A.RSK.d.1498, s.31, s.54 (6.R.1039, 10.Z.1039); *Fezleke* II, 691, 695 (24.N.1039); BOA.KK.d.373, s.192b, s.193b (Evl.Z.1038, Evs.L.1039); *Naîmâ Mustafa Efendi, Târih-i Na'imâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hulâsati Ahbâri'l-Hâfikayn)* III (1039-1050/1629-1641), Ankara 2007 (=Na'imâ III), s.666; KK.d.380, s.342 (Evs.M.1041); BOA.KK.d.3400, s.32, 82 (6.R.1041).

64 - Mehmed Muhyî Efendi**Tayin:** Evh.C.1041/13-22.01.1632

[BOA.A.RSK.d.1501, s.18.]

Önceki görevi: Nişancı

[BOA.A.DFE.RZ.d.2174, s.5-6.]

Ayrılma: 23.M.1042/10.08.1632

[Tarih Kadri Efendi'ye göredir.]

Sonraki durumu: Tekaid

[BOA.KK.d.373, s.157a.]

Ek kaynak: BOA.A.RSK.d.1501, s.18 (Evh.C.1041); BOA.KK.d.391, s.1 (Evl.Ş.1042); BOA.A.DFE.d.84 s.1.

65 - Kadri Efendi**Tayin:** 23.M.1042/10.08.1632**Ayrılma:** 20.N.1044/09.03.1635

[Tarih Ebubekir Efendi'ye göredir.]

⁴⁰ Belgelerde aynı tarihte (25.Z.1038) reisülküttab olarak hem Mustafa (BOA.MAD.d.802, s.361) hem de Muslî (s.455, 459) ismi zikredilmektedir.

[BOA. A.RSK.1501, s.46; A.RSK.d.1502, s.22; BOA.A.NŞT.d.1269, s.4; BOA.KK.d.4877, s.8; *Topçular Katibi II*, s.977; BOA.KK.d.1652, s.126 (14.S.1042 Tayin hil'atini giymesi)]

Sonraki görevi: -

Önceki görevi: Piyade mukabeleciliği (O.R.1038)

[*Topçular Katibi II*, s.884.]

Ek kaynak: BOA.KK.d.667-M, s.55 (8.M.1042 Paşakapısı'nda hil'at giymesi); AE.SMRD.IV. 8-793 (17.L.1042); *Topçular Kâtibi*, s. 977, 982; KK.d.398, s.1 (11.R. 1043).

66 - Ebûbekir [Sıdkî] Efendi (1.defa)

Tayin: 20.N.1044/09.03.1635

[BOA.KK.d.267, s.1.]

Ayrılma: 9.Ş.1048/16.12.1638

[Tarih Abdullah Efendi'ye göredir. (*Naîmâ III*, s. 891).]

Önceki görevi: -

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.MAD.d.1332, s.78 (24.N.1047).

67 - Abdullah Efendi (Sarı -) (2. defa)

Tayin: 9.Ş.1048/16.12.1638

[*Naîmâ III*, 891.]

Ayrılma: 16.N.1048/21.01.1639

[*Tarih Hasan Hilmî'ye göredir.*]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

[BOA.KK.d.269, s.4 (1.Z.1047); *Vekayiu'l-Fudala I*, 823.]

Sonraki görevi: Anadolu muhasebeciliği

[*Vekayiu'l-Fudala I*, 823 (0.Ca.1050).]

Ek kaynak: BOA.MAD.d.3626.

68 - Hasan Hilmî Efendi

Tayin: 16.N.1048/21.01.1639

[*Kara Çelebi-zâde Abdülâzîz Efendi'nin Zafername Adlı Eseri (Tarihçe-i Feth-i Revan ve Bağdad)*, Haz. Nermin Yıldırım,

Ayrılma: 27.N.1054/27.11.1644

[Tarih Sıdkî Efendi'nin tayinine göredir.]

Sonraki durumu: Vefat

MSGÜ.SBE., (=Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2005, (=Kara Çelebi-zâde, *Zafernâme*), s.62.]

Önceki görevi: Atlı mukabeleciliği

[Kara Çelebi-zâde, *Zafername*, s.34. (0.Ca.1048)]

Ölüm tarihi ve nedeni:

27.N.1054/Normal-Görevde

[Naîmâ Mustafa Efendi, *Târih-i Na'imâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hulâsati Ahbârî'l-Hâfikayn)* IV (1051-1059/1641-1650), Ankara 2007 (=Naîmâ IV), s.1027; Görevde vefatı nedeniyle zeamet ve kitabet gediği 10.L.1054'te İsmâ'il Efendi'ye verilmiştir (BOA.TT.d.761, s.16); Sahip olduğu rub' feraşet hissesi de 16.Za.1054 tarihinde Durmuş Ağa'ya intikal etmiştir (BOA.MAD.d.2995, s.20).]

Ek kaynak: BOA.A.RSK.d.1510, s.5 (1048-1049); BOA.MAD.d.3626 (29.Ca.1049-22.Z.1050) BOA.MAD.d.126, s. 4, 7, 11b (15.B.1050, 17.M.1050, 1.M.1053); BOA.İE.ML.4-299 (15.B.1051); BOA.A.DVNS.MHM.d.89, s.1 (1.M.1052); BOA.A.DVNS.NŞT.d.220, s.1 (1.B.1053).

69 - Ebûbekir Sıdkî Efendi (2.defa)

Tayin: 27.N.1054/27.11.1644

[BOA.KK.d.258, s.69; KK.d.400, s.3; BOA.A.d.345, s.52 (27.L.1054 günü riyaset için hil'at giymiştir)]

Önceki görevi: Defter emîni

[BOA.A.d.345, s.6.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.M.1073/N.

[Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi'u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli* II, Haz. Ramazan İkinci, İstanbul 2018, (=Vekayi'u'l-Fuzala II) s.1628-1629.]

Ayrılma: 10.Ş.1060/08.08.1650

[Tarih Mevkufatî Mehmed Efendi'ye göre dir.]

Sonraki görevi: -

Ek kaynak: BOA.A.RSK.d.1517, s.1 (1.M.1055); BOA.MAD.d.416 (10.M.1055-10.Ca.1056); MAD.d.6192, (26.Ra.1056-14.S.1057); BOA.ADVN.DVE.d.15, s.10 (1.C.1057); MAD.d.5220, s.44, 81 (19.M.1057-9.R.1058); MAD.d.6012, s.80 (17.Z.1057); MAD.d.2509, s.41 (22.Z.1057); BOA.A.d.2231, s.33 (11.R.1058), s.43 (24.Z.1058), s.55 (8.R.1058); MAD.d.3665 (15.Ra.1058-29.Z.1058); MAD.d.2298, s.41 (17.Ş.1058-1.Ra.1060); *Naîmâ* IV, 1203.

70 - Mehmed Efendi (Mevkufâtî -)

Tayin: 10.Ş.1060/08.08.1650

[BOA.KK.d.400, s.51; BOA.KK.d.668, s.53 (Tayin hil'atini 9.N.1060'da giymiştir); BOA.KK.d.400, s.51 (Gün; 10.Ş.; *Naîmâ* V, s. 1266.)]

Önceki görevi: Cizye muhasebeciliği

[*Halîfetü'r-riü'esâ*, s.38.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

20.R.1065/Katl.

[Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-Ebrâr Zeyli*, (Tahlil ve Metin) 1732, Haz. Nevzat Kaya, Ankara 2003, s.193 (Gün: Evs.Ca.); Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Zeyl-i Fezleke* (1065-22 Ca.1106/1654-7 Şubat 1695), Haz. Nazire Karaçay Türkal, MÜ.TAE Doktora Tezi, İstanbul 2012, s.12 (=Zeyl-i Fezleke); Vecihî Hasan Efendi, *Tarih*, Leiden Üniversitesi Ktp., nr. 894, vr. 60b; Naîmâ Mustafa Efendi, *Târih-i Na'îmâ* (*Ravzatü'l-Hüseyn fî Hulâsati Ahbârî'l-Hâfikayn*) V (1060-1064/1650-1654) (=Naîmâ V), 1592-1595.]

Ayrılma: 18.N.1061/04.09.1651

[Tarih Şâmîzâde Mehmed Efendi'nin tayinine göredir); *Naîmâ* V, 1354 (Gün: 19.N.).]

Sonraki görevi: Azil ve hapisten sonra başmuhasebecilik

[*Naîmâ* V, 1457; VI, 1588.]

71 - Mehmed Efendi (Şâmîzâde Şeyhî -) (1. defa)

Tayin: 18.N.1061/04.09.1651

[BOA.A.RSK.d.1524, s.18; BOA.KK.d.400, s.61; *Naîmâ* V, 1354 (Gün: 19.N.).]

Önceki görevi: Beylikçi

Ayrılma: 1.Ca.1065/09.03.1655

[(Tarih Sıdkî Efendi'nin tayinine göredir); *Zeyl-i Fezleke*, s.11; Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-Ebrâr Zeyli*, s.193 (Gün: Evs.Ca.); Abdurrahman Abdi

[*Nâimâ V*, 1354; *Halîfetü'r-rü'esâ*, s.38.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

10.S.1074/Katlı

[*Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, *Transkripsiyon ve Değerlendirme*, Haz. Hande Nalan Özkasap, MÜ.TAE, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2004, s.51; '*İsa-zade Tarihi (Metin ve Tahlil)*', Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 1996, s.79 (Gün: 9.S.); Abdurrahman Abdi Paşa, *Vekayi'-name, [Osmanlı Târîhi (1648-1682)]*, *Tahlil ve Metin Tenkidî*, Haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 2008, s.159; *Evlîyâ Çelebi b. Dervîş Mehmed Zillî, Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi*, VI, Haz. Seyit Ali Kahraman - Yücel Dağlı, İstanbul 2002, s. 197 (Gün: 9.S.); Mühürdar Hasan Ağa, *Cevahirü't-Tevarih*, Haz.Ebubekir Siddik Yücel, Sivas 2013, s.137 (Gün: 9.S.den bir iki gün sonra); TSMA.d.2315, vr.42b-48a (Muhallefatının kabzı)]

Paşa, *Vekayi'-name*, s.75. (Gün: 23.R.); *Nâimâ VI*, s.1588 (Gün: 25.R.).]

Sonraki durumu: Azl ve haps ve sürgün.

[Abdurrahman Abdi Paşa, *Vekayi'-name*, s.75; Vecihî Hasan Efendi, *Tarih*, Leiden Üniversitesi Ktp., nr. 894, vr. 60b; *Zeyl-i Fezleke*, s.11-12.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.ŞKT.d.2, s.2 (1.Za.1062); TSMA.e.515/2 (7.M.1062); A.DVNS.ŞKT.d.3, s.2 (1.M.1064).

72 - Ebûbekir Sıdkî Efendi/Paşa (3. defa)

Tayin: 1.Ca.1065/09.03.1655

[BOA.A.RSK.1529, s.1, 4¹¹; BOA.KK.d.400, s.107 (Gün: Evl.Ca.); Vecihî Hasan Efendi, *Tarih*, Leiden Üniversitesi Ktp., nr. 894, vr. 60b; *Zeyl-i Fezleke*, s.11 (Gün: 20.R.); *Nâimâ Mustafa Efendi, Târîh-i Na'imâ (Ravzatü'l-Hüseyn fî Hulâsati Ahbâri'l-Hâfikayn) VI* (1065-1070/1654-1660), Ankara 2007, (=Nâimâ VI), s. 1588 (Gün: 25.R.).]

Önceki görevi: Rumeli beylerbeyiliğinden mazul

[*Nâimâ VI*, 1588.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.M.1073/N.

[*Vekayi'ü'l-Fudala II*, 1628.]

Ayrılma: 14.Z.1066/03.10.1656

[(Tarih Şâmîzâde Mehmed Efendi'nin tayinine göredir.)]

Sonraki görevi: -

⁴¹ Sıdkî Efendi kendi tayinini "gurre-i C. 1065 olarak kaydetmiş ise de devamındaki birkaç kaydın gurre-i Ca. tarihini taşıması ve devamının bu tarihten önce olmaması nedeniyle sehven gurre-i C. yazmış olmalıdır (BOA.A.RSK.d.1529, s.3).

Ek kaynak: BOA.MAD.d.1442 (24.Ca.1065-17.S.1066); BOA.KK.d.3403 (13.Ra.1066-8.Z.1066).

73 - Mehmed Efendi (Şâmîzâde -) (2. defa)

Tayin: 14.Z.1066/03.10.1656

[KK.d.261, s.2; BOA.KK.d.400, s.124; Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-Ebrâr Zeyli*, s.193, 290 (Gün: Evl.Z.)

Önceki görevi: Reisülküttablktan mazul.

Ayrılma: 10.S.1074/13.09.1663

[*Zeyl-i Fezleke*, s.307;

Râşid Mehmed Efendi, *Târîh-i Râşid ve Zeyli I.*, (1071-1114/1660-1703), Haz.

Abdülkadir Özcan vd., İstanbul 2013,

(=*Râşid ve Zeyli I*) s.31 (Gün:1.M.); *Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, s.51]

Sonraki durumu: Katl

Ek kaynak: [BOA.MAD.d.6008 (10.R.1069-15.S.1070); BOA.KK.d.3405 (1.Ca.1070-8.S.1071); KK.d.3406 (3.S.1071-10.Z.1071); KK.d.3407 (23.M.1072-1.M.1073); KK.d.3408 (3.M.1073-16.Ş.1073); KK.d.3409 (10.L.1073); *Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, s.29.

74 - Hüseyin Efendi⁴² (Acemzâde -)

Tayin: 10.S.1074/13.09.1663

[Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Zeyl-i Fezleke*, s.308; *Râşid ve Zeyli I*, 31 (Gün:1.M.); *Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, s.51; Cevahir, s.138 (Gün: 9.S.1074)]

Önceki görevi: Büyük rûznameçeci

[Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Zeyl-i Fezleke*, s.308; *Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, s.51; Üsküdarî Abdullah Efendi, *Vâkı'at-ı Rûz-merre IV*, Haz. Mahmut Ak, Ankara 2017, (= *Vâkı'at-ı Rûz-merre IV*), s.213]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.0.1098/Katl

[*Râşid ve Zeyli*, I, 31; Sicill-i Osmanî II, 198]

Ayrılma: 17.Ş.1081/20.12.1670

[BOA.KK.d.3413, s.20b.]

Sonraki görevi: -

⁴² 1077 yılında Ayntabî Hüseyin Efendi İstanbul'da, Mustafa Efendi Edirne'de reisülküttab kaymakamudur (BOA.KK.d.3411; BOA.MAD.d.2747, s.9.)

Ek kaynak: BOA.KK.d.7516, s.48 (2.Ra.1075); BOA.MAD.d.1139, s.12 (21.Ca.1075); BOA.A.DVNSŞKT.d.4, s.2 (Evl.Za.1075); BOA.MAD.d.2747, s.4 (Evl.C.1076); BOA.AESMMD IV. 101-11810 (5.C.1075); BOA.İEML.8/680 (2.S.1081); BOA.KK.d.3413 (5.S.1080-17.Ş.1081); KK, 3409, 45, 49. 59. 86. 90 (7.Ca.1074-5.Za.1074); A.DVNSŞKT.d.4, s.3 (1075.Za.A); A.DVNSŞKT.d.7, s.1 (1081); BOA.MAD.2747, s.4. (Evl.C.1076).

75 - Mustafa Efendi (Frenk/Koca/Hacı -) (1. defa)

Tayin: 17.Ş.1081/20.12.1670

[BOA.KK.d.3413, s.20b]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

[BOA.KK.d.3413 (Asaleten tayinden önce çeşitli tarihlerde vekil olarak rüüs tezkiresi vermiştir)]

Ölüm tarihi ve nedeni:

22.R.1101/Normal

[BOA.KK.456, s.49, 50, 56; Üsküdarî Abdullah Efendi, *Vâkı'at-ı Rûz-merre* I, Haz. Muzaffer Doğan, Ankara 2017, (=Vâkı'at-ı Rûz-merre I), s.245 (Gün: 27.R.1101).]

Ayrılma: 7.Z.1086/22.02.1676

[BOA.KK.d.3417, s.15a]

Sonraki görevi: Reisülküttab vekili

[*Rüüs Defteri*, Universitätsbibliothek Leipzig, Vollers 1032, vr.45b (8Z.1087).]

Ek kaynak: BOA.A.ŞKT.d.6, s.3 [Edirne'de reisülküttab vekili (0.B.1077)]; BOA.İE.ML.9-801 [Edirne'de reisülküttab vekili (4.M.1079)]; BOA.KK.d.3414 (26.Z.1081-17.Z.1082); BOA.A.NŞT.d.1321, s.2 (1.M.1083); KK.d.3415 (2.M.1083-6.L.1083); KK.d.72/M (28.Z.1083); BOA.MAD.d.6010 (9.M.1084-22.Za.1084); BOA.İE.TZ.3-288 (6.S.1084); BOA.D.KRZ.d.33125 (24.Z.1084-4.Ca.1085); KK.d.3416 (9.Z.1084-3.L.1085); KK.d.3417 (16.M.1086-6.L.1086).

76 - Ahmed Efendi (Köse Reis)

Tayin: 7.Z.1086/22.02.1676

[BOA.KK.d.3417, s.15a.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni:

17.N.1092/Görevde vefat

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.42 derkenar]

Ayrılma: 17.N.1092/30.09.1681

[Tarih Telhisî-zâde Mustafa Efendi'nin tayinine göredir (*Tevliyet Rüusları*, Universitätsbibliothek Leipzig, B. or. 138, vr. 48b).]

Sonraki durumu: Görevde vefat

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.42 derkenar.]

Ek kaynak: BOA.MAD.d., 571, s.2 (1.L.1087), 25 (1088Za27), 41 (1089), 62 (1090), 183 (11.B.1092); BOA.KK.d.3418 (28.S.1087); BOA.İE.HR.4/346 (14.Ş.1089); İEDH., 4-354 (28.Za.1089); KK.d.3420 (19.S.1090)

77 - Mustafa Efendi (Telhisîzâde -)

Tayin: 17.N.1092/30.09.1681

[*Tevliyet Riiusları*, Universitätsbibliothek Leipzig, B. or. 138, vr. 48b]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

[BOA.A.DVNS.ŞKT.d.9, s.1 (15.L.1091)]

Ölüm tarihi ve nedeni:

3.S.1095/21.01.1684/İdam

[*Zübde-i Vekayiât*, s.171; Râşid Mehmed Efendi, *Târîh-i Râşid ve Zeyli I*, s.261]

Ayrılma: 1.M.1095/20.12.1683

[Defterdar Sarı Mehmed Paşa, *Zübde-i Vekayiât, Tahlil ve Metin (1066-1116/1656-1704)*, Hazırlayan Abdülkadir Özcan, Ankara 1995 (=Zübde-i Vekayiât), s.170; *Tarih-i Nihadî (152b-233a)*, s.95 (Gün: Evl.M.).]

Sonraki durumu: İdam

78 - Mustafa Efendi (Koca/Frenk -) (2. defa)

Tayin: 1.M.1095/20.12.1683

[*Zübde-i Vekayiât*, s.170; Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Zeyl-i Fezleke*, s.917; *Târîh-i Râşid ve Zeyli I*, s.261.]

Önceki görevi: -

Ayrılma: 23.M.1097/20.12.1685

[*Zeyl-i Fezleke*, s.1023]

Sonraki görevi: Azl boşta, Rumeli beylerbeyliği payesiyle mütekaid.

[BOA.KK.d.546, s.50; *Zeyl-i Fezleke*, s.1023]

79 - Mehmed Bey (Ebû Kavuk -)

Tayin: 23.M.1097/20.12.1685

[*Zeyl-i Fezleke*, s.1023]

Önceki görevi: Sadaret mektupçusu

[*Zeyl-i Fezleke*, s. 1023.]

Ayrılma: 27.Za.1098/04.10.1687

[*Zeyl-i Fezleke*, s.1023; *Zübde-i Vekayiât*, s.245]

Sonraki görevi: Riyaset vekaleti ve rüznamçeci

[*Anonim Osmanlı Tarihi (1099-1116/1688-1704)*, Haz. Abdülkadir Özcan, Ankara 2000, s.11; *Zeyl-i Fezleke*, s.1279.]

Ek kaynak: BOA.MAD.2747, s.120 (Evl.S.1097); BOA.KK.d.684 (11.S.1097-17.Ca.1097)

80 - Nazmî Ahmed Efendi

Tayin: 27.Za.1098/04.10.1687

[BOA.A.RSK.d.1468-B, s.27;
BOA.A.DVN.ŞKT.d.10, s.247; *Zübde-i
Vekayiât*, s.245.]

Önceki görevi: Beylikçi

[*Zübde-i Vekayiât*, s.245.]

Ayrılma: 1.Ca.1099/04.05.1688

[BOA.ADVNŞKT.d.12, s.1]

Sonraki görevi: Azlden sonra
riyaset vekaleti

[BOA.A.DVNS.MHM.d.102, s.1
(14.Ş.1102); Üsküdarî Abdullah Efendi,
Vâkı'ât-ı Rûz-merre II, Haz. Recep Ahışalı,
Ankara 2017, (*Vâkı'ât-ı Rûz-merre* II), s.241
(18.Ş.1102); BOA.AE.SAMD.II.2251
(24.Ra.1005).]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.NMH.d.5/134, s.1 (2.M.1099); BOA.MAD.d.2747, s.149
(Evl.M.1099).

81 - Şems Ahmed Efendi

Tayin: 1.Ca.1099/04.05.1688

[BOA.KK.d.453,s.2, (başlık); .KK.d.456,s.1
(başlık); KK.d.457, s.8 (başlık); .KK.d.455, s.2
(Gün: Evl.Ca.)]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni:

24.R.1105/Normal

[BOA.AE.SAMD.II.21-2251]

Ayrılma: 6.S.1101/19.10.1689

[*Vâkı'ât-ı Rûz-merre* I, 229

(Reisülkütüblük Ebubekir Efendi'ye
lisanen verilmiş.)]

Sonraki görevi: Reisülkütütlük
vekîli

[Üsküdarî Abdullah Efendi, *Vâkı'ât-ı
Rûz-merre* III, Haz. Erhan Afyoncu, Ankara
2017, (= *Vâkı'ât-ı Rûz-merre* III), s.70;
BOA.A.DVNS.MHM.d.103, kapak.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.DVE.d.28, s.4 (21.B.1099); BOA.KK.d., 454/27 (6.Ş.1099);
BOA.A.DVNS.MHM.d.98, s.1 (1.M.1100); BOA.A.DVNS.ŞKT.d.12, s.1 (Evl.M.1100);
BOA.A.DVNS.ŞKT.d. 13, s.2 (12.Ca.1100); BOA.İE.ML.28-2709

82 - Ebûbekir Efendi (Acem/Şirvanî/Kara -) (1. defa)

Tayin: 6.S.1101/19.10.1689

(28.Ra.1101/09.01.1690)⁴³

[BOA.A.DVNS.MHM.d.99, s.39; *Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, s.229, 233; BOA.A.DVNS.DVE.d.28, s.24 (Gün: Evh.Ra.); *Zeyl-i Fezleke*, s.1279 (2.R.1101); *Zübde-i Vekayıat*, s.347 (21.B.1101); *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.376 (21.B.1101).]

Önceki görevi: Süvarî mukabeleciliği

[*Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, s.229; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.11.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 8.N.1135/

[Çelebizade İsmail Asım Efendi, *Tarih-i Çelebizade, Tarih-i Raşid ve Zeyli (1071-1141/1660-1729) III*, Haz. Abdulkadir Özcan v.d., İstanbul 2013, s.1318; *Nişancılar Durağı*, s.114; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayı' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli IV*, Haz. Ramazan Ekinci, s.3355 (Tarih: 8.C.1135).]

Ayrılma: 21.Ra.1106/09.10.1694

[*Zeyl-i Fezleke*, s.1564; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.89; Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Nusretname*, Haz. Mehmet Topal, Ankara 2018, s.360; *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.472 (Gün; 22.Ra.); *Zübde-i Vekayıat*, s.500 (Gün: 28.Ra.); Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayı' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, Haz. Ramazan Ekinci, İstanbul 2018 (*Vekayı' u'l-Fuzala III*), s.2260 (Gün verilmemiş).]

Sonraki görevi: İlbasan sancakbeyliği

[*Anonim Osmanlı Tarihi*, s.89; *Nusretname*, s. 360; *Silahdar Zeyli*, s.1564.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.100, s.1 (Evl.Ş.1101); A.DVNS.MHM.d.101, s.1 (Evl.C.1102); 26.S.1103 ibka (*Vâkı'ât-ı Rûz-merre III*, s.49, 71); 15.B.1103 ibka [*Vâkı'ât-ı Rûz-merre III*, s.189; *Zübde-i Vekayıat*, s.422 (Gün: 15.B.); *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.424]; 19.Ş.1103 ibka (*Vâkı'ât-ı Rûz-merre III*, s.216) A.DVNS.MHM.d.104, s.1 (Evs.Ş.1103)

83 - Râmî Mehmed Efendi

Tayin: 21.Ra.1106/09.10.1694

[*Zeyl-i Fezleke*, s.1564; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.90; *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.472 (Gün; 22.Ra.); *Zübde-i Vekayıat*, s.500 (Gün: 28.Ra.); Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayı' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, s.2260 (Gün verilmemiş)]

Ayrılma: 8.B.1108/31.01.1697

[*Nusretname*, s.360; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.125; *Zübde-i Vekayıat*, s.604; *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.532.]

Sonraki görevi: Azl ve boşta

⁴³ Ebûbekir Efendi'ye reisülküttablık 6.S.1101 tarihinde önce lisanen verilmiş [*Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, s.193; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.11 (21.S.1101)], tayin 28.Ra.1101'de resmen gerçekleşmiştir (BOA.A.DVNS.MHM.d.99, s.39; *Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, s.229). 4.R.1101'de de görev hil'ati giymiştir [*Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, s.233; *Zeyl-i Fezleke*, s.1279 (2.R.1101)].

Önceki görevi:

[*Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.472; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.90; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, s.2260.]

[*Zübde-i Vekayiat*, s.604; *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.532.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNSŞKT.d.20, s.2 (Evl.Ş.1106); BOA.A.DVNS.MHM.d.106, s.1 (Evh.Ş.1106); A.DVNS.MHM.d.108, s.1 (Evs.C.1107)

84 - Mehmed Efendi (Küçük Çelebi -)

Tayin: 8.B.1108 / 31.01.1697

[*Nusretname*, s.360; *Zübde-i Vekayiat*, s.604.]

Önceki görevi: Maliye tezkireciliği

[*Nusretname*, s.360; *Zübde-i Vekayiat*, s.604; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.125; *Tarih-i Râşid ve Zeyli I*, s.533.]

Ayrılma: 1.R.1109 / 17.10.1697

[*Nusretname*, s.434; *Zübde-i Vekayiat*, s.629; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, s.2260 (Gün verilmemiş, isim Küçük Çelebi Mustafa Efendi).]

Sonraki görevi: Başmuhasebeci

[*Nusretname*, s.434; *Râşid ve Zeyli I*, s.550; *Zübde-i Vekayiat*, s.629]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.ŞKT.d.25, s.4 (Evs.L.1108).

85 - Râmî Mehmed Efendi (2. defa)

Tayin: 1.R.1109 / 17.10.1697

[*Nusretname*, s.434; Recep Ahışalı, "Râmî Mehmed Paşa", *DİA*, XXXIV, 449; *Zübde-i Vekayiat*, s.629 (gün: 2.R.); Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, s.2260 (Gün verilmemiş)]

Önceki görevi: Reisülküttablktan mazul

[*Zübde-i Vekayiat*, s.629.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 15.Z.1119

[BOA.C.DH.15351; *Râşid ve Zeyli II*, s.789; R. Ahışalı, "Râmî Mehmed Paşa", *DİA*, XXXIV, 450.]

Ayrılma: 8.Ş.1114 / 28.12.1702

[*Nusretname*, s.687; *Râşid ve Zeyli I*, s.627; *Zübde-i Vekayiat*, s.756; *Anonim Osmanlı Tarihi*, s.188; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli III*, s.2260; R. Ahışalı, "Râmî Mehmed Paşa", *DİA*, XXXIV, 450.]

Sonraki görevi: Kubbealtı vezirliği

[*Râşid ve Zeyli I*, s.627; R. Ahışalı, "Râmî Mehmed Paşa", *DİA*, XXXIV, 450.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.ŞKT.d.28, s.6 (Evh.Ca.1109); BOA.A.DVNS.ŞKT.d.31, s.1 (Evl.L.1110); BOA.A.DVNS.MHM.d.111, s.8) (Evs.Z.1110); A.DVNS.MHM.d.112, s.32); BOA.A.RSK.d.1559, s.2; BOA.A.DVNS.MHM.d.110, h.2117, h.2149.

86 - Abdî Efendi (Şeyhzâde -)

Tayin: 8.Ş.1114/28.12.1702

[*Nusretname*, s.687; *Zübde-i Vekayiat*, s.757; *Râşid ve Zeyli I*, s.627]

Önceki görevi: Sadaret mektupçusu

[*Râşid ve Zeyli I*, s.627.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.Ra.1122

[*Halîfetü'r-riü'esâ*, s.52.]

Ayrılma: 4.L.1114/21.02.1703

[*Nusretname*, s.700; *Zübde-i Vekayiat*, s.766; *Anonim Osmanlı Tarihi (1099-1116/1688-1704)*, s.204-205; *Râşid ve Zeyli I*, s.633]

Sonraki görevi: Azl ve evinde ikamet

[*Zübde-i Vekayiat*, s.766; *Râşid ve Zeyli I*, s.633.]

87 - Abdülkerim Bey Efendi (1. defa)

Tayin: 4.L.1114/21.02.1703

[*Anonim Osmanlı Tarihi*, s.204-205; *Râşid ve Zeyli I*, s.633; *Defterdar Sarı Mehmed Paşa, Zübde-i Vekâyi'ât*, s.766; *Nusretname*, s.700.]

Önceki görevi: Divan-ı hümayun kalemi kisedarlığı

[*Anonim Osmanlı Tarihi (1099-1116/1688-1704)*, s.204-205; *Râşid ve Zeyli I*, s.633.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.M.1129

[*Nusretname*, s.1058.]

Ayrılma: Evl.R.1115/07-16.02.1704

[*Râşid ve Zeyli I*, s.II, s.768.]

Sonraki görevi: Beylikçilik

[*Râşid ve Zeyli I*, s.II, s.768.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNSNMH.d.6, s.1.

88 - Ebûbekir Efendi (Acem -) (2. defa)

Tayin: Evl.R.1115/ Evl.R.1115/07-16.02.1704

Ayrılma: 10.R.1118/22.07.1706

[Nişancılar Durağı, s.114 (Gün verilmemiştir).]

Önceki görevi: Nişancılık

[BOA.A.RSK.d.1562. s.10.]

[BOA.İE.TCT.21-2291;

BOA.A.DVNS.MHM.d.115, s.72 (Gün: Evl.R.); BOA.A.DVNS.ŞKT.d.45, s.308 (Gün: Evl.R.); *Râşid ve Zeyli* II, s.768 (Gün: 6.R.); *Nusretname*, s.842 (Gün: 8.R.); *Vekayi' u'l-Fuzala* III, s.2768 (Gün verilmemiş)]

Sonraki görevi: Nişancılık

[BOA.A.RSK.d.1562. s.10; *Vekayi' u'l-Fuzala* III, s.2768.]

Ek kaynak: 9.B.1115 ibka (*Anonim Osmanlı Tarihi*, s.269.)

89 - Abdülkerim Bey Efendi (2. defa)

Tayin: 10.R.1118/22.07.1706

[BOA.A.DVNS.ŞKT.d.39, s.457; *Vekayi' u'l-Fuzala* III, s.2768; *Nusretname*, s.842 (Gün: 8.R.); *Râşid ve Zeyli* II, s.768 (Gün: 6.R.); BOA.A.DVNS.MHM.d.115, s.72 (Gün.Evl.R.); BOA.A.DVNS.ŞKT.d.45, s.308 (Gün: Evl.R.).]

Önceki görevi: Beylikçi

[*Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî* III, s.2768.]

Ayrılma: 10.Z.1122/30.01.1711

[*Nusretname*, s.910; *Râşid ve Zeyli* II, s.847.]

Sonraki görevi: Beylikçi

[*Nusretname*, s.910; *Râşid ve Zeyli* II, s.847.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.116, s.1 (Evh.L.1120)

90 - Ebûbekir Efendi (Acem -) (3. defa)

Tayin: 10.Z.1122/30.01.1711

[*Râşid ve Zeyli* II, s.847; *Nusretname*, s.910 (Gün: 13.Z.)]

Önceki görevi: Reisülküttablktan mazul

[*Râşid ve Zeyli* II, s.847.]

Ayrılma: 4.M.1124/12.02.1712

[*Nusretname*, s.937]

Sonraki görevi: Rûznâmçe-i evvel

[*Nusretname*, s.937.]

91 - Abdülkerim Bey Efendi (Bolevî -) (3. defa)**Tayin:** 4.M.1124/12.02.1712[*Nusretname*, s.937;
BOA.A.DVNS.MHM.d.118, s.319 (Gün:
Evl.M.)]**Önceki görevi:** Rûznâmçe-i evvel[BOA.A.RSK.d.1562, s.100; *Nusretnâme*,
s.937.]**Ayrılma:** Evs.Ca.1125/04-
13.06.1713[BOA.A.DVNSMHM.d.121, s.1 (Tarih
Ebubekir Efendi'ye göredir); *Vekayî' u'l-
Fuzala IV*, s.3318 (Gün: 28.Ca.); *Nusretname*,
s.976 (Gün: 19.C.)]**Sonraki görevi:** Rûznâmçe-i evvel
(18.Ca.1125)[BOA.A.RSK.d.1562, s.100;
BOA.İE.TCT.14-1626]**92 - Ebûbekir Efendi (Acem -) (4. defa)****Tayin:** 18.Ca.1125/04-13.06.1713[BOA.A.DVNS.MHM.d.121, s.1); *Vekayî' u'l-
Fuzala Şeyhî IV*, s.3318 (Gün: 28.Ca.);
Nusretname, s.976 (Gün: 19.C.)]**Önceki görevi:** Rûznâmçe-i evvel[*Vekayî' u'l-Fuzala IV*, s.3318; *Nusretname*,
s.976.]**Ayrılma:** 16.N.1125/06.10.1713

[BOA.A.RSK.1562, s.83.]

Sonraki görevi: Defter emîni

[BOA.A.RSK.1562, s.83.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.120, s.3 (Evl.B.1125).**93 - Süleyman Efendi (1. defa)****Tayin:** 16.N.1125/06.10.1713[BOA.A.RSK.1562, s.83 (Tarih Ebubekir
Efendi'ye göredir); *Halîfetü'r-rüesâ*, s.55
(Gün verilmemiş.)]**Önceki görevi:** Sadaret
mektubçuluğu[*Halîfetü'r-rüesâ*, s.55.]**Ayrılma:** 2.Z.1126/10.12.1714[*Râşid ve Zeyli II*, s.888]**Sonraki görevi:** Başmuhasebecilik
(3.Z.1126)[BOA.A.RSK.d.1562, s.108; *Râşid ve Zeyli
II*, s.888]

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evs.Ca.1148/N

[*Halîfetü'r-rüesâ*, s.56]**94 - Mustafa Efendi (el-Hac Sarı -)****Tayin:** 2.Z.1126/10.12.1714[*Râşid ve Zeyli* II, s.888; *Nusretname*, s.1005 (Gün: 3.Z.)]**Önceki görevi:** Sadaret mektubculuğu[*Râşid ve Zeyli* II, s.888, 1606; *Nusretname*, s.1005.]**Ölüm tarihi ve nedeni:** 6.S.1141[Çelebizade İsmail Asım Efendi, *Tarih-i Çelebizade, Tarih-i Raşid ve Zeyli* (1071-1141/1660-1729) III, Haz. Abdulkadir Özcan v.d., İstanbul 2013, s.1606.]**Ayrılma:** 11.N.1128/29.08.1716[*Râşid ve Zeyli* II, s.1030; *Nusretname*, s.1048 (Gün: 17.N.)]**Sonraki görevi:** Sürgün ve sonra başdefterdar[*Nusretname*, s.1085; *Râşid ve Zeyli* II, s.1030-1031; *Vekayi' u'l-Fuzala* IV, s.3342.]**95 - Süleyman Efendi (2. defa)****Tayin:** 11.N.1128/29.08.1716[*Râşid ve Zeyli* II, s.1030; Göynüklü Ahmed Efendi, *Târîh-i Göynüklü, (Osmanlı Tarihi 1123-1172/1711-1759)*, Haz. Songül Çolak-Metin Aydar, İstanbul 2019, (= *Târîh-i Göynüklü*), s.268 (Gün.17.N.).]**Önceki görevi:** Reisülküttab vekaleti[*Râşid ve Zeyli* II, s.1030.]**Ayrılma:** 20.Z.1128/05.12.1716[*Râşid ve Zeyli* II, s.1045; *Târîh-i Göynüklü*, s.286; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli* IV, s.3337.]**Sonraki görevi:** Başmuhasebecilik[*Târîh-i Göynüklü*, s.286; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi' u'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli* IV, s.3337]**96 - Abdülkadir Kadrî Efendi (Ramazanzâde -)****Tayin:** 20.Z.1128/05.12.1716**Ayrılma:** 30.N.1129/07.09.1717

[BOA.A.DVNS.MHM.d.125, s.102; *Râşid ve Zeyli II*, s.1045; *Târîh-i Göynüklü*, s.286; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi'ü'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli IV*, s.3337.]

Önceki görevi: Cizye muhasebeciliği ve Azak askeri nizamını sağlamakla görevli

[*Nusretnâme*, s.1058; *Râşid ve Zeyli II*, s.1045.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evh.C.1133/Normal

[*Râşid ve Zeyli II*, s.1221.]

[BOA.A.DVN.ŞKT.d.72, s.301; *Râşid ve Zeyli II*, s.1073; *Târîh-i Göynüklü*, s.295.]

Sonraki görevi: Sürgün

[*Râşid ve Zeyli II*, s.1073.]

Ek kaynak: BOA.C.ML.31256 (20.M.1129'da arzda ibtida hil'ati giydi); *Râşid ve Zeyli II*, s.1221.

97 - Ârifî Ahmed Efendi

Tayin: 30.N.1129/07.09.1717

[BOA.A.DVN.ŞKT.d.72, s.301; *Târîh-i Göynüklü*, s.295; *Râşid ve Zeyli II*, s.364-365.]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili

[*Târîh-i Göynüklü*, s.295; *Râşid ve Zeyli II*, s.1073.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1146/

[Hâfız Hüseyin Ayvansarâyî, *Vefeyât-ı Selâtîn ve Meşâhîr-i Ricâl*, Haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 1978, s.120; *Halifetü'r-rüesâ*, s.63.]

Ayrılma: 5.N.1130/02.08.1718

[*Râşid ve Zeyli II*, s.1137; *Halifetü'r-rüesâ*, s.62; *Târîh-i Göynüklü*, s.307; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi'ü'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli IV*, s.3345.]

Sonraki görevi: Vezaretle Teke sancağına mutasarrıf.

[*Râşid ve Zeyli II*, s.1137; Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi'ü'l-Fuzala IV*, s.3345.]

98 - Mehmed Efendi (Üçanbarlı -)

Tayin: 5.N.1130/02.08.1718

[*Halifetü'r-rüesâ*, s. 62.]

Önceki görevi: Reisülküttab vekaleti

[*Halifetü'r-rüesâ*, s.56.]

Ayrılma: 5.R.1143/18.10.1730

[BOA.A.RSK.d.1562, s.83; A.RSK.d.1572, s.10.]

Sonraki görevi: Defter emîni ve 3 gün sonra sürgün

Ölüm tarihi ve nedeni: 18.Ra.1145/

[BOA.A.RSK.d.1571, s.10; *Subhî, Sâmî ve Şâkir Tarihleri*, s.47.]

[*Halîfetü'r-rüesâ*, s.63; Vak'anüvis Subhî Mehmed Efendi, *Subhî Tarihi Sâmî ve Şâkir Tarihleri ile Birlikte (1730-1744) (İnceleme ve Karşılaştırmalı Metin)*, İstanbul 2007, (=Subhî, Sâmî ve Şâkir Tarihleri) s.172 (Gün: Evs.Ra.1145)]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.130, s.3.

99 - Süleyman Efendi (3. defa)

Tayin: 5.R.1143/18.10.1730

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri (1730-1754) (İnceleme ve Çeviriyazı Metin)*, Haz. Selman Soydemir, İÜ.SBE, Doktora Tezi, İstanbul 2022, s.150.]

Önceki görevi: Yeniçeri kâtibi

[*Râşid ve Zeyli II*, s.1218; *Halîfetü'r-rüesâ*, s.56.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evs.Ca.1148

[*Halîfetü'r-rüesâ*, s.56.]

Ayrılma: 7.C.1143/18.12.1730

[A.RSK.d.1571, s.11; *Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.168.]

Sonraki görevi: Rûznâmçe-i evvel (12.Ş.1143).

[BOA.A.RSK.d.1571, s.11; *Halîfetü'r-rüesâ*, s.56.]

100 - İsmail Efendi

Tayin: 7.C.1143/18.12.1730

[BOA.A.DVNS.ŞKT.d.125, s.262; *Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.168.]

Önceki görevi: Sadâret mektupçuluğu

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.168.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1153

[Hafız Hüseyin Ayvansarayı, *Mecmua-i Tevarih*, İstanbul 1985, s.242; *Halîfetü'r-rüesâ*, s.65; *Nişancılar Durağı*, s.123.]

Ayrılma: 10.Ş.1149/14.12.1736

[BOA.A.RSK.d.1572, s.56; İzzî Süleyman Efendi, *İzzî Tarihi*, Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 2019, s.700; Hüseyin Hüsameddin, *Nişancılar Durağı*, s.123; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları, nr.207-3, vr.32b (Gün verilmemiş)]

Sonraki görevi: Nişancılık

[BOA.A.RSK.d.1572, s.56; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr.32b; *Subhî Sâmî ve Şâkir Tarihleri*, s.316; Hafız

Hüseyin Ayvansarayı, *Mecmua-i Tevarih*, s.242; *Nişancılar Durağı*, s.123.]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.141, s.4, 42 (Evs.Ca.1148).

101 - Mustafa Efendi (Tavukçubaşı el-Hac -) (1.defa)

Tayin: 10.Ş.1149/14.12.1736

[BOA.A.RSK.d.1572, s.56; *İzzî Tarihi*, s.700; *Subhî, Sâmî ve Şâkir Tarihleri*, s.316.]

Önceki görevi: Beylikçi

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.32b.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

22.N.1162/N

[BOA.A.RSK.d.1588, s.50; *Halifetü'r-rüesâ*, s.70 (Gün: 18.N.); *İzzî Tarihi*, s.701; *Şem'danizâde Fındıklılı Süleyman Efendi Târîhi, Müir'î't-Tevârîh I*, Haz. M.Münir Aktepe, İstanbul 1976, (=Şem'danizâde I), s.149 (Gün yok).]

Ayrılma: 19.Za.1153/05.02.1741

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.34a; *Subhî, Sâmî ve Şâkir Tarihleri*, s.662-663.]

Sonraki görevi: Azl ve sürgün

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.34a; *Târîh-i Göynüklü*, s.461-462; *Şem'danizâde I*, s.102.]

Ek kaynak: *İzzî Tarihi*, s.699-701.

102 - Râgıb Mehmed Efendi

Tayin: 19.Za.1153/05.02.1741

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.34a; *Târîh-i Göynüklü*, s.462.]

Önceki görevi: Sadaret mektubcusu

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.34a; *Şem'danizâde I*, s.102, 114.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

14.N.1166/N

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.41a; *Ayvansarâyî, Vefeyât-ı Selâtîn*, s.15.]

Ayrılma: 11.Ra.1157/24.04.1744

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.828; *İzzî Tarihi*, s.701 (Gün: Evs.Ra.).]

Sonraki görevi: Vezaret ile Mısır valiliği

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.828.]

103 - Mustafa Efendi (Tavukçubaşı el-Hac -) (2.defa)

Tayın: 11.Ra.1157/24.04.1744

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.828. (Gün: 10.Ra.); *İzzî Tarihi*, s.701 (Gün: Evs.Ra.).]

Önceki görevi: Defter emini

[*İzzî Tarihi*, s.28, 701; *Şem'danizâde I*, s.149.]

Ayrılma: 10.Za.1160/13.11.1747

[*Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.993; *Halîfetü'r-rüesâ*, s.70.]

Sonraki görevi: Büyük rûznamçecilik (10.L.1161)

[BOA.A.RSK.d.1588, s.50; *İzzî Tarihi*, s.610, 700; *Halîfetü'r-rüesâ*, s.70]

Ek kaynak: BOA.A.DVNS.MHM.d.153, h.527; BOA.A.DVN.NMH.d.2/9, s.1 (Evl.Za.1158)

104 - Nâilî Abdullah Efendi

Tayın: 10.M.1160/13.11.1747

[BOA.A.RSK.d.1588, s.20; BOA.A.DVNS.MHM.d.153, s.154; *Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.993; *Halîkatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Önceki görevi: Beylikçilik ve ilhaken teşrifatçılık

[BOA.A.RSK.d.1588, s.20; *Şem'danizâde I*, s.138.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

Evs.M.1172/Normal

[*Hâkim Tarihi I*, 591.]

Ayrılma: 1.M.1167/29.10.1753

[BOA.A.AMD.10-52; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36a; Mehmed Hâkim Efendi, *Hâkim Efendi Tarihi*, (*Osmanlı Tarihi 1166-1180/1752-1766*) I, İstanbul 2019 (=Hâkim Tarihi I), s.74; *Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.1155-1156; *Ahmed Vâsîf Efendi ve Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbârî 1166-1188/1752-1774* (İnceleme ve Metin), Haz. Nevzat Sağlam, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (=MÜSBE), Doktora Tezi, İstanbul 2014 (=Vasîf I, (N.Sağlam), s.22; *Hâkim Tarihi I*, s.74; *Târîh-i Göynüklü*, 529.)

Sonraki görevi: Defterdar

[BOA.A.RSK.d.1588, s.2, 20; BOA.A.AMD.10-52; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36a; *Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri*, s.1155-1156; *Vasîf I* (N.Sağlam), s.22; *Hâkim Tarihi I*, s.74; *Târîh-i Göynüklü*, 529.]

Ek kaynak: 10.L.1161, 8.L.1162, 6.L.1163, 7.L.1164, 9.L.1165 ve 10.L.1166 tarihlerindeki tevcihatta ibka (BOA.A.RSK.d.1588, s.20)

105 - el-Hâc Abdî Efendi (Mühürdar -) (1. defa)

Tayin: 1.M.1167/29.10.1753

[BOA.A.RSK.d.1588, s.20, 102; BOA.A.AMD.10-52; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36a; Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri, s.1156; Târih-i Göymüklü, s.529; Vasıf I (N.Sağlam), s.23; Hâkim Tarihi I, s.74; Halikatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Önceki görevi: Büyük tezkireci

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36a; Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri, s.1156; Vasıf I (N.Sağlam), s.23; Hâkim Tarihi I, s.74; Târih-i Göymüklü, s.529.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

22.S.1178/N.Görevde

[Mehmed Hâkim Efendi, Hâkim Efendi Tarihi, (Osmanlı Tarihi 1166-1180/1752-1766) II, İstanbul 2019 (=Hâkim Tarihi II), s.1154.]

Ayrılma: 17.Za.1168/25.08.1755

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Hâkim Tarihi I, s.291-292; Vasıf I (N.Sağlam), s.62]

Sonraki durumu: Azl, sürgün ve sonra nişancı (6.L.1169)

[BOA.A.DVNS.NŞT.d.2, s.261; BOA.A.RSK.d.1588, s.84; Hâkim Tarihi I, s.291-292; Vasıf I (N.Sağlam), s.62.]

Ek kaynak: 7.L.1167 ibka (BOA.A.RSK.d.1602, s.2); A.RSK.d.1588, s.102 (6.L.1168)

106 - Ahmed Kâmil Efendi (Belgradî -)

Tayin: 17.Za.1168/25.08.1755

[BOA.MAD.d.4057, s.511; Hâkim Tarihi I, s.291-292; Vasıf I (N.Sağlam), s.62; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; BOA.A.RSK.d.1588, s.102 (Gün: 17.Z.); Halikatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a (Gün: 17.Z.).]

Önceki görevi: Şikk-ı evvel defterdarı

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; Vasıf I (N.Sağlam), s.62.]

Ayrılma: 19.M.1169/25.10.1755

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Seyyid Hasan Muradî, Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, Haz. Recep Ahışalı, İstanbul 2016, s.7; Vasıf I (N.Sağlam), s.68.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.7.]

107 - Hamza Hâmid Efendi**Tayin:** 19.M.1169/25.10.1755

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.7; Halîkatü'r-rü'esâ, nr. 639, vr.57a.]

Önceki görevi: Sadaret mektubçuluğu

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.7.]

Ayrılma: 15.R.1169/18.01.1756

[Târîh-i Göynüklü, s.546; Şem'danizâde Fındıklılı Süleyman Efendi Târîhi, Mür'it-Tevârîh II-A, Haz. M.Münir Aktepe, İstanbul 1976, (=Şem'danizâde II-A), s.7; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.11]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; Târîh-i Göynüklü, s.546; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.36b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.11-12; Şem'danizâde II.A, s.17 (Defterdar).]

Ek kaynak: BOA.A.RSK.d.1698-B, s.119.

108- es-Seyyid Mehmed Avnî Efendi**Tayin:** 15.R.1169/18.01.1756

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; Târîh-i Göynüklü, s.547; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.11-12; Vasıf I (N.Sağlam), s.74 (Gün: 22.Ra.); Halîkatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Önceki görevi: Tezkire-i sâni

[Vasıf I (N.Sağlam), s.74; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.11; Şem'danizâde II.A, s.17 (Büyük tezkireci).]

Ölüm tarihi ve nedeni:

10.C.1181/N

[Halîkatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a]

Ayrılma: 20.B.1170/10.04.1757

[Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.32; Vasıf I (N.Sağlam), s.94 (Gün: 21.B.).]

Sonraki görevi: Azl-boşta, sonra Büyük rûznâmçecilik (12.C.1171)

[BOA.A.RSK.d.1588, s.3; Târîh-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis, vr.40a, 54b; Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.55; Vasıf I (N.Sağlam), s.94]

Ek kaynak: 6.L.1169 ibka (BOA.A.RSK.d.1588, s.102); 14.C.1170 ibka (Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı, s.31.); BOA.A.DVNS.NŞT.d.13, s.235.

109 - el-Hâc Râsim Ebûbekir Efendi**Tayin:** 20.B.1170/10.04.1757[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.94; *Târih-i Göynüklü*, s.551; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.40.]**Önceki görevi: Darbhane nazırı**[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.94.]**Ayrılma:** 3.Z.1170/19.08.1757[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.37a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.40; *Târih-i Göynüklü*, s.551]**Sonraki görevi: Sadaret kethudası**[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.288a; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.37a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.40; *Târih-i Göynüklü*, s.551.]*Ek kaynak:* 0.B.1170 ibka (BOA.A.RSK.d.1605, s.3); 5.L.1170 ibka [A.RSK.d.1588, s.102; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.37 (Gün: 3.L.)]**110 - el-Hâc Abdi Efendi (Mühürdar -) (2. defa)****Tayin:** 3.Z.1170/19.08.1757[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; BOA.A.DVNS.NŞT.d.13, s.227; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.37a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.40; *Tarih-i Göynüklü*, s.551.]**Önceki görevi: Nişancı**

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102.]

Ayrılma: 10.Ca.1171/20.01.1758[*Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.34b-35a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.53; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.108; *Tarih-i Göynüklü*, s.553.]**Sonraki durumu: Azl ve sürgün**[*Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.35a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.53-54.]**111 - Kâşif Mehmed Efendi (Şatırzâde -) (1. defa)****Tayin:** 10.Ca.1171/20.01.1758[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.35a; *Târih-i Göynüklü*, s.553; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.108; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.53]**Ayrılma:** 4.L.1172/31.05.1759[*Vasıf I* (N.Sağlam), s.158; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.72; *Şem'danîzade II-A*, s.17 (Gün: 3.L.)]**Sonraki görevi: Azl-boşta**

Önceki görevi: Sadaret mektupculuğu

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.35a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.53.]

[*Vasıf I* (N.Sağlam), s.158-159; ; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 33b]

Ölüm tarihi ve nedeni: 13.C.1181

[*Vasıf I* (N.Sağlam), s.300; Çeşmî-zâde, s.61]

Ek kaynak: 3.L.1171 ibka (BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.116; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.61.)

112 - Ömer Efendi (Dilâver Ağazâde -)

Tayin: 4.L.1172 / 31.05.1759

[*BOA.A.RSK.d.1588, s.102; Vasıf I* (N.Sağlam), s.158; Çeşmî-zade Mustafa Reşid, *Çeşmî-zâde Tarihi*; Haz.Bekir Kütükoğlu, İstanbul 1959, s.61; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.72]

Önceki görevi: Yeniçeri efendisi

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 14.Za.1172 / Görevde-N,

[*Vasıf I* (N.Sağlam), s.161-162; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.173a (Gün:13.Za.); 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 38b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75.]

Ayrılma: 14.Za.1172 / 09.07.1759

[*Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.173a (Gün:13.Za.); *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.38b; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.300.]

Sonraki durumu: Vefat

[*Vasıf I* (N.Sağlam), s.162; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.173a; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 38b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75.]

113 - Abdullah Efendi (Âmedî -)

Tayin: 14.Za.1172 / 09.07.1759

Ayrılma: 2.Za.1173 / 16.06.1760

[*Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.245b; *Vasıf I* (N.Sağlam), s.185; *Hâkim*

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.173a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75.]

Önceki görevi: Âmedî

[*Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr.39b (Sâbık defterdar).]

Ölüm tarihi ve nedeni: 27.S.1189

[*Cevdet I*, 81-82.]

Tarihi II, s.942; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr.39a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.85 (Gün: Gurre-i Za.)]

Sonraki görevi: Defter emini (9.Ca.1174)

[*Hâkim Tarihi II*, s.975; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.91 ; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr.39b; *Vasîf I (N.Sağlam)*, s.184, 192.]

Ek kaynak: 4.L.1173 ibka (*Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.75; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, s.84.)

114 - Kâşif Mehmed Efendi (Şatırzâde -) (2. defa)

Tayin: 2.Za.1173/16.06.1760

[Teşrifatçı Mehmed Âkif Bey, *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları, nr.329, vr.245b; *Hâkim Tarihi II*, s.942; *Vasîf I (N.Sağlam)*, s.184-185; ; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr.39a; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.85 (Gün: 1.Za.); BOA.A.RSK.d.1588, s.102 (Gün ve ay yazılmamış).]

Önceki görevi: Reisülküttablktan mazul

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.245b.]

Ayrılma: 2.S.1175/02.09.1761

[*Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.313b; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 39b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.99.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası (2.S.1175)

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.313b; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 39b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.99.]

Ek kaynak: 10.L.1173 ibka [BOA.A.RSK.d.1588, s.102; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.96 (11.L.)].

115 - Recâî Mehmed Efendi (1. defa)

Tayin: 2.S.1175/02.09.1761

Ayrılma: 8.L.1176/22.04.1763

[BOA.A.RSK.d.1588, s.102; (*Vekayi'nüvis*) *Sadullah Enverî Efendi ve Tarihi'nin II. Cildinin Metin ve Tahlili* (1187–1197/1774–1783), Haz. Hikmet Çiçek, ATAÜN.TAE Doktora Tezi, Erzurum 2018 [*Enverî II* (H.Çiçek)], s.846; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.99; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Târih-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, vr.313b.]

Önceki görevi: Tezkire-i evvel

[A.RSK.d.1588, s.102; *Enverî II* (H.Çiçek), s.846; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr.39b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.99]

Ölüm tarihi ve nedeni:

18.B.1194/18.08.1780/Mazul iken

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.844.]

[*Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.116; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Enverî II* (H.Çiçek), s.846 (Gün: 28.L.).]

Sonraki görevi: Azlden sonra çavuşbaşılık

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.845-846 (18.Z.1176); 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.119 (17.Z.1176).]

Ek kaynak: 5.L.1175 ibka (*Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.104)

116 - Nu'mân Enîs Efendi

Tayin: 8.L.1176/02.09.1761

[Ahmed Resmî Efendi, *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; 1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41a; Seyyid Hasan Muradî, *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.116]

Önceki görevi: Tezkire-i evvel

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41a; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1181/

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Halifetü'r-rü'esâ*, s.104 (Tarih: 0.0.1180).]

Ayrılma: 6.C.1177/12.12.1763

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41a; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.123; *Şem'danîzade II-A*, s.63]

Sonraki görevi: Azlden sonra nişancılık

[BOA.A.DVNSNŞT.d.2, s.129; *Şem'danîzade II-A*, s.63.]

117 - el-Hâc Abdi Efendi (3. defa)**Tayın:** 6.C.1177 / 12.12.1763

[BOA.AE.SMST.III, 168-1353; *Halîkatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 41b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.123; *Şem'danîzade IIA*, s.63.]

Önceki görevi: Başdefterdar

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41a; *Vasîf I* (N.Sağlam), s.231.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

22.S.1178 / N.Görevde

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 41b; *Hâkim Tarihi II*, s.1154.]

Ayrılma: 22.S.1178 / 21.08.1764

[*Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.133.]

Sonraki durumu: Vefat

[BOA.AE.SMST.III, 168-1353; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 41b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.133.]

Ek kaynak: 6.L.1177 ibka (BOA.AE.SMST.III, 168-1353; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.127).

118 - Mehmed Emîn Efendi/Paşa**Tayın:** 22.S.1178 / 21.08.1764

[BOA.AE.SMST.III, 168-1353; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 41b; *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.133 (Gün: 23.S.); *Vasîf I* (N.Sağlam), s.359; *Halîkatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a]

Önceki görevi: Sadaret mektupçuluğu

[BOA.AE.SMST.III, 168-1353; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 41b; Seyyid Hasan Muradî, *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.133; Ahmed Resmî Efendi, *Halîkatü'r-rü'esâ*, Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

10.C.1183 / İdam

[(*Vekâyi'nüvis*) *Sadullah Enverî Efendi ve Tarihi'nin II. Cildinin Metin ve Tahlili (1182 -*

Ayrılma: 3.Z.1178 / 24.05.1765

[A.DVNS.NŞT.d.2, s.84; A.DVNS.NŞT.d.16, s.234; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 42a; *Çeşmî-zâde Tarihi*, s.61]

Sonraki görevi: Vezirlik ile nişancılık ve Mora valiliği

[A.DVNSNŞT.d.2, s.84; A.DVNSNŞT.d.16, s.234; *1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi*, vr. 42a, 60a; Seyyid Hasan Muradî, *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, s.141; *Vasîf I* (N.Sağlam), s.272, 359; *Halîkatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a]

1188/1768-1774), Haz. Muharrem Saffet Çalışkan, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (MÜSBE TAE) Doktora Tezi, İstanbul 2000 [*Enveri* I (M.S.Çalışkan)], s.75-77; *Vasıf* I (N.Sağlam), s.357-360; *Çeşmî-zâde Tarihi*, s.61; Kemal Beydilli, "Mehmed Emin Paşa, Yağlıkzâde", *DİA*, c.28, s.465.]

Ek kaynak: 4.L.1178 ibka (BOA.AE.SMST.III, 168-1353).

119 - Ömer Efendi (Hammâmîzâde -)

Tayin: 3.Z.11178/24.05.1765

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları, nr.207-3, vr. 42a; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Şem'danizâde* II-A, s.107.]

Önceki görevi: Yeniçeri kitabeti

[1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, vr. 42a; *Vasıf* I (N.Sağlam), s.272; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Halikatü'r-rü'esâ*, s.106.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

12.Za.1182/Normal

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Ayrılma: 13.C.1181/06.11.1767

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Çeşmî-zâde Tarihi*, s.61; *Vasıf* I (N.Sağlam), s.300.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Vasıf* I (N.Sağlam), s.300.]

Ek kaynak: 29.Z.1178 ibka (BOA.HAT.1660-4); 5.L.1180 ibka (*Çeşmî-zâde Tarihi*, s.20).

120 - es-Seyyid Osman Efendi (Yenişehirli -)

Tayin: 13.C.1181/06.11.1767

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; *Çeşmî-zâde Tarihi*, s.61; *Şem'danizâde* IIA, s.107; *Vasıf* I (N.Sağlam), s.300.]

Ayrılma: 14.Ca.1182/26.09.1768

[*Vasıf* I (N.Sağlam), s.316; *Enveri* II (H.Çiçek), s.846.]

Önceki görevi: Çavuşbaşı

[Çeşmî-zâde Tarihi, s.61; Şem'danizâde IIA, s.107; Vasîf I (N.Sağlam), s.300.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1198 sonları.

[Halikatü'r-rü'esâ, s.107.]

Sonraki görevi: Azlden sonra nişancı.

[BOA.A.RSK.d.1614, s.2 (17.B.1184).]

121 - el-Hâc Mehmed Emîn Recâî Efendi (2. defa)

Tayin: 14.Ca.1182/26.09.1768

[Enverî II (H.Çiçek), s.846; Halikatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a]

Önceki görevi: Tersane emîni

[Enverî II (H.Çiçek), s.846; Halikatü'r-rü'esâ, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

18.B.1194/Normal

[Enverî II (H.Çiçek), s.844; TSMA.e.232-41.]

Ayrılma: 15.L.1185/21.01.1772

[Enverî I (M.S.Çalışkan), s.295; Enverî II (H.Çiçek), s.885.]

Sonraki görevi: Azl ve boşta, reisülküttab vekili (0.Z.1187)

[Enverî I (M.S.Çalışkan), s.295; Enverî II (H.Çiçek), s.846.]

Ek kaynak: 0.L.1182 ibka (BOA.A.DVN.d.812).

122 - Abdurrezzâk Bâhir Efendi (1. defa)

Tayin: 15.L.1185/21.01.1772

[Enverî I (M.S.Çalışkan), s.295; Enverî II (H.Çiçek), s.885.]

Önceki görevi: Sadaret mektûbçusu

[Şem'danizâde II-B, s.84; Enverî II (H.Çiçek), s.885.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 10.M.1195

Ayrılma: 19.R.1188/22.06.1774

[Enverî I (M.S.Çalışkan), s.470-471; Enverî II (H.Çiçek), s.435-436.]

Sonraki görevi: Evde ikamet ve sonra sürgün

[Enverî I (M.S.Çalışkan), s.471; Enverî II (H.Çiçek), s.436; Müellifi Mechul Bir Ruzname, Osmanlı-Rus Harbi Esnasında Bir

[*Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a; Ayvansarayî, Vefeyât, s.129 (Gün yok).]

Şahidin Kaleminden İstanbul (1769-1774), Haz. Süleyman Göksu, İstanbul 2007, s.70]

Ek kaynak: 7/8.Za.1187 ibka (BOA.C.DH.41-2021); 8.Za.1187 ibka (BOA.AE.SMST.III.86-6431); TSMA.e.851-14

123 - İbrahim Münîb Efendi

Tayin: 19.R.1188/22.06.1774

[*Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.471; *Enverî II* (H.Çiçek), s.435-436]

Önceki görevi: Reisülküttab vekili ve Rûznâmçe-i evvel

[*Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.471; *Enverî II* (H.Çiçek), s.436.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.N.1200/N

[*Halikatü'r-rü'esâ*, s.113.]

Ayrılma: 2.C.1188/10.08.1774

[*Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.491 (Gün: Evl.C.); *Enverî II* (H.Çiçek), s.469 (Gün: Evl.C.).]

Sonraki görevi: Reisülküttab vekili

[*Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.491; *Enverî II* (H.Çiçek), s.469.]

Ek kaynak: BOA.C.HR.184-9171 (29.Ca.1188).

124 - Râif İsmail Bey Efendi

Tayin: 2.C.1188/10.08.1774

[*Müellifi Mechul Bir Ruzname*, s.70; *Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.490-491 (Gün: Evl.C.); *Enverî II* (H.Çiçek), s.469 (Gün: Evl.C.); *Şem'danizâde III*, s.28.]

Önceki görevi: Reisülküttabluk vekaleti

[*Şem'danizâde III*, s.28; *Müellifi Mechul Bir Ruzname*, s.70; *Enverî I* (M.S.Çalışkan), s.490-491.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

20.Ca.1199'da kesilen başı İstanbul'a getirilmiştir/Katl

Ayrılma: 5.C.1190/22.07.1776

[Ahmed Vâsıf Efendi, *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâikü'l-Ahbâr 1774-1779* (H. 1188- 1193), Haz. Mücteba İlgürel, Ankara 2014. [(=Vasıf (M.İlgürel 2014)], s.59; *Enverî II* (H.Çiçek), s.565 (Gün: C. başları).]

Sonraki durumu: Nefy

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.565; *Şem'danizâde III*, s.40-41; *Rûznâme*, TTK Ktb. nr. 1001, s.8.]

[*İstanbul'un Uzun Dört Yılı (1785-1789), Taylesanizade Hafız Abdullah Efendi Tarihi, Haz. Feridun M. Emecen, İstanbul 2003 (=Tarih-i Lebîbâ), s.64.*]

125 - Ömer Vâhid Efendi (Âtîfzâde -)

Tayın: 5.C.1190/22.07.1776

[Şem'danizâde III, s.41; *Enverî II* (H.Çiçek), s.565 (Gün: C.başları); *Vasîf* (M.İlgürel 2014), s. 59.]

Önceki görevi: Nişancı

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.565; *Müellifi Mechul Bir Ruzname*, s.83.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

13.Ca.1197/Normal

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.1040-1042.]

Ayrılma: 11.Ra.1193/29.04.1779

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.772⁴⁴; *Vasîf* (M.İlgürel 2014), s.136; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.10 (Gün: 9.Ra.)]

Sonraki görevi: Azl ve evinde ikamet

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.772; *Vasîf* (M.İlgürel 2014), s.136.]

Ek kaynak: 6.L:1190/0.L:1191 ve 0.L:1192 ibka (*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.6, 7, 8); BOA.A.DVNSAHK.MR.d.11, s.10;

126 - Abdurrezzâk Bâhir Efendi (2. defa)

Tayın: 11.Ra.1193/29.04.1779

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.772 (Gün: 11.R.), 886 (gün: Evl.Ra.); *Vasîf* (M.İlgürel 2014), s.136; *Müellifi Mechul Bir Ruzname*, s.83 (Gün.9.Ra.)]

Önceki görevi: Defter emini

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.772; *Müellifi Mechul Bir Ruzname*, s.83.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

10.M.1195/N

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.884-886.]

Ayrılma: 29.Za.1193/08.12.1779

[*Enverî II* (H.Çiçek), s.810, 884-886; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.10; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a (Gün: 1.Z.).]

Sonraki görevi: Vezaret

[BOA.A.DVNSNŞT.d.16, s.107; [*Enverî II* (H.Çiçek), s.810, 886]

⁴⁴ *Enverî*, Ömer Vâhid Efendi'nin azlı ve Abdurrezzak Efendi'nin tayinini Rebiülâhîr olarak belirtmiş de (s.772) daha sonra Abdurrezzak Efendi'nin biyografisinde ay ismini Rebiülevvel (s.886) olarak düzeltmiştir.

Ek kaynak: 3.L.1193 ibka (*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.10.)

127 - Halil Hâmid Efendi

Tayin: 29.Za.1193/08.12.1779

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.810; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.10; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a (Gün: 1.Z.).]

Önceki görevi: Büyük tezkireci

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.810; *Halikatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttab, nr. 639, vr.57a.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

17.C.1199/İdam

[Ahmed Vâsîf Efendi, *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâikü'l-Ahbâr*, Haz. Mücteba İlgürel, Ankara 1994. [= *Vasîf* (M.İlgürel, 1994), s.243-246.]

Ayrılma: 13.L.1194/12.10.1780

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.859]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.859.]

Ek kaynak: 3.L.1194 ibka (*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.10.)

128 - Süleyman Feyzî Efendi (1)

Tayin: 13.L.1194/12.10.1780

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.30; *Enverî* II (H.Çiçek), s.860; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.12.]

Önceki görevi: Defter emini

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.860.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.0.1206/

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.122.]

Ayrılma: 29.Za.1195/16.10.1781

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.126; A.RSK.d.1617, s.2; *Enverî* II (H.Çiçek), s.950 (Gün: 1.Z.); *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.14]

Sonraki görevi: Nefy

[*Enverî* II (H.Çiçek), s.950; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.14.]

Ek kaynak: 3.L.1195 ibka (*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.13.)

129 - es-Seyyid Mehmed Hayrî Efendi (1)

Tayin: 29.Za.1195/16.10.1781

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Enverî II* (H.Çiçek), s.951 (Gün: 1.Z.); *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.14.]

Önceki görevi: Beylikçi

[A.RSK.d.1503-B, s.4; *Enverî II* (H.Çiçek), s.951; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.21.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 0.Ş.1212

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.124.]

Ayrılma: 20.Za.1197/17.10.1783

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; A.RSK.d.1617; *Enverî II* (H.Çiçek), s.1091; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.21.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Enverî II* (H.Çiçek), s.1091; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.21.]

Ek kaynak: 3.L.1196 ibka (BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4); 16.L.1196 ibka (*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y.1001, s.16.); 7.L.1197 ibka (BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4)

130 - el-Hâc Mustafa Efendi

Tayin: 20.Za.1197/17.10.1783

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; (*Vekâyi' nüvis*) *Sadullah Enverî Efendi ve Tarihi'nin II. Cildinin Metin ve Tahlili (1187-1197/1774-1783)*, Haz. Hikmet Çiçek, ATAÜN.TAE Doktora Tezi, Erzurum 2018. s.1091; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.22.]

Önceki görevi: Nişancı

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Enverî Tarihi II*/H.Çiçek, s.1091, 1093; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.21.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

15.Ca.1198/Görevde-Normal

[*Vasîf* (M.İlgürel, 1994), s.129-130; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.22 (Gün: 16.Ca.).]

Ayrılma: 15.Ca.1198/06.04.1784

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Vasîf* (M.İlgürel, 1994), s.129.]

Sonraki görevi:

[.]

Ek kaynak: 5.L.1198 ibka (A.RSK.d.1503-B, s.4).

131 - es-Seyyid Feyzullah Feyzî Efendi (1)**Tayin:** 16.Ca.1198/07.04.1784[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.129 (Gün: 15.Ca)]**Önceki görevi:** Şikk-ı evvel defterdarı[A.RSK.d.1503-B, s.4; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.129; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.22.]**Ayrılma:** 11.Ra.1200/12.01.1786[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.59; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.311-312; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.35 (Gün:12.Ra.); *Tarih-i Lebîbâ*, s.121.]**Sonraki durumu:** Azl ve sürgün[*Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.36; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.312; *Tarih-i Lebîbâ*, 130-131.]**Ek kaynak:** 5.L.1198 ibka (BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.24;); 3.L.1199 (A.RSK.d.1503-B, s.4; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.31); BOA.KK.d.7510, s.4.**132 - es-Seyyid Mehmed Hayrî Efendi (2)****Tayin:** 11.Ra.1200/12.01.1786[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.311-312; *Tarih-i Lebîbâ*, s.121 (gün: 12.Ra.); *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.35 (Gün: 12.Ra.)]**Önceki görevi:** Tersane emâneti[*Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.311-312; *Tarih-i Lebîbâ*, s.121.]**Ayrılma:** 20.Ş.1200/18.06.1786[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4 (Gün: 21.Ş.); *Tarih-i Lebîbâ*, s.153 (Gün: 21.Ş.); *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.350; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.38 (Gün: 19.Ş.)]**Sonraki görevi:** Sadaret kethudalığı

[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4.]

Ek kaynak: 4.L.1200 ibka (BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4)**133- Atâullah Bey Efendi (Ebûbekir Paşazâde -)****Tayin:** 20.Ş.1200/18.06.1786[BOA.A.RSK.1623, s.9; A.RSK.d.1503-B, s.4 (Gün: 21.Ş.); *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.38 (Gün: 19.Ş.); *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.350; *Tarih-i Lebîbâ*, 153 (Gün: 21.Ş.)]**Önceki görevi:** Çavuşbaşılık[A.RSK.d.1503-B, s.4; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.350.]**Ayrılma:** 12.R.1201/01.02.1787[*Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.378; *Tarih-i Lebîbâ* s.188; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.42 (Gün: 13.R.)]**Sonraki görevi:** Azilden sonra Rûzname-i evvel (23.Z.1201)

[A.RSK.d.1623, s.9.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 29.Ra.1202

[A.RSK.1623, s.9.]

Ek.kayn.: 4.L.1200 ibka (BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.38; *Tarih-i Lebîbâ*, s.156.)

134 - Süleymân Feyzî Efendi (2)**Tayin:** 12.R.1201/01.02.1787[BOA.A.RSK.d.1503-B, s.4; BOA.A.RSK.d.1623, s.11; *Tarih-i Lebîbâ*, s.188; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.42.]**Önceki görevi:** Nişancılık[A.RSK.d.1503-B, s.4; *Tarih-i Lebîbâ*, s.188; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s. 378.]**Ayrılma:** 12.Ra.1202/22.12.1787[BOA.A.RSK.d.1596; BOA.A.RSK.d.1623, s.11; Sa'dullah Enveri Efendi, *Enverî Tarihi: Üçüncü Cild (Metin ve Değerlendirme)*, Haz. Ü.Filiz Bayram, İÜ.SBE Doktora Tezi, İstanbul 2014 [=Enverî (F. Bayram)], s.342 *Tarih-i Lebîbâ*, s.246.]**Sonraki görevi:** Vezaretle Rumili valiliği ve Sofya seraskerliği[BOA.A.DVNSNŞT.d.16, s.2; *Enverî* (F. Bayram), s.342.]

Ek kaynak: 4.L.1201 ibka (BOA.A.RSK.d.1596, s.16; A.RSK.d.1503-B, s.4; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.43.); 13.Z.1201 ibka *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.45); 23.Z.1201 ibka (BOA.A.RSK.d.1596, s.16; A.RSK.d.1503, s.4.)

135 - Mehmed Râşid Efendi (1)**Tayin:** 12.Ra.1202/22.12.1787[BOA.A.RSK.d.1596, s.16; A.RSK.d.1623, s.81; *Tarih-i Lebîbâ*, s.246; s.; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.46.]**Önceki görevi:** Beylikçilik

[Lebîbâ, 246.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

15.N.1212/Normal

[A.RSK.d.1623, s. 81; *III. Selim'in Sırkatibi Ahmed Efendi Tarafından Tutulan Rüzname*, Haz. V. Sema Arıkan, Ankara 1993, s.271.]**Ayrılma:** 1.S.1203/01.11.1788[A.RSK.d.1623, s. 81; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.56.]**Sonraki görevi:** Riyaset vekâleti[*Tarih-i Lebîbâ*, s.317, 356; *Rûznâme*, TTK Ktb., nr. Y. 1001, s.56.]

Ek kaynak: 3.L.1202 ibka [A.RSK.d.1623, s.81; *Rûznâme*, TTK Ktb., s.51 (gün: 5.L.)].

136 - es-Seyyid Feyzullah Feyzî Efendi (2)

Tayin: 1.S.1203/01.11.1788

[BOA.A.RSK.d.1623, s.92.]

Önceki görevi: Büyük
rûznâmecilik

[A.RSK.d.1623, s.92.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

20.Z.1209/Normal

[*Halîfetü'r-rü'esâ*, s.127]

Ayrılma: 13.Ra.1203/12.12.1788

[BOA.A.DVNS.NŞT.d.16, s.262; *Tarih-i
Lebîbâ*, s.121 (Gün:12Ra.)]

Sonraki görevi: Nişancılık

[A.DVNS.NŞT.d.16, s.262.]

137 - es-Seyyid Mehmed Hayrî Efendi (2. defa)

Tayin: 13.Ra.1203/12.12.1788

[BOA.A.RSK.d.1623, s.11; *Tarih-i Lebîbâ*, 121
(Gün: 12.Ra.)]

Önceki görevi: Nişancı

[A.RSK.d.1623, s.11.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

4.M.1204/Görevde iken Boza
suyunda boğuldu

[D.BŞM.MHF.d.83, s.73; *Tarih-i Lebîbâ*,
s.417 (gün: 5.M.)]

Ayrılma: 4.M.1204/24.09.1789

[BOA.D.BŞM.MHF.d.83, s.73; *Tarih-i
Lebîbâ*, s.417 (gün: 5.M.)]

Sonraki durumu: Vefat

138 - Seyyid Abdullah Birrî Efendi

Tayin: 5.M.1204/25.09.1789

[*Tarih-i Lebîbâ*, s.417]

Önceki görevi: Beylikçilik

[*Tarih-i Lebîbâ*, 246, 417.]

Ayrılma: 19.M.1207/06.09.1792

[*Ahmed Efendi Rûzname*, s.93.]

Sonraki görevi: Rûznâmçe-i evvel
(5.L.1205).

Ölüm tarihi ve nedeni:

29.Ş.1212/Normal

[Ahmed Vasıf Efendi, *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbâr*, [Osmanlı Tarihi (1209-1219 / 1794-1805)], Haz. Hüseyin Sarıkaya, İstanbul 2017, s.282-283.]

[BOA.A.RSK.d.1623, s.24; *Mehmed Emin Edib Efendi'nin Hayatı ve Tarihi*, Haz. Ali Osman Çınar, MÜSBE, TAE, Doktora Tezi, İstanbul 1999, s.353 (Başmuhasebecilik).]

Ek kaynak: 2.L.1205 ibka (BOA.HAT.5123. Tevcihat defterinde ibka olması gerekirken sehven tayin olarak kaydedilmiştir. Nitekim başka bir defterde 3.L.1205 tarihli bu görevlendirme ibka olarak zikredilmektedir (BOA.KK.d.7, s.105).

139- Mehmed Râşid Efendi (2)**Tayin:** 19.M.1207/6.9.1792

[BOA.A.RSK.d.1623, s.81; *Rûznâme*, s.93; *Mehmed Emin Edib Efendi Tarihi*, s.351.]

Önceki görevi: Çavuşbaşı

[*Rûznâme*, s.93; *Mehmed Emin Edib Efendi'nin Hayatı ve Tarihi*, s.351.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

[RSK.d.1623, s.81; *Rûznâme*, s.183.]

Ayrılma: 13.M.1209/10.08.1794

[RSK.d.1623, s.81; *Rûznâme*, s.183.]

Sonraki görevi: Tersane emaneti (3.L.1210).

[A.RSK.d.1593, s.29; A.RSK.d.1623, s.81.]

Ek kaynak: 5.L.1208 ibka (RSK.d.1623, s.81; BOA.A.NŞT.d.1451-15); *Tevcihat Defteri*, TSMK Hazine, nr.1647, vr.42b.

140 - es-Seyyid Mehmed Dürrî Efendi**Tayin:** 0.S.1209/28.08-25.09.1794

[BOA.A.RSK.1630, s.36; Vak'anüvis Halil Nûrî Efendi, *Nûrî Tarihi*, Haz. Seydi Vakkas Toprak, Ankara 2015, s.128, 158 (gün: 23.M.)]

Önceki görevi: Defter emîni

[A.RSK.1630, s.36; *Nûrî Tarihi*, s.128]

Ölüm tarihi ve nedeni:

13.C.1209/Görevde vefat

[A.RSK.1630, s.36; *Rûznâme*, s.183; *Nûrî Tarihi*, s.156- 158.]

Ayrılma: 13.C.1209/05.01.1795

[A.RSK.1630, s.36.; *Rûznâme*, s.183; *Nûrî Tarihi*, s.156-157.]

Sonraki görevi: -

141 - Mehmed Emîn Firdevsî Efendi

Tayin: 14.C.1209/06.01.1795

[BOA.A.RSK.d.1623, s.15; *Rûzname*, s.183; *Nûrî Tarihi*, s. 156-157; *Vasıf/H.Sarıkaya*, s.730.]

Önceki görevi: Tezkire-i evvel

[A.RSK.d.1623, s.15; *Rûzname*, s.183.]

Ölüm tarihi ve nedeni: 19.L.1217

[A.RSK.1623.d. s.15; *Nûrî Tarihi*, s. 156-157.]

Ayrılma: 26.Za.1209/14.06.1795

[BOA.A.RSK.d.1623, s.79; *III. Selim'in Sırkatibi Ahmed Efendi Tarafından Tutulan Rûzname*, Haz. V. Sema Arıkan, Ankara 1993, s.193 (gün 27.Za)].

Sonraki görevi: Boşta-Sonra Büyük rûznâmecilik (28.Ca.1210).

[BOA.A.RSK.d.1623, s.15.]

142 - Ebûbekir Râtîb Efendi

Tayin: 26.Za.1209/14.06.1795

[BOA.A.RSK.d.1623, s.79; *Rûzname*, s.193]

Önceki görevi: Şıkk-ı sâlis defterdarlığı ve ilhaken hububat nazırlığı

[BOA.A.RSK.d.1623, s.79; BOA.HAT.273-16047]

Ölüm tarihi ve nedeni:

2.C.1214/İdam

[BOA.A.RSK.d.1623, s.79.]

Ayrılma: 14.S.1211/19.08.1796

[BOA.A.RSK.d.1623, s.79; A.RSK.d.1593, s.73; *Rûzname*, s.227.]

Sonraki durumu: Azl-sürgün ve idam

[.]

143 - Mustafa Râsîh Efendi (1)

Tayin: 14.S.1211/19.08.1796

[BOA.A.RSK.d.1593, s.24; A.RSK.d.1623, s.15; *Rûzname*, s.227.]

Önceki görevi: -

Ölüm tarihi ve nedeni: 15.Ca.1218

Ayrılma: 25.S.1212/19.08.1797

[BOA.A.RSK.d.1593, s.28; BOA.C.ML.4420; BOA.HAT.179-7969; *Rûzname*, s.256.]

Sonraki görevi: Büyük rûznâmçeci

[BOA.A.RSK.d.1593, s.28; *Rûzname*, s.256.]

[A.RSK.d.1623, s.15.]

Ek kaynak: 4.L.1211 ibka (A.RSK.d.1593, s.55).

144 - Mehmed Râşid Efendi (3)

Tayin: 25.S.1212/19.08.1797

[BOA.A.RSK.d.1593, s.24; BOA.HAT.179-7969; *Rûzname*, s.256.]

Önceki görevi: Tersane emîni

[BOA.A.RSK.d.1593, s.74; BOA.HAT, 179-7969.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

15.N.1212/Görevde vefat

[A.RSK.d.1593, s.74;A.RSK.d.1623, s.81.]

Ayrılma: 15.N.1212/03.03.1798

[A.RSK.d.1593, s.74;A.RSK.d.1623, s.81.]

Sonraki görevi: -

145 - Ahmed Âtîf Efendi

Tayin: 17.N.1212/05.03.1798

[BOA.A.RSK.1593, s.24; A.RSK.1623, s.127.]

Önceki görevi: Süvari mukabeleciliği

[BOA.A.RSK.1623, s.127.]

Ayrılma: 9.Za.1213/14.04.1799

[BOA.A.RSK.1623, s.127; A.RSK.d.1698-R, s.13.]

Sonraki görevi: Reisülküttab vekili

[A.RSK.d.1623, s.127; A.RSK.d.1698-R, s.13.]

Ek kaynak: 4.L.1212 ibka (BOA.A.RSK.d.1593, s.24; A.RSK.d.1623, s.127); BOA.HAT.144-6026 (9.Za.1212 riyaset tebriki); 4.L.1213 ibka (A.RSK.d.1623, s.127).

146 - Mustafa Râsîh Efendi

Tayin: 9.Za.1213/14.04.1799

[BOA.A.RSK.d.1698-R, s.13; A.RSK.d.1623, s.15]

Önceki görevi: Rûzname-i evvel

Ayrılma: 4.R.1215/24.08.1800

[BOA.A.RSK.d.1698-R, s.13.]

Sonraki görevi: Nişancı

[A.RSK.d.1698-R, s.27 (3.L.1215).]

[A.RSK.d.1623, s.15.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

15.Ca.1218/Normal

[A.RSK.d.1623, s.15.]

Ek kaynak: 3.L.1214 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-R, s.13); 4.L.1214 yalnız riyaset ibka (A.RSK.d.1623, s.15).

147 - Mahmud Râif Efendi**Tayin:** 4.R.1215/24.08.1800

[BOA.A.RSK.d.1698-R, s.13.]

Önceki görevi: Rikâbda beylikçi vekili

[A.RSK.d.1698-R, s.13.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

17.Ra.1222/İsyanda katl

[BOA.HAT.5028.]

Ayrılma: 7.Ca.1220/03.08.1805

[BOA.A.RSK.d.1698-R, s.13; A.d.2945, s.6.]

Sonraki görevi: Azl ve boşta.

[4.L.1221'de Rûznamçe-i evvel tevcih (A.d.2945, s.14.)]

Ek kaynak: 3.L.1215 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-R; 4.L.1215 ibka (BOA.HAT.1661-13), s.13; 15.Ra.1216 Çavuşbaşılık vekâleti ilhaken tevcih (A.RSK.d.1627, s.3.); 3.L.1216 ibka (HAT.1161-21); 29.Z.1216 ibka (HAT.123-5097); 4.L.1217 ibka (BOA.C.DH.94-4837; HAT.1161-24); 4.L.1218 ibka (BOA.A.d.2945, s.6); 4.L.1219 ibka (A.d.2945, s.6); BOA.A.DVNS.MHM.d.213, s.1 (Evh.N.1215)

148 - Ahmed Vâsıf Efendi**Tayin:** 7.Ca.1220/03.08.1805[BOA.A.d.2945, s.6; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.XXXIII.]**Önceki görevi:** Rûznamçe-i evvel

[BOA.A.d.2945, s.6.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

7.Ş.1221/Hastalık

Ayrılma: 19.B.1221/02.10.1806[BOA.A.d.2945, s.6; BOA.A.d.357, s.11; BOA.AE.SLM.III.374-21339; *Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.XXXVI.]**Sonraki durumu:** Vefat[*Vasıf* (M.İlgürel, 1994), s.XXXVI.]

Ek kaynak: 4.L.1220 ibka (BOA.A.d.2945, s.6).

149 - Mehmed Sa'îd Gâlib Efendi (1.defa)

Tayin: 19.B.1221/02.10.1806

[BOA.A.d.357, s.11; BOA.A.d.2945, s.6; Mütercim Ahmed Âsım Efendi, *Âsım Efendi Tarihi I*, İstanbul 2015, 354; Vasıf, s. XXXVI.]

Önceki görevi: Baştezkireci

[A.d.2945, s.6; BOA.HAT.223-12466]

Ayrılma: 15.Ca.1222/21.07.1807

[A.d.2945, s.13; Mütercim Ahmed Âsım Efendi, *Âsım Efendi Tarihi II*, İstanbul 2015, s.929.]

Sonraki görevi: Nişancılık.

[BOA.A.d.2945, s.13 (s.14'te 1.M.1222 tarihinde defter emini olduğu yazılmışsa da isim veya tarihte yanlışlık olmalıdır. Galib Efendi'nin yukarıda verilen riyaset tarihleri kesintisizdir).]

Ek kaynak: 4.L.1221 ibka (HAT.1661-35; A.d.357, s.16; *Âsım Efendi Tarihi I*, 408).

150 - Mehmed Ârif Efendi

Tayin: 15.Ca.1222/21.07.1807

[BOA.A.d.2945, s.6.]

Önceki görevi: Çavuşbaşılık

[A.d.2945, s.6.]

Ayrılma: 23.Ş.1222/26.10.1807

[BOA.A.d.2945, s.6.]

Sonraki görevi: Çavuşbaşılık

[A.d.2945, s.7.]

151 - Mustafa Refîk Efendi

Tayin: 23.Ş.1222/26.10.1807

[BOA.A.d.2945, s.6]

Önceki görevi: Sadaret kethudası

[A.d.2945, s.6.]

Ayrılma: 19.S.1223/16.04.1808

[BOA.A.d.2945, s.6; *Mustafa Necîb Efendi Tarihi Koyunoğlu Yazma Nüshası*, Haz.Oğuzhan Dik, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü YL Tezi Elazığ 2010, s.83.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[BOA.A.d.2945, s.6; *Mustafa Necîb Efendi Tarihi*, s.83.]

Ek kaynak: 4.L.1222 ibka (A.d.357, s.74).

152 - Mehmed Sa'îd Gâlib Efendi (2.defa)

Tayin: 19.S.1223/16.04.1808

[BOA.A.d.2945, s.6.]

Önceki görevi: Nişancı

[A.d.2945, s.6.]

Ayrılma: 22.C.1226/14.07.1811

[BOA.A.d.358, s.56; BOA.HAT.319-18737; Ahmed Rif'at Efendi, *Mecmû'a-i Vekayî-i 'Asr-ı Mahmûd Hân-ı 'Adlî*, Haz. İlmihan Sağlamdemir, MÜSBE, Yüksek Lisans (YL) Tezi, İstanbul 1994; *Mustafa Necîb Efendi Tarihi*, s.83.]

Sonraki görevi: Sadaret Kethudası

[HAT.319-18737; Ahmed Rif'at Efendi, *Mecmû'a-i Vekayî*, s.130; *Mustafa Necîb Efendi Tarihi*, s.83.]

Ek kaynak: 8.L.1223 ibka (BOA.A.d.357, s.134; A.d.2945, s.6); 1.Ca.1224 Muhasebe-i evvel vekâleti ilhakıyla ibka (A.d.357, s.177; A.d.2945, s.6; Şânî-zâde Târîhi I, s.223); 24.L.1224 Muhasebe-i evvel vekâleti ilhakıyla ibka (A.d.357, s.208); 6.Za.1225 Muhasebe-i evvel vekâleti ilhakıyla ibka (A.d.358, s.38).

153 - Mehmed Ârif Efendi

Tayin: 22.C.1226/14.07.1811

[BOA.A.d.358, s.56 (Başmuhasebecilik vekaleti ilhakıyla tevcih); BOA.HAT.319-18737 (25.C.1226); Ahmed Rif'at Efendi, *Mecmû'a-i Vekayî*, s.130.]

Önceki görevi: Sadaret mektubçuluğu

[A.d.358, s.56; HAT.319-18737]

Ayrılma: 17.R.1228/19.04.1813

[HAT.478-23386; TSMA-e.711/3; BOA.KK.d.36, s. 71.]

Sonraki görevi: Azl ve boşta.

Ek kaynak: 26.Za.1226 Muhasebe-i evvel ilhakıyla ibka (A.d.358, s.69); 3.L.1227 Muhasebe-i evvel ilhakıyla ibka (A.d.358, s.99); A.DVN.ŞKT.d.207, s.3; BOA.HAT.483-23724.

154 - Hüseyin Hüsnî Bey

Tayin: 17.R.1228/19.04.1813

Ayrılma: 30.M.1229/22.01.1814

[BOA.C-ML.337-13849 (Başmuhasebecilik vekâleti ilhaken); HAT.478-23386; BOA.KK.d.36, s.71.]

Önceki görevi: Âmedcilik

[TSMA-e.711/3; *Şânî-zâde Târîhi I*, s.82⁴⁵]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.Ca.1244/9.11-9.12.1828 Normal

[Ahmed Lütfi Efendi, *Vak'antivis Ahmed Lütfi Efendi Tarihi II*, Haz. Yücel Demirel, İstanbul 1999, s. 434.]

[BOA.A.d.358, s.136; *Şânî-zâde Târîhi I*, s.659.]

Sonraki görevi: Başmuhasebecilik

[BOA.A.d.358, s.136; *Şânî-zâde Târîhi I*, s.659.]

155 - Mehmed Sa'îd Gâlib Efendi (3.defa)

Tayin: 30.M.1229/22.01.1814

[BOA.A.d.358, s.136; *Şânîzâde Mehmed Atâullah Efendi, Şânî-zâde Târîhi (1223-1237/1808-1821) I*, Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 2008, s.659]

Önceki görevi: Sadaret kethudası

[*Şânî-zâde Târîhi I*, s.659.]

Ayrılma: 13.C.1229/02.06.1814

[BOA.A.d.358, s.151; *Şânî-zâde Târîhi I*, s.668 (Azl: Evs.B.1229)]

Sonraki görevi: Nefy.

[*Şânî-zâde Târîhi I*, s.668 (Evs.B.1229).]

156 - Mehmed Seyyidâ Efendi (1.defa)

Tayin: 13.C.1229/02.06.1814

[BOA.A.d.358, s.151; *Şânî-zâde Târîhi I*, s.668 (Gün: Evs.B.1229).]

Önceki görevi: Beylikçilik

[*Şânî-zâde Târîhi I*, s.668.]

Ayrılma: 4.Ca.1232/22.03.1832

[BOA.A.d.453, s.74; BOA.A.RSK.1698-B, s.101]

Sonraki görevi: Hububat nezareti.

[A.d.453, s.96.]

⁴⁵ Şânîzâde'nin eserinde metni kaydedilen Sened-i İttifak'ı imzalayanlar arasında verdiği "Hüseyn Hasbî, Âmedî-i Dîvân-ı hümâyûn" şeklindeki isim sehven bu şekilde çevrilmiş olmalıdır. Bu tarihlerde "Hüseyn Hüsni" Âmedcilik görevinde bulunmaktadır (BOA.HAT.743-35163; HAT.996-41865; TSMA-e.711/3).

Ek kaynak: 5.L.1229 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; A.d.358, s.171; *Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, nr.527, s.2b); 5.L.1230 ibka (A.RSK.d.1698-B, s.27; A.d.453, s.27); 3.L.1231 ibka (A.RSK.d.1698-B, s.58; A.d.453, s.58; BOA.HAT.1662-31)

157 - Mehmed Sâlih Vesîm Efendi

Tayin: 4.Ca.1232/22.03.1832

[BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; A.d.453, s.74.]

Önceki görevi: Çavuşbaşı

[A.d.453, s.74.]

Ayrılma: 4.C.1236/09.03.1821

[BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2.]

Sonraki görevi: Sadaret kethudası

[BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.HAT.51084; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.35b.]

Ek kaynak: 4.L.1232 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.A.d.453, s.90; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.15b); 4.L.1233 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.A.d.453, s.126; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.21b); 4.L.1234 ibka (BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.A.d.453, s.161; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.27b); 4.L.1235 ibka (*Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.33b); 5.L.1235 ibka (BOA.KK.d. 676M(2), s.16).

158 - Mehmed Hâmid Bey Efendi

Tayin: 4.C.1236/09.03.1821

[BOA.A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.KK.d.676M(2), s.16; İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.35b; BOA.HAT.469-22896.]

Önceki görevi: Nişancı

[*Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, s.35b.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

19.N.1248/Normal

[*Nişancılar Durağı*, 177.]

Ayrılma: 5.S.1237/01.11.1821

[BOA.KK.d.676M(2), s.42; A.RSK.1698-B, s.119.]

Sonraki görevi: Azl ve sürgün sonra defter emniyeti

[BOA.HAT.481-23581; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.46b.]

Ek kaynak: 3.L.1236 ibka (BOA.KK.d.676M(2), s.32; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.39b).

159 - Mehmed Sâdik Efendi

Tayin: 5.S.1237/01.11.1821

[A.RSK.d.1698-B, s.2; BOA.HAT.1663-9; BOA.KK.d.676M(2), s.42; *Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.41b.]

Önceki görevi: Tezkire-i Evvel

Ayrılma: 18.R.1239/22.12.1823

[BOA.KK.d.676M(2), s.114; BOA.HAT.474-23229; İÜ. Ktb. TY, nr.527, vr.53b]

Sonraki görevi: Sadaret kethudalığı

[*Tevcihat Defteri*, İÜ. Ktb. TY, nr.527, s.53b.]

Ek kaynak: BOA.HAT.1663-7, 1663-9 (4.L.1237 ibka); İÜ. Ktb. TY, nr.527, s.45b; (4.L.1237 ibka); HAT.473-23121 (4.L.1237 ibka); İÜ. Ktb. TY, nr.527, s.51b (4.L.1238 ibka); HAT.482-23636N (4.L.1238 ibka).

160 - Mehmed Seyyidâ Efendi (2.defa)

Tayin: 18.R.1239/22.12.1823

[BOA.KK.d.676m(2), s.114; BOA.HAT.474-23229; *Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, nr.527, vr.53b]

Önceki görevi: Tophane-i âmire nezareti

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, nr.527, vr.53b.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

13.N.1243/Hastalık

[BOA.HAT.519-25389]

Ayrılma: 25.Ş.1242/24.03.1827

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, nr.527, vr.73a.]

Sonraki görevi: Mazul boşta.

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, nr.527, vr.73a.]

Ek kaynak: BOA.HAT.1663-17 (4.L.1238 ibka); *Tevcihat Defteri*, İÜ.TY. nr.527, vr.67b (4.L.1239 ibka; 4.L.1240 ibka; 4.L.1241 ibka)

161 - Mehmed Sa'îd Pertev Efendi

Tayin: 25.Ş.1242/24.03.1827

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY. nr.527, vr.70a]

Önceki görevi: Beylikçi

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY, 527, vr.70a].

Ayrılma: 23.Ş.1245/17.02.1830

[*Tevcihat Defteri*, İÜ.Ktb.TY. nr.527, vr.87a; HAT, 473-23124]

Sonraki görevi: Sadaret
kethudalığı

[BOA.A.d.363, s.41 (7.L.1246).]

Ek kaynak: *Tevcihat Defteri*, İ.Ü.Ktb.TY. nr.527, vr.73b (4.L.1242 ibka); vr.78b (4.L.1243 ibka); vr.84b (4.L.1244 ibka); BOA.HAT,1663/32 (4.L.1244 ibka).

162 - Mehmed Hâmid Bey Efendi (2.defa)

Tayin: 23.Ş.1245/17.02.1830

[*Tevcihat Defteri*, İ.Ü.Ktb.TY. nr.527, 87a;
BOA.A.d.363, s.6 (Selh-i Ş.1245'te riyaset
hil'atı giydirildi).]

Önceki görevi: Orduda sadaret
kethudası ve reis vekili.

[*Tevcihat Defteri*, İ.Ü.Ktb.TY. nr.527, 87a.]

Ayrılma: 7.L.1246/21.03.1831

[A.d.363, s.41.]

Sonraki görevi: Azl-boşta.

[*Nişancılar Durağı*, 177.]

Ek kaynak: 4.L.1245 ibka (HAT.473-23124; İÜ.Ktb.TY.527, vr.90b); 3.L.1246 ibka (A.d.363, s.38); 3.L.1246 ibka (A.d.363, s.38); KK.d.7512, s.2 (1.Za.1245); A.d.363, s.24 (1.Ca.1246).

163 - Süleymân Necîb Efendi

Tayin: 7.L.1246/21.03.1831

[BOA.A.d.363, s.41.]

Önceki görevi: Tophane nâzırı

[BOA.A.d.363, s.41.]

Ölüm tarihi ve nedeni:

0.C.1248/Normal

[*Sicill-i Osmânî* III, 96-97.]

Ayrılma: 12.Za.1247/13.04.1832

[A.d.363, s.81.; Mehmed Süreyyâ, *Sicill-i
Osmânî* III, 96-97.]

Sonraki görevi:

[.]

Ek kaynak: 4.L.1247 ibka (BOA.A.d.363, s. 71).

164 - el-Hâc Mehmed Âkif Efendi

Tayin: 12.Za.1247/13.04.1832

[BOA.A.d.363, s.81.]

Ayrılma: 23.Za.1251/11.03.1836

(Hariciye nâzırı olması)

Önceki görevi: Beylikçi

[A.d.363, s.81.]

2.Za.1252/08.02.1837 (Nezaretten
azli)

[A.d.365, s.14, 17]

Sonraki görevi: Azl, boşta.

[A.d.365, s.14 (23.Za.1251).]

Ek kaynak: 4.L.1248 ibka (BOA.A.d.363, s.104); BOA.A.DVNS.TZE.d.7, s.4 (1.N.1249).

KAYNAKÇA

Arşiv Belgeleri

T.C. Cumhurbaşkanlığı Başkanlık Arşivi

- Kâmil Kepeci (KK.d.)
- D.BRZ.d.
- D.BŞM.d.
- A.DVNSMHM.d.
- MAD.d.
- A.RSK.d.
- A.NŞT.d.
- EV.HMH.d.
- TSMA.d.
- TSMA.e.

Kaynak Eserler, Araştırma ve İncelemeler

(*Vekayi'nüvis*) Sadullah Enverî Efendi ve Tarihi'nin II. Cildinin Metin ve Tahlili (1187–1197/1774–1783), Haz. Hikmet Çiçek, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (ATAÜN.TAE) Doktora Tezi, Erzurum 2018.

(*Vekayi'nüvis*) Sadullah Enverî Efendi ve Tarihi'nin II. Cildinin Metin ve Tahlili (1182 - 1188/1768-1774), Haz. Muharrem Saffet Çalışkan, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (MÜSBE TAE) Doktora Tezi, İstanbul 2000.

1143-1180 Yılları Arasındaki Bazı Vekâyi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları, nr.207-3.

- Abdurrahman Abdi Paşa, *Vekayi'-name, [Osmanlı Târîhi (1648-1682)], Tahlil ve Metin Tenkidi*, Haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 2008.
- Abdülkadir Efendi, *Topçular Katibi 'Abdülkadir (Kadri) Efendi Tarihi I: Metin ve Tahlil*, Yay. Haz. Ziya Yılmaz, Ankara 2003.
- AFYONCU, Erhan, *Osmanlı Devletinde Defterhane-i Âmire,(XVI.-XVIII. Yüzyıllar*, Ankara 2014.
- AHISHALI, Recep, "Râmî Mehmed Paşa", *DİA*, XXXIV, 449-450.
- , *Osmanlı Devlet Teşkilatında Reisülküttâblık (XVIII. Yüzyıl)*, İstanbul 2023 (İkinci baskı).
- , "Rüüs", *DİA*, XXXV, 272.
- Ahmed Resmî Efendi, *Halîfetü'r-rü'esâ*, İstanbul 1269'dan Giriş (Mücteba İlgürel) ve İndeks (Recep Ahışalı) ilâvesiyle tıbkıbasım, İstanbul 1992.
- , *Halîkatü'r-rü'esâ*, Süleymaniye Ktb. Reisülküttâb, nr. 639.
- Ahmed Vâsıf Efendi ve Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbârı 1166-1188/1752-1774 (İnceleme ve Metin), Haz. Nevzat Sağlam, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (MÜSBE), Doktora Tezi, İstanbul 2014.
- , *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbâr*, [Osmanlı Tarihi (1209-1219 / 1794-1805)], Haz. Hüseyin Sarıkaya, İstanbul 2017.
- , *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbâr 1774-1779 (H. 1188- 1193)*, Haz. Mücteba İlgürel, Ankara 2014.
- , *Mehâsinü'l-Âsâr ve Hakâ'iku'l-Ahbâr*, Haz. Mücteba İlgürel, Ankara 1994.
- Anonim *Osmanlı Tarihi (1099-1116/1688-1704)*, Haz. Abdülkadir Özcan, Ankara 2000.
- AZAMAT, Nihat, "Sarı Abdullah", *DİA*, XXXVI, 146.
- Celâlzâde Mustafa Çelebi, *Tabakâtü'l-Memâlik ve Derecâtü'l-Mesâlik*, Haz. Funda Demirtaş, Erciyes Ün. SBE Doktora Tezi, Kayseri 2009.
- Çelebizade İsmail Asım Efendi, *Tarih-i Çelebizade, Tarih-i Raşid ve Zeyli (1071-1141/1660-1729) I-III*, Haz. Abdülkadir Özcan v.d., İstanbul 2013.
- Çeşmi-zade Mustafa Reşid, *Çeşmi-zade Tarihi*; Haz. Bekir Kütükoğlu, İstanbul 1959
- Defterdar Sarı Mehmed Paşa, *Zübde-i Vekayiât, Tahlil ve Metin (1066-1116/1656-1704)*, Hazırlayan Abdülkadir Özcan, Ankara 1995.

- EMECEN, Feridun M., "Ali'nin 'Ayn'ı: XVII. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Bürokrasisinde Kâtib Rumuzları", *Tarih Dergisi*, XXXV (1994), s.131-149.
- Evliyâ Çelebi b. Derviş Mehmed Zallî, *Evliyâ Çelebi Seyahatnamesi*, VI, Haz. Seyit Ali Kahraman - Yücel Dağlı, İstanbul 2002.
- Göynüklü Ahmed Efendi, *Târîh-i Göynüklü*, (Osmanlı Tarihi 1123-1172/1711-1759), Haz. Songül Çolak-Metin Aydar, İstanbul 2019.
- Hafız Hüseyin Ayvansarayı, *Mecmua-i Tevarih*, İstanbul 1985.
- , *Vefeyât-ı Selâtîn ve Meşâhîr-i Ricâl*, Haz. Fahri Ç. Derin, İstanbul 1978.
- III. Selim'in Sırkatibi Ahmed Efendi Tarafından Tutulan Rüzname, Haz. V. Sema Arıkan, Ankara 1993.
- İsa-zade Tarihi (Metin ve Tahlil), Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 1996.
- İstanbul'un Uzun Dört Yılı (1785-1789), *Taylesanizade Hafız Abdullah Efendi Tarihi*, Haz. Feridun M. Emecen, İstanbul 2003 (=Tarih-i Lebîbâ).
- İzzî Süleyman Efendi, *İzzî Tarihi*, Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 2019.
- Kara Çelebi-zâde Abdülaziz Efendi, *Ravzatü'l-Ebrâr Zeyli*, (Tahlil ve Metin) 1732, Haz. Nevzat Kaya, Ankara 2003.
- Kara Çelebi-zâde Abdülazîz Efendi'nin Zafername Adlı Eseri (Tarihçe-i Feth-i Revan ve Bağdad), Haz. Nermin Yıldırım, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2005.
- Kâtib Çelebi, *Fezleke* I-II, [Osmanlı Tarihi (1000-1065/1591-1655)], Haz. Zeynep Aycibin, İstanbul 2016.
- Mehmed Hâkim Efendi, *Hâkim Efendi Tarihi*, (Osmanlı Tarihi 1166-1180/1752-1766) I-II, İstanbul 2019.
- Müellifi Meçhul Bir Ruzname, *Osmanlı-Rus Harbi Esnasında Bir Şahidin Kaleminden İstanbul (1769-1774)*, Haz. Süleyman Göksu, İstanbul 2007.
- Mühürdar Hasan Ağa, *Cevahirü't-Tevarih*, Haz. Ebubekir Sıddık Yücel, Sivas 2013.
- Naîmâ Mustafa Efendi, *Târîh-i Na'imâ (Ravzatü'l-Hüseyin fî Hulâsati Ahbârî'l-Hâfikayn)* I (1000-1015/1592-1607); II (1016-1038/1607-1629); III (1039-1050/1629-1641); IV (1051-1059/1641-1650); V (1060-1064/1650-1654); VI (1065-1070/1654-1660), Haz. Mehmet İpşirli, Ankara 2007.
- Nev'izâde Atâyî, *Hadâ'iku'l-Hakâ'ik fî Tekmileti's-Şakâ'ik* I-II, Haz. Suat Donuk, İstanbul 2017.

- ÖZERGİN, M. Kemal, *Sultan Kanuni Süleyman Han Çağına Ait Tarih Kayıtları*, Erzurum 1971.
- Raşid Mehmed Efendi, *Tarih-i Raşid ve Zeyli*, (1071-1141 / 1660-1729) I-II, Haz. Abdulkadir Özcan v.d., İstanbul 2013.
- Rûznâme*, Türk Tarih Kurumu (TTK) Ktb., nr. Y.1001.
- Sa'dullah Enveri Efendi, *Enverî Tarihi: Üçüncü Cild (Metin ve Değerlendirme)*, Haz. Ü.Filiz Bayram, İÜ.SBE Doktora Tezi, İstanbul 2014.
- Selânikî Mustafa Efendi, *Târîh-i Selânikî I (971-1003/1563-1595); II (1003-1008/1595-1600)*, nşr. Mehmet İpşirli, İstanbul 1989.
- Seyyid Hasan Muradî, *Bir Kâtibin Kaleminden İstanbul'un 12 Yılı*, Haz. Recep Ahışalı, İstanbul 2016.
- Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa, *Nusretname*, Haz. Mehmet Topal, Ankara 2018.
- , *Zeyli-i Fezleke (1065-22 Ca.1106/1654-7 Şubat 1695)*, Haz. Nazire Karaçay Türkal, MÜ.TAE Doktora Tezi, İstanbul 2012.
- Sultân I. Mahmûd Rûznâmeleri (1730-1754) (İnceleme ve Çeviriyazı Metin)*, Haz. Selman Soydemir, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (=İÜ.SBE) Doktora Tezi, İstanbul 2022.
- Şânîzâde Mehmed Atâullah Efendi, *Şânî-zâde Târîhi (1223-1237/ 1808-1821) I*, Haz. Ziya Yılmaz, İstanbul 2008.
- Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekayi'ü'l-Fuzala Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli I-IV*, Haz. Ramazan Ekinci, İstanbul 2018.
- Teşrifatçı Mehmed Âkif Bey, *Târîh-i Cülûs-ı Sultân Mustafa Han-ı Sâlis*, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları, nr.329.
- Tevcihat Defteri*, İ.Ü.Ktb.TY. nr.527.
- Üsküdarî Abdullah Efendi, *Vâkı'ât-ı Rûz-merre I*, Haz. Muzaffer Doğan; II, Haz. Recep Ahışalı; III, Haz. Erhan Afyoncu; IV, Haz. Mahmut Ak, Ankara 2017.
- Vak'anüvis Halil Nûrî Efendi, *Nûrî Tarihi*, Haz. Seydi Vakkas Toprak, Ankara 2015.
- Vak'anüvis Subhî Mehmed Efendi, *Subhî Tarihi Sâmi ve Şâkir Tarihleri ile Birlikte (1730-1744) (İnceleme ve Karşılaştırmalı Metin)*, Haz. Mesut Aydın, İstanbul 2007.

“ LIST OF REİSÜLKÜTTABS CREATED FROM ARCHIVE DOCUMENTS
AND SOME EVALUATIONS ON THE LIST”

Abstract

Reisülküttaps, who were at the head of one of the important sections of the Ottoman central bureaucracy, there are a number of biographical works and a few lists of their designations. Starting from Haydar Çelebi with the work called Sefinetü'r-rüesâ written by Ahmed Resmî Efendi, it includes the biographies of the reisülküttaps up to 1765, together with the appendices. It was composed largely from chronicles. Later, Süleyman Faik Efendi wrote an addendum that expands the reisülküttaps until 1824. These two works were published as lithographs in Istanbul in 1279 AH. The lists of reisülküttap were created by İsmail Hamî Danişmend and Yılmaz Öztuna, mainly by using these works. The lists often give the designation and dismissal dates of the reisülküttaps together with the year, sometimes with the month and day. Most of this chronically sourced information is incomplete and inaccurate when compared to archival documents. During the expeditions, the reisülküttaps would join the expedition with the army, and a deputy would be appointed in the center. Sometimes, when a serdar was appointed to different fronts, there was a reisülküttap in his entourage. Thus, the number of reisülküttap sometimes increased to three. This situation has also caused some confusion in the lists we mentioned.

In this study, it is aimed to gather a healthier reisülküttap list by scanning archive documents. While scanning the archival documents, various documents dealing with the designations were studied, especially the Rîius Defterleri, which included the designations. The deficiencies in the Rîius Defterleri made it difficult to create an organized list based on these documents. In this case, especially the documents produced by the staff under the administration of the reisülküttaps were complementary. Of these, series such as Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri and Tahvil Defterleri contributed to the creation of the list, as they gave the changes of reisülküttap and grand vizier under the title. In the first designations of those who received their rations as ulûfe, the reisülküttaps would give a letter of inauguration. These writings were processed in the registers of the place they belonged to. Since the name of the reisülküttap and the date of issue of the article are written on these documents, it is possible to detect the changes of the reisülküttap from them. Various documents obtained from similar archive scans have enabled the creation of a healthier and more detailed list.

In addition to the list, as far as can be determined, various statistics will be acquired from the information that can be obtained, such as from which position the reisülküttaps came, to which office they were subsequently appointed, their date of death, the highest office they rose to. Revealing this information separately according to centuries will determine the career lines of the reisülküttaps and will clarify the place of foreign affairs and mülkiye in this line.

As a result, it is hoped that having a healthy list obtained from archive documents about the people who were at the head of this institution, which is one of the most important elements of the Ottoman central bureaucracy, will make a significant contribution to this field.

Keywords

Ottoman Bureaucracy, Reis Effendi, Ottoman Foreign Affairs .